

Universitätsbibliothek Wuppertal

Ērodotu Alikarnassēos Historiōn Logoi 9, epigraphomenoi Musai

Herodotus

Genevae, 1618

Appendix: De legibus et institutis tam Persicis quam Aegyptiacis

---

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechteinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechteinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1452)

A P P E N D I X
A D H E R O D O T V M ,
De Legibus & Institutis tam Persicis
quam Aegyptiacis.

Ut ea diuersis auctoribus ab H. STEPHANO fuit adiecta.

D E
P E R S A R V M
L E G I B V S E T I N S T I -
T V T I S , E X D I V E R -
fis historicis.

E X X E N O P H O N T E ,
Pedia Cyri libro I.

PRIMA his legibus cura à bono publico videtur initium sumere. Haud enim incipiunt itidem ut alia plurimæ ciuitates, quæ parentibus permittentes pro voluntate filios educare, & ætate prouectioribus pro arbitrio vitam agere, eis iubent ne furentur, ne rapiant, ne in alienas ædes ingredi-antur vi, ne iniuste percutiant quenquã, ne adulterium patrent, ne principis imperium detrectent, reliquaque huiusmodi eodem pacto. quod siquid horum transgressus quis fuerit, pœnam in eum statuerunt. At Persarum leges anticipantes, maxime curant ne initio tales sint ciues ut cuiusquam vel improbitatis vel turpitudinis desiderio capi-antur.

Curant autem illud hoc pacto. Est illis forum quod vocatur liberum, ubi & regix, & alia sunt palatia. Hinc & venalia, circumforanei, & horum clamores atque ineptix in alium locum reiecta sunt, ne horum turba compositis eorum moribus qui institutionem adepti sunt, misceatur. Est autem forum circa palatia distributum in partes quatuor, quarum vna est puerorum, altera puberum, tertia viro-^{rum}, qui perfectam ætatem iam agunt:

Magistratus imp. Tertia eorum qui virilem ætatem attigerunt. Vel, eorum qui matura sunt ætate. Sic paulo post.

Π Ε Ρ Σ Ι Κ Ω Ν
Ν Ο Μ Ω Ν Κ Α Ι Ε Θ Ω Ν ,
Ε Κ Δ Ι Α Φ Ο Ρ Ω Ν Σ Υ Γ -
γραφιαν.

Ε Κ Τ Ο Υ Ξ Ε Ν Ο Φ Ω Ν Τ Ο Σ , Π Α Ι -
δείας Κύρου βιβλίω α΄.

ΥΤΟΙΣ δὲ δοκῶσιν ὅτι νόμοι ἀρχαῖοι τῶν κρινοῦ ἀγαθῶν ὅτι μελοῦμενοι. ἔχ' ὁμοίως γὰρ πλείσταις πόλεσιν ἀρχονται. ἀλλ' ἂν γὰρ πλείσται πόλεις, ἀφ' ἧσιν παμδύβη ὅπως ἕως ἐθέλοι ἑαυτῶν παῖδας, καὶ αὐτοὶ ἑσθ' ἄριστοι ὅπως ἐθέλοι διαλέξαι, ὅτι πατήροισιν αὐτοῖς μὴ κλέπτειν, μὴ ἀρπάζειν, μὴ βία εἰς οἰκίαν παρεῖναι, μὴ παῖειν ὄν μὴ δίκαιον, μὴ μοχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν ἀρχῆν, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα αὐτῶν ἕως δέ τις τῶν ἡμετέρων ἐπιτελεῖται. ὅτι Περσικοὶ νόμοι, παρελαβόντες ὅτι μέλονται ὅπως πλεονεξίᾳ μὴ τοιοῦτοι ἔσονται ὅτι πολῖται ὡς πονηροῦ ἕνεκα ἔργου ἢ ἀγαθοῦ ἐφίεσθαι.

Ἐπιμέλονται ὅτι ὡς ἐστὶν αὐτοῖς ἐλδοῦσθαι ἀγαθὰ καλοῦμενοι, ἔνθα τὰ τε βασιλεία καὶ τὰ δὴ ἀρχαῖα πεποιήται ἐντεθῆναι τὰ μὲν ὄνια, καὶ οἱ ἀρχαῖοι, καὶ αὐτῶν φωναὶ καὶ ἀπερρηκταὶ ἀπελήλυθον εἰς ἀλλ' ἄλλων ὅπως μὴ μιγνύται ἢ τῶν τῶν τῶν πεπαυμένων ὀνομασία. διήρηται δὲ αὐτὴ ἢ ἀρχαῖα ἢ αὐτῶν τῶν ἀρχαῖα εἰς τέσσαρα μέρη τῶν δὲ ἐστὶν ἐν μὲν παισὶν, ἐν ὅτι ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν,

Alio loco videtur in meis annot.

ἢ ἐστὶν παρὰ τὸν παρὰ τὸν

ἢ ἐστὶν παρὰ τὸν παρὰ τὸν

etenim hæc ad omnem turpitudinem maxima est dux. Docent etiam pueros temperantiam. ad quam discendam eis plurimum conducit quod vident senes ipsos toto die temperanter vitam agere. Tradunt præterea iis præcepta paren- di magistratibus. Multum quoque huic rei conducit quod seniores magno stu- dio parere magistratibus inveniuntur. Eof- dem insuper docent ut & cibi & potus continentiam seruent: ad quos illos ad- modum adiuuat quod ante oculos habent, seniores non prius abire ventris implendi gratia, quam præfides permise- rint: quodque non apud matrem vescun- tur pueri, sed apud magistrum, quando præfides significarint: feruntque domo pro cibo panem, pro obsonio nasturtiū, ad potum vero, si quis sitiat, capedinem, ut ex flumine aquam hauriant. Ad hæc etiam discunt sagittandi & iaculandi ar- tem. Atque ad sextum vsque & septi- mumdecimum ætatis annum hæc agunt pueri.

Dein vero in puberum numerum exeunt: horum autem puberum talis est vita. Decem enim annos postquam pue- ritiam egressi fuerint, cubant (ut antea diximus) ad palatia, idque tum custo- diendæ urbis gratia, tum ob temperan- tiæ studium. Videtur enim huic ætati maiorem in modum diligentia opus esse. Præstant etiam interdum præfectis suâ operam, sicuti eis vsui sint pro republica. Et quum oportuerit, manent omnes ad palatia. Quum vero ad venationem rex exierit (id quod sæpe agit in mense) relinquit custodia dimidium. Habeant autem exeuntes oportet arcus, & iuxta phatretam, in vagina mucronem, aut securim, præterea cratem, & 4 pila duo: ut & alterum emittant, & altero, si opus fuerit, cominus utantur. Ob hanc autem rem publice dant operam venationi: & rex quemadmodum in bello se ducem eis præstat, & ipse tum venatur, tum ut alii venentur diligentiam adhibet, quod hæc eis verissima videtur meditatio re- rum bellicarum. Etenim diluculo affue- facit surgere, frigoraque & calores tole- rare. exercet etiam eos ad itinera & cur- sus. Necessarium etiam est sagitta bestiam ferire ac iaculo petere, ubi- cunque occurrerit. Quinetiam ani- mum acui sæpe necesse est in vena- tione, ubi ferox aliqua bestia contra sese

καὶ γὰρ αὐτὴ μέγιστὴ δοκεῖ εἶναι ὅτι πάντες τὰ ἀ-
σχέα ἠγάθον. διδάσκουσι δὲ τῶν παιδῶν καὶ σω-
φροσύνην μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μαρ-
τάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς ὅτι καὶ τῶν πρεσβυτέρους ὁ-
ρῶσιν αἰὰ πάντων ἡμέρων σωφρονεῖν ἀγῶνας.
διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἀρχαῖοις
μέγα δὲ καὶ εἰς τὸ συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι τῶν
πρεσβυτέρους καὶ πειθεμένους τοῖς ἀρχαῖοις ἰαυ-
ρῶς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι γαστέρας καὶ
10 ποτῶν μέγα δὲ καὶ εἰς τὸ συμβάλλεται ὅτι ὁρῶ-
σι * καὶ τῶν πρεσβυτέρους οὐ παρέσθαι ἀπιόντας
γαστέρας ἐνεκα τῶν ἀφῶσιν ὅ ἀρχῶντες καὶ
ὅπου ὡρᾶ μνηστεύονται ὅ παῖδες, ἀλλὰ πα-
ρατὰ διδασκάλου, ὅταν ὅ ἀρχῶντες σημήνωσι
φέρονται ὅ οἴκωθεν ὅ σπονδῶν, ἄρτον, ὄλον δὲ, καρ-
δαμον πεινῶν, ἡ ὡς διψῶν, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τῆς
ποταμοῦ ἄρυσσασθαι. πρὸς δὲ τοῖς μαθητῶν
σι τὸ εὐθύνει καὶ ἀκοντίζειν. μέγα δὲ μὲν δὴ ἐξ ἡ ἐπίτα-
καίδεκα ἐτῶν ἀπὸ ἡμεῶν ὅ παῖδες τῶντα πρᾶτ-
20 τῶσιν.

Ἐκ τούτου δὲ εἰς τῶν ἐφήβοις ἐξέρχονται. οὐ-
τοι δὲ αὐτῶν ἐφήβοι ἀγῶνας ὡς. δεκάετη ἀφῶ-
οὐ αὐτῶν παίδων ἐξέλθωσι, κοιμῶνται μὲν πρὸ τῶν
ἀρχῶν, ὡς πρὸς πρᾶξιν, καὶ φυλακῆς ἐνεκα τῆς
πολεως καὶ σωφροσύνης. (δοκεῖ γὰρ αὐτῆ ἡ ἡλι-
κία μέγιστα ὅτι μελείας δεῖσθαι) πρᾶξιν δὲ
καὶ πᾶν ἡμέραν ἑαυτοὺς μέγιστα τοῖς ἀρχαῖοις ἡ-
σῶσιν, ἡ ὡς δέωνται, ὡς τῶν κρινῶν. καὶ ὅταν μὲν
δὴ, πάντες μὲν οὖν πρὸ τῶν ἀρχῶν ὅταν δὲ ἐξίη
30 βασιλευς ὅτι δὴ δὴν, ἐξάγει πᾶν ἡμίσειον τῶν φυ-
λακῆς. ποιεῖ δὲ τῶν πολλῶν τῶν μύλων. ἔχειν
δὲ τῶν δέοντων ὅτι τῶν παρὰ τῶν φαρμάκων, καὶ
ἐν κολεῶν κοπίδα, ἡ ὅταν ἐπὶ τῶν καὶ γέρρον,
καὶ παλὰ δύο, ὡς τε ὅ μὲν ἀφῶσιν, τὰ δὲ, αὐτῶν δέη,
ἐκ χειρὸς ἡσῶσιν. ἀπὸ τῶν δὲ δημοσίων τῶν
θηρῶν ὅτι μελόνται, καὶ βασιλευς, ὡς πρὸς καὶ ἐν
πολέμῳ, ἡ γὰρ ὡς αὐτοὺς ὅτι, καὶ αὐτοὺς τε θηρῶν, καὶ
τῶν δὴ ὡν ὅτι μελείται ὅπως αὐτῶν θηρῶν ὅτι ἀληθε-
40 σατῆ δοκεῖ αὐτῆ ἡ μελέτη τῶν πρὸς τῶν πόλεμον
εἶναι. καὶ γὰρ πρὸς αἰσῶσθαι ἐπιζέει, καὶ ψυχῆ καὶ θού-
πη ἀνέχεσθαι γυμνάζει δὲ καὶ ὅδοι πορείας καὶ δρο-
μοῖς. ἀνάγκη δὲ καὶ τῶν εὐθύνων θηρῶν, καὶ ἀκοντίζασθαι ὅ-
που αὐτῶν ἀπιόντων. καὶ τῶν ψυχῶν δὲ πολλῶν ἀνάγ-
κα δὲ θηρῶν ἐν τῶν θηρῶν, ὅταν ἡ τῶν ἀκοντῶν θηρῶν

1 Vel, ephoborum. Phil. ita, Dein vero ubi adolescentiam excefferunt, ita rursus degunt. 2 Tum ut temperantia stude-
ant. Vel, ut temperantiam exercent. 3 Vide quod annotatum est in paginam 597 de hac voce. 4 Vel, hastas duas: ut & alteram
em. & altera, si opus sit

qui ita sunt instituti, arcibus & pilis amplius non vtuntur, sed ensibus & armis quibus cominus pugnant, feruntque thoraca circa pectora, & in manu sinistra cratem, qualem habentes pinguntur Persae: in manu autem dextera gladium aut mucronem. Et ex huiusmodi viris magistratus omnes constituantur, exceptis puerorum magistris,

At posteaquam annos quinque vigintique compleverint, agentes hi aetatis annum aliquanto amplius quam quinquagesimum (illorum iam aetatem ingressi qui & sunt & vocantur seniores) non etiam in militiam eunt extra solum patrium, sed manentes domi iudicant omnes causas & publicas & priuatas. Iudicant etiam hi causas mortis, iidemque legunt omnes magistratus. Quod si quis aut in adolescentibus aut in viris deliquerit quippiam contra leges, deferunt eum singuli tribuni, & ex aliis qui voluerit. Quem seniores ubi audierint, ordine mouent. At ordine motus degit reliquam vitam cum ignominia.

Verum vt omnis Persarum respublica clarius pateat, repetemus paulo altius. nunc enim ob ante dicta declarari queat paucis. Persae dicuntur esse citciter centum viginti millia hominum. Horum nemo lege excluditur a dignitatibus atque magistratibus: sed licet omnibus Persis mittere filios ad publicas iustitiae scholas. Verum qui possunt filios per otium alere, eos mittunt ad scholas: quibus vero alendi non est facultas, nequaquam mittunt. Qui autem fuerint apud publicos magistratos instituti, licet iis inter adolescentes eius aetatis opera exercere, aliis vero non licet. Qui rursus legitima inter adolescentes absoluerint, possunt hi inter viros versari, magistratumque participes atque honorum fieri. At hi qui pueritiae atque adolescentiae legitima non obierint, inter viros non admittuntur. At hi rursus qui inter perfectae aetatis viros sine reprehensione se gesserint, fiunt ex ordine seniorum. Et ita seniores hi constituntur qui per omne honestatis genus vitam egerint. Et haec est viuendi institutio, qua vtentes, optimos viros se fore existimant. Quin hoc etiam tempore testimonium durat tum moderati eorum victus, tum etiam

ἄλλα μὲν ἄ οὕτω πεπαιδευμένοι ὄκλει ἔχοντες ὁδὸν παλὰ, στρατιῶνται, ἅ δ' ἀγχιμαχα ὄπλα καλοῦμεθα, ἡρακαί τε πᾶσι τοῖς ἑτέροις, καὶ γέρον ἐν τῇ ἄριστῃ, οἷον ἄ γράφον. Ἐ Πέρσαι ἔχοντες ὅ τῃ δδξια μάχαρον ἢ κρηπίδα. καὶ αἱ ἄρχαι ὅ πᾶσαι ἐν τούτων καλίσαν, πλὴν ἄ τῶν παιδῶν διδασκαλοῖ.

Ἐπειδὴ δὲ ἅ πόντε καὶ εἴκοσι ἐτη διατελέσων, εἴησαν μὲν αὐ οὔτοι πλείονα ἢ πενήκοντα ἐπιτηγενήοντες ἀπὸ ἡμεῶν. Ἐξέρχονται δὲ πλινκαῦτα εἰς τὸν γεραιτέροις ὄντας τε καὶ καλοῦμενοι. Ἐ δ' αὖ γεραιτέροι οὔτοι στρατιῶν μὲν ὄκλει ἔξω τῆς ἐαυτῶν, οἰκοῖ ὅ μύροντες διαζοσι τὰ τε κοινὰ πᾶντα καὶ αἰδία. καὶ τανάτου ὅ οὔτοι κρηνοσι, καὶ τὰς ἄρχαις οὔτοι πᾶσαις ἀερωῖ. καὶ ἡ ἡμεῶν ἢ ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀδράσιν ἐλλίωη ἢ τῶν νομίμων, φάνοισι μὲν Ἐ φύλαρχοι ἔκαστοι, καὶ τῶν δήλων ὁ βουλόμενος. Ἐ ὅ γεραιτέροι ἀκούσαντες ἐκκρίνασιν. ὅ ὅ κρηνοῖς, ἀπίμος Ἐ λοιπὸν βίον διατῆει.

10 Ἴνα ὅ ἄφέτερον δηλωθῇ πᾶσα ἢ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπέθειμι. νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτω αὐ δηλωθῆν διατῆ ἄ παρρηρημένα. λέγων μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δάδεκα μυριάδας εἴ. τούτων δ' ὄσθεις ἀπελήλα νόμα ἡμῶν καὶ ἄρχων, ἀλλ' ἔξεσι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν ὄν ἐαυτῶν παῖδας εἰς ἄ κοινὰ τῆς διακροσῶης διδασκαλεία. ἀλλ' Ἐ μὲν διωάμενοι τρέφειν ὄν παῖδας ἄρχων, πέμπουσιν. Ἐ δὲ μὴ διωάμενοι, οὐ πέμπουσιν. οἱ δ' αὐ παιδῶν τῶν πᾶσι τοῖς δημοσίοις διδασκαλοῖς, ἔξεσι αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκῶεσθαι. τοῖς δὲ μὴ διαπαιδῶεσθαι οὔτως ὄν ἔξεσι. οἱ δ' αὐ ἐν τοῖς ἐφήβοις διατῆσῶσι ἄ νόμιμα ποιούωτες, ἔξεσι τούτοις εἰς ὄν τῆεῖοις ἀδράσιν σιμαυλίζεσθαι, καὶ ἄρχων καὶ ἡμῶν μετέχειν. οἱ δ' αὐ αὐ ἐν τοῖς παισὶ μὴ διατῆσῶσιν, ἢ ἐν τοῖς ἐφήβοις, ὄν εἰσέρχον εἰς ὄν τελείοις. οἱ δ' αὐ αὐ ἐν τοῖς τῆεῖοις διατῆσῶνται ἀνεπίλητοι, οὔτοι τῶν γεραιτέρων γίνον. οὔτω μὲν δὲ Ἐ γεραιτέροι διατῆ πᾶντων τῶν καλῶν ἐληλυθότες καλίσαν. καὶ ἢ πολιτεία αὐτή, ἢ οἷον ὅ γεραιτέροι βέλτιστοι αὐ εἴ. καὶ νῦν ὅ ἐπίεμμεν μῆτις καὶ τῆς μετείας διατῆ αὐτῶν, καὶ τῶ

1 Vertit μὲν χαίρα gladium, & μῦρον mucronem. Κομῶε (inquit Curtius) vocant gladios leuiter curuatos, falcibus similes, queis appetebant belluarum manus. 2 De causis capitalibus, 3 Puberibus. Gr. ephebis. 4 Filios ociantes alere: vel, in ocio. 5 Puberes Gr. ephebos. Sic in sequenti.

ἐκ πονεισθαι πῶς διαίτην. ἀσχερὸν μὲν γὰρ ἐπιχρᾶν
 νῦν ἔστι Πέρσας καὶ δὲ ἀποπύειν καὶ δὲ ἀπομύθειαν,
 καὶ δὲ φύσις μετοῖς φαίνεσθαι. ἀσχερὸν δ' ἐπιχρᾶν δὲ
 ἰόντα που φανερὸν γινέσθαι ἢ τὸ οὐρήσασθαι ἐνεκα, ἢ καὶ
 ἀγίου ἕως τοῦτου. ταῦτα δ' εἰς αὐτὸν ἠδυνάσθη
 ποιεῖν εἰ μὴ καὶ ἀγαθὴ μετεία ἐχράντο, καὶ δὲ ὑγρὸν
 ἐκ πονοιῶντες ἀνῆλθον, ὥστε δὴν ποι ἀποχω-
 ρεῖν. ταῦτα μὲν δὴ καὶ πρῶτων Περσῶν ἐχομῶν λέ-
 γειν.

laboribus coniuncti. Nam nunc quoque
 turpe est apud Persas & spurere, & e-
 mungi, & flatus videri plenos. Turpe i-
 tem ducitur si quis conspiciatur quoquā
 ire aut meiendi, aut cuiusquam huius-
 modi rei gratia. Quæ quidem facere
 nullo pacto possent nisi & victu modico
 vterentur, & humiditatem per laborem
 consumerent, ita ut ea alio quopiam se-
 cederet. Hæc igitur de Persis omnibus
 dicere possumus.

Vide & hunc locum ex huius operis libro V, in illis quæ sequuntur ea quæ
 è libro VIII. petita sunt.

Παρά τὰ αὐτὰ, ἐν τῇ Παιδείᾳ ἢ.

Apud eundem, Pædia VIII.

ΤΟΙΓΑΡ ΟὐΝ τοῦτος ἂν ἐποίησεν ὅτι
 τῆς θύρας πολλῶν μὲν τῶν χειρῶν βύταξιόν, ἑω-
 εικόντων τοῖς ἀμείνοσι, πολλῶν δ' αἰδῶ καὶ δύσ-
 σμίδου πρὸς ἀλλήλους. ἐπὶ γὰρ αὐτῶν ἐκείνῳ ἑδὲ-
 να οὐτε ὀργίζοντο κραυγῇ, οὐτε χαίροντα ὑβρι-
 κῶς γέλωτι. ἀλλὰ ἰδὼν αὐτῶν αἰδέσθαι ἢ γήσῃ
 εἰς κέλλος ζῆν. ταῦτα μὲν δὲ ποιοῦντες καὶ ὀ-
 ραῖντες ὅτι θύρας διήρην. τῆς πολεμικῆς δ' ἐνεκα
 ἀσκήσεως ὅτι θύραν ἐξήρην οὐκ ἀσκεῖν ταῦτα ὀ-
 ερο χεῖρα (αὐτῶν ἠγούμενος καὶ ὅλως ἀρίστου
 ἀσκησὶν πολεμικῶν εἶ), καὶ ἰππικῆς δ' ἀγῆστα-
 τῶν. καὶ γὰρ ἐπόχους ἐπὶ πομπὰς ποῖς χωρίοις αὐ-
 τη μάλιστα ἀποδείκνυσι, ἀλλὰ δὲ θηλοῖς φέρου-
 σιν ἑπεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν ἰππων ἐνεργεῖς αὐτῆ μ-
 λιστα ἀποδείκνυσι, ἀλλὰ τῶν τὸ λαμβάνειν φιλο-
 υμίδου καὶ ἐπιθυμίδου. ἐπὶ τῶν ἐγκράτειον δ' καὶ πόνοισ
 καὶ ψύχει καὶ θάλπει καὶ λιμὸν καὶ δίψος δυνάσθαι
 φέρειν, ἐπὶ ταῦτα μάλιστα πρὸς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας
 νασ. καὶ νῦν δ' ἐπὶ βασιλῆος καὶ ἀδελφῶν αἰεὶ βα-
 σιλέα ταῦτα ποιοῦντες ἀγαπελοῖσιν. ὅτι μὲν οὖν
 εἰς αὐτῶν πρὸς ἑαυτῶν ἀρχῆς ὅσους μὴ βήτι-
 ῶν εἶναι τῶν ἀρχομένων, καὶ τοῖς πρὸς ἑαυτῶν πᾶσι
 δῆλον καὶ ὅτι οὕτως ἀσκήσῃ ἐπὶ αἰεὶ ἑαυτὸν, πολὺ
 μάλιστα αὐτῶν ὀρεσθῆναι καὶ τῶν ἐγκράτειον καὶ τὰς
 πολεμικὰς τέχνας καὶ τὰς μετέας. καὶ γὰρ ὅτι θύ-
 ραν εἶναι μὲν δῆλός ἐστιν, ὅποτε μὴ μὲν ἀνάγκη
 εἶναι αὐτῶν καὶ ὅποτε ἀνάγκη εἶναι, οἵκοι ἐθήρατα ἐπὶ τοῖς
 ἀποδείκνυσι θηρία τρεφόμενα. καὶ οὐτε αὐτῶν ποτε

ERGO Cyrus quum talis esset, fe-
 cit ut in foribus multa esset deteriorum
 modestia cedentium melioribus, mul-
 tus etiam pudor atque modestia inui-
 cem. Insuper etiam animaduertisses il-
 lic neminem neque irascentem cum
 clamore, neque gaudentem risu con-
 tumelioso: sed si eos vidisses, vere eos ad
 normam honestatis viuere dixisses. Res
 igitur huiusmodi facientes videntesque
 debebant in foribus. At bellicæ exer-
 citationis gratia eos ad venationem e-
 ducebat quibus hæc *militaria* exercen-
 da existimabat: hanc exercitationem re-
 rum bellicarum esse omnino ratus opti-
 mam, equestris autem verissimam. Hæc
 enim maxime reddit ad equitandum in
 quibuslibet locis aptos, quod insequi o-
 porteat feras fugientes: & hæc item red-
 dit maxime habiles ad efficiendum ab
 equis quoduis opus, quia cupiditate te-
 nentur *illas* capiundi, & inde etiam ho-
 norem affectant. Et hîc etiam maxime
 familiares assuefaciebat ad continen-
 tiam, & ad labores, & frigora, & calores,
 & famem ac sitim tolerandam. Atque
 hoc etiam tempore rex ac regis fami-
 liares hæc assidue faciunt. Quod igitur
 existimaret neminem imperare dece-
 re qui præstantior subditis non esset,
 & ex antedictis omnibus patet, & ex
 eo quod ita suos exercens, multo et-
 iam magis ipse & continentiam & bel-
 licas artes exercitationesque elabora-
 bat. Etenim ad venationem alios e-
 ducebat, quando aliqua manendi necessitas non esset: quod si etiam necessitas talis
 accideret, ipse domi venabatur eas feras quæ in viuariis alebantur. Nec vero ipse vnquam

ἢ ἰστί-
 οῦ

ἢ ἰστί-
 οῦ

1 In aula sua. vel, in regia. 2 Videtur legisse ὕβριον. Potest etiam reddi, Neque gaudentem cum risu contumelioso. vel, insolente. 3 In aula. vel, in regia. 4 Eos qui è sodalitate erant. vel, è sodalitia.

ante-

antequam sudasset cenam capiebat, nec equis priusquam essent exercitati, pabulum iniiciebat. Quinetiam ad hanc venationem inuitabat sceptriferos suos. Itaque longe ipse in omnibus honestis operibus excellebat, longe etiam praestabant qui circa illum versabantur, ob exercitationem assiduam. Et se quidem in tale exemplum proponebat. Praeterea vero alios quoque & muneribus & magistratibus & confessionibus & omnibus donabat honoribus, quos maxime intuebatur quae honesta essent confectari. Itaque multam omnibus iniiciebat aemulationem quo quisque Cyro optimus videretur.

Insuper hoc Cyri nobis videmur animaduertisse quod non hac re solum decere existimabat principes subditis praestare quod iis forent meliores, sed etiam existimabat opus esse ut eos veluti praestigiis quibusdam deciperent. Itaque elegit stolam Medicam & ipse ferre, & ut familiares ea induerentur persuasit. Haec enim visa est ei occultare si quis defectum aliquem haberet in corpore: praeterea indutos ea & pulcherrimos & maximos ostendere. Etenim calceos tales habent, in quibus qui eos ferunt clam aliquid subiicere possint, quo maiores esse videantur quam sunt. Sinebatque ut oculos suppingerent coloribus, quo pulchrioribus quam essent oculis esse viderentur: & fricarentur, ut melius viderentur colorati quam natura essent. Exercuit eos insuper ut neque spuerent palam, neque mucum emitterent: praeterea ne ad quicquam spectandum conuerterentur, perinde quasi mirarentur nihil. Omnia vero haec existimabat aliquid conferte ad hoc ut minus forent subditis contemptui. Quos igitur censebat dignos qui aliis praessent, per seipsum tales reddidit exercitatione, & imperium in illos gerendo cum maiestate: quos vero destinabat ad feruendum, horum neminem incitabat ad exercendos ingenuos labores, neque ut haberet arma permittebat: verum curabat ut neque sine cibo vnquam essent, neque sine potu, ingenuarum exercitationum gratia. Etenim quando agebant feras in campos equitibus, cibum in venatione his ferre permittebat, liberorum autem nemini: & quando iter faciendum erat, agebat eos ad aquas, ut iumenta. quum item erat prandendi tempus, eos expectabat donec aliquid comedisent, ne esurirent. Itaque hi quoque eum, ut viri optimates, patrem vocabant, quod sui ipsorum haberet curam, ut indubitato semper mancipia forent.

ἄριν ἰδρῶσαι δειπνον ἤρειτο, οὐτε ἵπποις ἀγυρνά-
σοις ὄπλον ἐπέβαλλε. συμπροκαλεῖ δὲ καὶ εἰς τοῦ-
τιν τινὴν θήραν εὖτε αὐτὸν σκηπτουρούς. τοῖ-
ζῶν πολὺ μὲν αὖτις διέφερον ἐν πασὶ τοῖς καλοῖς
ἔργοις, πολὺ δὲ αὖτε ἐκείνον, ἀλλὰ τίς αἰεὶ μελέ-
τιν. τῷ δὲ δειγμα μὲν δὴ τοῖον δεῖ εἶναι πρὸς εἶχετο.
πρὸς δὲ τούτῳ, καὶ τῶν ἀγῶν οὐστίνιας μάλα οὐρή
καὶ ἀλάδιωντας, τούτοις καὶ δάεσις καὶ ἀρχαῖς καὶ
ἔδρασι καὶ πάσαις ἡμέραις ἐγέγραπεν. ὥστε πολλῶν πασι
10 φιλοτιμίᾳ ἐπέβαλλεν ὅπως ἕκαστος ἀρίστος φαίησιν τὸ
Κύρω.

Καταμαθεῖν δὲ τὸ Κύρω δοκοῦμεν, ὡς οὐ τούτῳ
μόνῳ ἐνόμιζε χρῆσθαι εὖτε ἀργύρας τῶν ζῶν-
των ἀλλὰ φέρειν τὰ βητιόνας αὐτῶν εἶ), ἀλλὰ καὶ
καταρητηθῆναι ὡς χρῆσθαι αὐτοῖς. πολλῶν τε χρῆσθαι
εἶλετο τὴν Μηδικῶν αὖτις τε φορεῖν, καὶ εὖτε χρῆσθαι
νας αὐτῶν ἐπέσειεν ἐνδύεσθαι. αὐτῆ γὰρ αὐτῶν συγ-
κρύπτειν ἐδόκει εἰς τὸ ἐν τῷ σώματι ἐνδεδεῖς ἔχει, καὶ
καλλίστοις καὶ μεγίστοις ἐπιδεικνύσθαι εὖτε φορηῶντας.

καὶ γὰρ τὰ ὑποδήματα τοιαῦτα ἔχουσιν ἐν οἷς μά-
20 λιστα λαθεῖν ἐστὶ καὶ ὑποπτεροῦσι ἢ, ὥστε δοκεῖν
μείζους εἶ) ἢ εἶσι, καὶ ὑποχέεσθαι ὅσον ὄφθαλ-
μοῖς πρὸς ἑαυτοῖς, ὡς ὀφθαλμοῖς φαίνονται ἢ εἶσι,
καὶ ἐντέλλεσθαι, ὡς ὑπερῶτεροι ὄραντο ἢ πεφύκα-
σιν. ἐμελέτησε δὲ καὶ ὡς μηδὲ πύοντες μηδὲ ἀπομυ-
τῶμοι φαίνοι εἶεν μηδὲ μεταστροφόμενοι ἐπὶ τῷ
δου μηδεὶος, ὡς εὖτε ἰαμαζόντες. πρῶτα δὲ αὐτῶν
ὡς φέρειν ἢ εἰς τὸ δικαταφρονητοτέροις φαίνοι
τοῖς ζῶντων οἷς μὲν δὴ ἀρχεῖν ὡς χρῆσθαι δι' ἑαυ-
30 τῶν, οὕτω κατεσκεύασε καὶ μίετη καὶ τὰ σεμνῶς
πρὸς ἀγαθῶν αὐτῶν οἷς δὲ αὐτῶν κατεσκεύασεν εἰς τὸ
δουλεύειν, τούτοις οὐτε μίετην τῶν ἐλευθέρων πό-
νων εὖτε να πρῶτα, οὐτε ὄπλα κεκτῆσθαι ἐπέ-
τρεπεν. ἐπεμύειτο δὲ ὅπως μήποτε ἀσποῖ μήτε ἀ-
ποτοῖ * ποτε ἴεσιντο, ἐλευθέρων ἕνεκα μίετημα-
των. καὶ γὰρ ὅποσον ἐλαμύοιεν τὰ θηρία τοῖς ἵπ-
ποισιν εἰς τὰ πεδία, φέρεσθαι ὄπλον εἰς θήραν τοῖς
ἐπέτρεπε, τῶν δὲ ἐλευθέρων εὖτε. καὶ ὅποτε πορείᾳ
εἶη, ἢ γὰρ αὖτις πρὸς τὰ ὕδατα, ὡς πρὸς τὰ ὑποζύ-
40 για. καὶ ὅποτε ὅ ὡς εἶη ζῆτον, ἀνέμεινεν αὖτις εἰς
αὐτῶν φάριεν ἢ, ὡς μὴ βουλιμῶν. ὥστε καὶ οὗτοι αὐτῶν
ὡς πρὸς οἱ ἀρίστοι πατέρες ἐκάλουν, ὅτι ἐπέμελετο αὐτῶν
ὅπως ἀναμφιλόγως αἰεὶ ἀνδράποδα ἀφ' ἑαυτοῖς.

1 Sedibus. Erant enim alia alia honoratiora sedes. unde alibi πρῶτα τῶν ἔδρασι dicit. 2 In animum induxit stol. 3 Erat sodalitia ea ind. Vel, illi inter quos sodalitia erat. 4 Praeparabat, aut comparabat. vel, aptos reddebat.

Hinc igitur factum est ut omne fas magis contemnant quam antea. Iam vero circa pecunias hoc modo sunt iniquiores. non enim eos solum qui magnis se delictis fecerunt obnoxios, sed eos item qui nihil fecerunt iniuste, comprehensos cogunt nullo iure pecunias solvere. Quo fit ut nihilo illi minus qui videntur esse ditissimi, quam qui multa iniuste admiserunt, in metu sint: adeo ut neque in manus hi ire velint potentiorum, neque audeant se adiungere exercitui regio. Igitur quicumque bellum cum iis gerat, omnibus licet in regione ipsorum sine pugna versari utcumque velint, propter illorum tum impietatem erga deos, tum iniustitiam erga homines. Mentis igitur eorum ita sunt omnino nunc deteriores, quam antiquitus.

Quod autem nec corporum exercitationis curam gerunt, ut antea consueverant, nunc item hoc exponam. Lex enim erat apud eos neque sputare, neque emungere: (est autem manifestum hanc eos lege sanxisse, non quia parceret corporis humori, sed quod vellat per labores ac sudorem reddere corpora solidiora.) hoc vero tempore non sputare quidem neque emungi, adhuc perdurat, sed illud institutum se laboribus exercendi desit. Quinetiam antea erat Persis lege cautum comedere semel, quod toto die vterentur & circa res gerendas & circa labores: hac vero tempestate semel cibum capere adhuc permanet, sed vesci incipientes ab eo tempore quo illi qui summo mane prandent, ad illorum usque tempus comedere potareque pergunt qui lectum tardissime petunt. Erat praeterea lege cautum apud eos ne urcei importarentur in symposia: quippe qui putabant, si non nimis potarent, minus corpora mentesque labefactari: hac vero tempestate urceos non importari, adhuc permanet: ac tantum bibunt ut non importent, sed ipsi exportentur, quum nequeant amplius erecti egredi. Iam vero & ille mos patrius iis erat, ut dum iter facerent, neque comederent, neque biberent, neque quicquam eorum quae propter haec necessaria sunt, palam facerent: nunc autem ab iis abstinere, adhuc perdurat, sed itinera faciunt adeo brevia ut minime sit mirandum quod a rebus necessariis abstineant.

ἀδικοτέροι δὴ νῦν ἢ πρὸ τούτου γέγονεν. εἰς γὰρ μὲν γένηται, τῆς δὲ ἀδικωτέροι οὐ γὰρ μόνον εἶναι πολλὰ ἡμάρτηκότες, ἀλλὰ ἤδη εἶναι εἰς τὸν ἡδικοκότες συλλαμβάνοντες, ἀναγκάζουσι πρὸς εἰς δὲ δίκαιον γένηται ἀποτίνειν. ὥστε εἰς δὲ ἡπτόν (1) πολλὰ εἶναι δοκίμως τῶν πολλὰ ἡδικοκότες φοβουμένων καὶ εἰς χεῖρας οὐδὲ οὐτοὶ ἐπὶ τοῖς κρείττοσι ἵεναι, εἰς δὲ γε ἀδικοκότες εἰς βασιλικῶν γρατείων παρροῖσι. τῶν δὲ οὐκ, ὅστις αὖτὸν πολεμῆ ἀδικοκ, πᾶσιν ἐξέστιν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἀναγκάζουσι ἀπὸ μάχης ὅπως ἀνβούλωνται, ἀλλὰ τῶν ἐκείνων πρὸς μὲν θεοῖς ἀσέβειαν, πρὸς δὲ ἀνθρώποις ἀδικίαν. αἱ μὲν δὲ γνώμη τούτου τῶν πρὸ τῶν χεῖρας νῦν ἢ τὸ παλαιόν, αὐτῶν.

Ὡς δὲ εἰς τῶν σωμάτων ἐπιμέλονται ὡς πρὸς πρὸ τούτου; νῦν αὖτὸν διηγήσομαι. νόμιμον γὰρ δὴ ἡ ἀδικοκ, μήτε σπύειν, μήτε ἀπομύθεσθαι (2) (δηλον δὲ ὅτι τὰ οὐτὸ ἐν τῶν σώματι ὑπερφοιδύμενοι, ἐνόμισαν, ἀλλὰ βουλόμενοι ἀπὸ πόνων καὶ ἰδρῶτος τὰ σώματα σφραγεύουσι) νῦν δὲ τὸ μὲν μή σπύειν μηδὲ ἀπομύθεσθαι, ἐπὶ ἀμάρτη, τὸ δὲ πονεῖν οὐδαμῶς ἐπιτηδύεται. καὶ μὲν πρὸς ἀπὸ μὲν τῶν ἀδικοκ μονοσιτεῖν νόμιμον, ὅπως ὅλη τῇ ἡμέρᾳ γέωντο καὶ εἰς τὰς πρὸς ἀδικοκ καὶ εἰς τὸ ἀποποιεῖσθαι νῦν γὰρ μὲν τὸ μὲν μονοσιτεῖν ἐπὶ ἀμάρτη, ἀμάρτη δὲ τὸ σίτον ἡλίκα πρὸς τὸ πρὸς ἀμάρτη ἀφιστῶντες, μέχρι κύρου ἐάθοντες καὶ πίνοντες ἀμάρτη εἰς τε πρὸς τὸ ὄψιατα κινούμενοι. ἡ δὲ ἀδικοκ νόμιμον μηδὲ πρὸς ἀμάρτη εἰσφέρεισθαι εἰς τὰ συμποσία, δηλονότι νομίζοντες τὸ μὲν ὑπερπίνειν ἡπτόν αὐ καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεισθαι, ἐπὶ αὐτῶν ἀμάρτη ποσὸν δὲ πίνουσι ὥστε αὐτῶν εἰσφέρεισθαι ἀδικοκ ἐκφέρεισθαι, ἐπεὶ δὲ μὴ κέτι διώονται ὀρθοῦμενοι δέξιναι. ἀλλὰ μὲν καὶ αὐτῶν αὐτοῖς ἐπιχέειν, τὸ μεταξὺ πορτομενοῖς μήτε ἐάθειν, μήτε πίνειν, μήτε τῶν ἀμάρτη τὰ ἀναγκάων μηδὲν ποιοῦντας φανεροῖς εἶναι. νῦν δὲ αὖτὸν τῶν ἀμάρτη ἀπέχεσθαι ἐπὶ ἀμάρτη τὰς μὲν πορείας οὕτω βραχείας ποιοῦνται ὥς μὴ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀμάρτη ἀπέχεσθαι τῶν ἀναγκάων.

1 Vel, in potestatem venire. 2 Nusquam in usu est. 3 Vel, amphora, quia urcei vasa sunt aquaria potius quam vinaria. 4 Erecto corpore, vel, recto corpore.

Αλλά μὲν καὶ ἐπὶ θήρασι παρ᾽ αὐτοὺς μὲν ἑσθλάκις ἐξήσθην ὥστε ἄρχειν αὖτις τε καὶ ἵπποις γυμνάσια τὰς θήρας ἐπὶ δὲ Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεύς καὶ ὁ σὺ αὐτῶν ἠτοῖς τῶ οἴνου ἐγγύοντο, ἔκετι ὁμοίως οὔτε αὖτις ἐξήσθην, οὔτε σὺ ἄλλοις ἐξήσθην ἐπὶ τὰς θήρας ἀλλὰ καὶ οἵτινες φιλόπονοι γυμνονοὶ καὶ σὺ τοῖς παρ᾽ αὐτοῖς ἵππεδον ἅμα θηρῶν, φθονοῦντες αὖτις δὴλοι ἦσαν, καὶ ὡς βελίονας αὐτῶν ἐμίσησαν. ἀλλὰ γὰρ καὶ σὺ παῖδας ὅ μὲν παιδιδέσθαι ἐπὶ ταῖς θήραις, ἐπὶ ἀφάρτοις ὅ μὲν τοὶ ἵππων καὶ μὲν θάνατον καὶ μελετᾶν, ἀπέσθηκε, ἀφ᾽ ὅ μὲν ἵεναι ὅπου αὐτῶν ἀποφανόμενοι βύδοκιμοῖσι.

21. 77

Καὶ ὅτι γὰρ ὁ παῖδες ἀκούοντες ἐκεῖ παρ᾽ αὐτοὺς τὰς δίνας δικαίως δικαζομένης, ἐδόκουν μὲν θάνατον δικαιοσύνην, καὶ τοῦτο πρῶτον πάντων ἀνέσχεσθαι. σαφὲς γὰρ ὄρασι νικῆσθαι ὅποτεροι αὐτῶν πλείον ἀφάρτων. ἀλλὰ καὶ τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς τὰς διδάμεις ὁ παῖδες παρ᾽ αὐτοὺς μὲν ἐμὲν θάνατον, ὅπως τοῖς μὲν ὠφελίμοις χεῖρον τῶν δὲ βλάβερων ἀπέχρηστο· νῦν ὅ ἐοικασί τὰ ταῦτα διδάσκοντες, ὅπως ὅτι πλείονα κακοποιῶσιν. ἔδαμοδ γὰρ πλείονος ἢ ἐκείνου ἔτε ἀποθνήσκουσιν, οὔτε ἀφάρτων ἔχουσι ἀπὸ φαρμάκων.

22. 11. 11. 11.

Αλλά μὲν καὶ ἀρτυρῶν τε πολλὴ νῦν ἢ ἐπὶ Κύρου εἶσι. ὅτε μὲν γὰρ ἐπὶ τῆ ἐκ Περσῶν παιδεία καὶ ἐγκρατεία ἐχρῶντο, τῆ δὲ Μήδων σοφῆ καὶ ἀβρογῆτι νῦν δὲ πῶ μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν ἀειορῶσιν ἀποσθεννυμένω, πῶ δὲ τῶ Μήδων μαλακίαν ἀφάρτωνται. σαφῶς γὰρ βούλομαι καὶ πῶ ἀρτυρῶν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ παρ᾽ αὐτοὺς μὲν τὰς βύνας οὐ μόνον ἄρχει μαλακίαν ὑποφρῶννασθαι, ἀλλ᾽ ἠδὲ καὶ τῶν κλιῶν σὺ πῶ τῶ ἐπιπῶσι τὰ πῶ δὴν ἠτέα σιν, ὅπως μὴ ἀντερεῖδῃ ὁ δ᾽ ἀπῶσθαι, ἀλλ᾽ ὑποείκωσιν αὐτῶν τὰ πῶδες. καὶ μὲν τὰ πετῶν τῶν ἐπὶ τῶν πετῶν, ὅσα τε παρ᾽ αὐτοὺς ἄρχει, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῆρηται, ἀλλὰ τε αἰεὶ χεῖρα ἐπιμηχανῶνται. καὶ ὅσα γὰρ ὠφελίμων. καὶ γὰρ χεῖρα ποιητῶν ἀμφοτέρων τούτων χεῖρα τῶνται. ἀλλὰ μὲν καὶ ἐν τῶν χεῖρα οὐ μόνον κεφαλῶν καὶ σῶμα καὶ πόδας ἄρχει αὖτις ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ ἀκροῖς τῶ χεῖρα χεῖρας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἐχρῶσιν. ἐν γὰρ τῶν τῶν τῶν ἐκ ἀρτυρῶν αὖτις οὐθ᾽ αὐτῶν δένδρων ἔθ᾽ αὐτῶν πετῶν σκια, ἀλλ᾽ ἐν τῶν τῶν ἐτέρας

23. 11. 11. 11.

24. 11. 11. 11.

25. 11. 11. 11.

26. 11. 11. 11.

σκιας αὐτῶν ἀρτυρῶν μὲν χεῖρα αὖτις ἐσκεπῶσιν.

Quin & ad venationem quoq; toties antea exhibant ut pro exercitatione venationes satis essent & ipsis & equis: at ubi Arraxerxes rex, & qui ei erant familiares, redditi sunt vino inferiores, non amplius eodem modo neq; ipsi egrediebantur, neq; alios educebant ad venationes: quin potius siqui laboris studiosi atq; industrii una cum suis equitibus venarentur, aperte iis inuidebant, & ut seipsis meliores oderant. Præterea puerorum institutio pro foribus adhuc perdurat: sed disciplina & exercitatio eorum quæ ad artem equestrem pertinent, extincta est, quoniam eo non eunt ubi specimen edendo gloriam consequantur.

Et quod pueri quum illic antea lites audirent secundum ius & æquum diiudicari, videbantur discere iustitiam, & hoc omnino in contrarium versum est: quoniam certo videtur eos vincere causam ubi plus dederint. Præterea eorum vim quæ è terra oriuntur, pueri antea discebant, quoniam vtilibus uterentur, & à perniciosis absterent: nunc vero videntur hæc discere quo mala quamplurima perpetrent. Nusquam igitur plures quam illic, neq; moriuntur, neq; interficiuntur venenis.

Quinetiam multo magis indulgent mollibus & delicatis voluptatibus quam Cyri temporibus. Tum enim adhuc disciplina Persica & continentia uterentur, Medorum vero stola atq; molliæ: sed hoc tempore Persicam constantiam æquo animo vident extinguere, at Medorum molliem diligenter servant. Declarare autem volo eorum quoque mollem & delicatam vitam. Illis enim primum non satis est si lecti strata mollia habeant, verum etiam lectorum pedes tapetibus superponunt, ne pavimentum renitatur, sed ut tapetes cedant. Insuper opere pistorio quæ conficiebantur ad mensam, & quæcunque reperta sunt antea, eorum nihil ablatum est, sed & nova semper excogitant, & obsonia identidem: etenim sibi compararunt homines qui nova utriusque harum rerum artificia inveniunt. Insuper hyeme non satis est illis caput & corpus atque pedes tegere, sed in extremis manibus chirothecas villosas habent, & digitalia. At vero æstate contenti non sunt neque arborum neque rupium umbris, sed illis præsto sunt homines qui in his umbris alias moliantur.

1 Senant Gr. verbis, Ita vino dediti ut ei succumberent. 2 In aula adh. perd. Vel, in regia.

Iam vero & pocula si quamplurima habeant, hoc ornamento gloriantur: verum si iniustis artibus comparata esse constet, id nulli sibi dedecori ducunt. Apud illos enim iniustitia lucrique turpis cupiditas valde est aucta. Atque antea patrius eis mos erat ne conspicerentur proficisci pedites, non alius cuiusquam rei gratia, quam ut equites optimi fierent: nunc autem plura super equis strata habent quam super cubilibus. Non enim ita equitandi curam habent ut moliter sedendi.

In iis vero quae ad bellum pertinent, annon merito nunc sunt omnino deteriores quam antea? Quibus superiore tempore patrium erat, tum eos qui terram possiderent, ab hac ipsa equites suppeditare, qui etiam in expeditionem ibant: tum praesidiarios, si militandum esset, pro regione, stipendiarios esse: nunc vero qui ostiarii sunt, & pistores obsoniorumque artifices, & pincernae, & balneatores, & qui ad mensam apponunt, & qui mensam tollunt, & qui dormitum agunt, & qui a somno excitant, & ornatores qui coloribus eos liniunt infricantque, aliaque decenter componunt: hosce omnes ii qui proceres sunt, equites faciunt, quo sub se stipendium mereant. Multitudo igitur ex his quoque apparet, at nulla eorum ad bellum utilitas. Hoc etiam patet ex iis quae vsuveniunt. nam in eorum regione hostes facilius commorantur quam amici. Cyrus enim quum ferentarios amouisset, thoracibus autem & eos & equos amasset, & pilum unum cuique dedisset in manum, cominus pugnam gerabat: sed hoc tempore neque iactu utuntur amplius, neque congregantes cominus praeculantur. Atque pedites habent quidem ipsi crates & copides & secures (quemadmodum Cyri temporibus) quum sunt pugnaturi, sed cominus congregari ne hi quidem volunt. Nec item falcatis curribus ad sed utuntur amplius ad quod eos Cyrus est fabricatus. Cyrus enim quum aurigas amplificasset honoribus strenuosque reddidisset, habebat qui in armatos impetum facerent. Persae autem huius temporis quum ne norint quidem eos qui praesunt curribus, censent fore ut inexercitatos similes exercitatis habeant. Et hi profiliunt quidem, sed priusquam fuerint inter hostes, alij e curribus vltro excidunt, alij exiliunt: quo fit ut

καὶ μὲν ἐκπέματα ἰὼ μὲν ὡς πλείστα ἔχουσι, τούτω καλλωπίζονται ἰὼ δὲ ἕξ ἀδίκου φανεραῖς ἢ μεμηχρημένα, ὅθεν τὸ αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ἠΐξεται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ ἀγροακέρδεια. ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸ μὲν αὐτὸ βραχύτερον αὐτοῖς μὴ ὀρεῖσθαι περὶ τὴν πόρδουμφοῖς, ὅσα ἄλλου ἱανὸς ἐνεκα ἢ τὸ ὡς ἰπποκωτῆρες γίνεσθαι· νῦν δὲ ἐρώματα πλείω ἔχουσιν ἢ τῶν ἰππων ἢ τῶν θύναν. οὐ γὰρ τῶν ἰππέας ἕτως ὡς παρὰ τὸ μαλακῶς καθεῖσθαι.

10 ἢ τι μέλονται.
Τὰ γὰρ μὲν πολεμικὰ πῶς ὅσα εἰκότως νῦν τὰ πρὸν ἡ χεῖρες ἢ παρὰ τὸν εἶσιν; οἷς ἐν μὲν τὰ πρὸν ἐλθόντι χεῖρα βραχύτερον, * οἷμα,] ἡ ἡρ- χεῖρα μὲν πῶ γὰρ ἔχοντας, ἀπὸ ταύτης ἰππο- τας πρὸ ἔχεσθαι, οἱ δὲ καὶ ἐτρατθύνοντο. τὸ δὲ φερεσύντας, εἰ δέοις ερατθῦσθαι, παρὰ τῆς χεῖρας μαθοφόρος εἶ. νῦν δὲ τοῖς τε θυρωροῖς καὶ τῶν σιτοποιῶν, καὶ τῶν ὀλοποιῶν, καὶ οἰνοχό- οἱς, καὶ λουτρῶν, καὶ παρὰ τῆς χεῖρας καὶ ἀνα- 20 ρθύντας, καὶ κατακομίζοντας καὶ ἀνίσταντας, καὶ τῶν " κρομητῶν οἱ ἰπποκωτῆρες τε καὶ ἐντελέβοισιν αὐ- τοῖς, καὶ τὰ ἄλλα ῥυθμίζοισι. τούτοις πρὸν τὰς ἰπ- πίας ὀ δυνάσται πεποιθήσασιν, ὅπως μαθοφορῶ- σιν αὐτοῖς. πλῆθος μὲν οὖν καὶ ἐκ τούτων φάινεται, οὐ μὲν τοῖς ὀφελὸς γε ὅθεν αὐτῶν εἰς πόλεμον. δι- λοῖ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ γινόμενα· καὶ πῶς χεῖρα γὰρ αὐτῶν ῥαόν ὀ πολέμοιοι ἢ ὀ φίλοι ἀναστρέφονται. καὶ γὰρ δὴ ὀ Κίρος τὸ μὲν ἀκροβολίζεσθαι ἀπο- 30 παύσας, θυρωροῖς δὲ καὶ αὐτοῖς καὶ ἰπποῖς, καὶ ἐν ὀ παλῶν ἐκαστῶν δοῖς εἰς χεῖρα, ὁμοῦ πῶς μάχης ἐποιεῖτο· νῦν δὲ οὐτε ἀκροβολίζονται εἰ, οὐτ' εἰς χεῖρας σιωπόντες μάχονται. καὶ ὀ περὶ ἔχουσιν μὲν γάρρα καὶ κοπίδας καὶ σαγάρεις, ὡς παρὰ τὸ Κί- ρου, τῶν μάχης ποιησῶντο. εἰς χεῖρας δὲ ἵεναι οὐδ' οὔτοι ἐθέλοισιν. ὅθεν γε τοῖς δρεπθρηφόροις ἀρ- 40 μασι εἰ χεῖραται ἔφ' ὀ Κίρος αὐτὰ ἐποίησται. οὐ μὲν γὰρ, ἡμῶν ἀξήσας τῶν ἰπποκωτῶν, καὶ ἀγαθοῖς ποιήσας, εἶχε τῶν εἰς τὰ ὀπλα ἐμβαλόντας. ὀ δὲ νῦν, ὅθεν γινώσκοντες τῶν ὀπλοῖς ἀρμασιν, οἰόνται ὀ σφίσιν ὀμοίοις τῶν ἀνασκήτοις τοῖς ἡσκησῶν ἐσεσθαι. ὀ δὲ ὀρμῶσι μὲν, παρὶν δὲ ἐν τοῖς πολεμίοις εἶ, ὀ μὲν ἔχοντες ἐκπέμοισιν, ὀ δὲ ἕξάλλονται ὡς τε

1 Non conspici pedibus iter facientes, non al. 2 Intell. dicendi sunt, vel, dici possunt.

ἀνδρῶν ἰσχυρῶν γιγνώσκοντα ἅ τ' ἐπιθυμῶν πολλὰ κίς πλείω
 κακὰ δὲ φίλους, ἢ δὲ πολέμους ποιεῖ. ἐπεὶ μὲν
 τοὶ καὶ αὐτοὶ γιγνώσκουσιν οἷα σφίσι τὰ πολέμους ἡ-
 ρια ἔσονται, ὑφίενται, καὶ ἑσθλαῖς ἐπιθυμῶν τῶν Ἑλ-
 λῶν εἰς πόλεμον καθίσταται, οὔτε ὅτ' ἀλλή-
 λους πολεμήσιν, ἔτε ὅτ' ἄλλοι Ἑλλῶνες αὐτοῖς ἀντι-
 στρατεύων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τ' ἑσθλαῖς ἐπιθυμῶν τῶν Ἑλ-
 λῶν δὲ πολέμους ποιεῖσθαι.

21. οὐτὶ αὐτῶν ποιεῖ

22. ἀπὸ τῶν συγγραμμάτων

23. ἀπὸ τῶν συγγραμμάτων

Ἐγὼ μὲν δὲ οἶμαι ἅ τ' ἑσθλαῖς ἀπει-
 γάσθαι μοι. φημὶ γάρ Πέρσας καὶ δὲ σὺ αὐτοῖς καὶ ἰσχυ-
 ἀσθεστεροὺς πρὸς τοὺς καὶ ἀνοσιωτέροισι πρὸς συγ-
 νείσιν, καὶ ἄδικωτέροισι πρὸς ἄλλοις, καὶ ἀνδρῶν τε-
 ροῖς τὰ εἰς τὸν πόλεμον νῦν ἢ πρὸς τὸν ἀπὸ δὲ δει-
 γμα. εἰ δέ τις τὸν ἀνδρῶν γιγνώσκει, τὰ ἔργα αὐ-
 τῶν ἐπισκοπεῖν, βύρῃσει αὐτὰ μὲν τυροῦντα τοῖς ἐ-
 μοῖς λόγους.

iugales aurigis carentes, pluribus sæpe
 malis amicos quam hostes afficiant.
 Quoniam vero ipsi quoque cognoscunt
 qualia ad bellum adminicula habeant,
 animo ad id remisso sunt, nemoque am-
 plius sine Græcis ad bellum se accingit,
 neque quum inuicem belligerant, neq;
 quum Græci agunt contra eos exerci-
 tum, sed etiam aduersus hosce statue-
 runt cum Græcis bellum gerere.

Et ego quidem quæ pollicitus sum,
 eam me præstitisse arbitror. Dico enim,
 Persas atque Persarum socios, & magis
 impios aduersus deos, & magis nefarios
 erga necessarios, & iniustiores erga ali-
 os, & ignauiores ad bellum, hoc tempo-
 re quam antea redditos fuisse. Quod si-
 quis secus atque ego sentiat, is eorum o-
 pera cōsiderans, ea testimonio suo ver-
 ba mea comprobare comperiet.

Παρά τῶν αὐτῶν Ξενοφῶντι, ἐν τῷ 4^ῳ αὐτοῦ
 παιδείας ἐ.

Apud eundem Xenophontem, in eius-
 dem Persarum libro v.

24. 72. mea edit.

25. αὐτῶν

Ἐὰν δὲ ἐνὶ γὰρ βρώματι δὲ πώματι Πέρ-
 σης αἰὲρ τῶν πεπαιδευμένων οὔτε ὄμμασιν αὐτῶν ἐκ-
 πεπληγμένος καταφανῆς ἦν οἶτο, οὔτε ἀρπαγῆ,
 οὔτε νόσφ, μὴ οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ αὐτῶν καὶ μὴ ἐν σίτῳ
 ὦν, ἀλλ' ὡσπερ ἄ ἰππικοὶ, ἀλλὰ δὲ μὴ τὰ ἐσθλα
 εἶναι ὅτι τῶν ἰππῶν, δύνανται ἅμα ἰσχυρῶν ὄντες
 καὶ ὄρα καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὔτω καὶ ἐκεί-
 νοι ἐν τῷ σίτῳ οἶοντα δεινὸν φρονίμοι καὶ μέτεροι φαί-
 νεσθαι. τὸ δὲ κεκινῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ
 τῆς πρὸς σίτῳ, πρὸς αὐτοῖς ἢ κωϊκὸν καὶ φηλαῖδες δὲ
 χεῖ ἐί).

20 In nullo enim neque esculento ne-
 que potulento vir Perses, ex iis qui be-
 ne instituti sunt, neque oculis commo-
 tus appareat, neq; rapina, neq; mente,
 quo minus eadem prospiciat quæ si in
 cibo non esset: sed quemadmodum e-
 questris, quoniam in equis non turbantur,
 possint simul dum equitant & vide-
 re & audire & dicere quod sit opus: sic
 item illi inter epulas existimant oportere
 & prudentes apparere & moderatos.
 At moueri esculentis & potulentis, vi-
 detur iis esse 2 porcinum admodum &
 immane.

Vide & quæ hunc locum proxime sequuntur, nec non quæ præcedunt. Sed cum ijs quæ hoc loco di-
 cuntur, conferenda sunt quæ supra, pag. videlicet 577. legisti de pueris domo afferentibus in cibum qui-
 dem, panem, in obsonium vero, nasturtium: ad potum autem, si quis eorum sitiret, vas fictile quod
 cothona vocabant, ut in id è flumine posset haurire. Atque his addenda sunt & quæ de puberibus, sive
 adolescentibus (Græce ephēbis) paulo post dicuntur, quidquid venando ceperint, id eorum obsoni-
 um esse: sin nihil ceperint, non aliud obsonium habere quam nasturtium. Ideo autem conferendæ
 sunt hi loci cum illo libri V, ut consideremus quantum prosit à teneris assuescere. Nam temperanter in ipsa et-
 iam senectute vivere, in eodem illo traditi loco, quum ex de pueris exemplum temperantia ab eis sumenti-
 bus scribat. Tenuis autem victus vestitusque vultus Persarum mentionem facit Xenophon non in ijs solum
 quæ ex eo allata iam fuerunt, sed in hoc etiam libri primi eiusdem operis loco, non procul ab ijs quæ deprom-
 pta inde habuisti in precedentibus, per quandam cum molli Medorum vestitu antithesin, Apud Persas
 autem qui in patria manent, hoc etiam sæculo & vestimenta sunt viliora, & victus magis est te-
 nuis. Necnon aliquanto post Cyrus auo suo Astyagi dicit, Sed longe simplicior apud nos ac rectior est
 ad se explendum via. Nos enim panis & carnes ad hoc deducunt: vos autem, quum eodem stu-
 deatis peruenire quo nos, per multos circuitus ac ambages sursum deorsum errantes, vix tandem
 eo peruenitis quo nos iam dudum veneramus. Sed hanc Persarum laudem multum minuit iste li-
 bri septimi eiusdem operis locus, ubi de Cyro dicitur, Quum igitur sciret, Persas, qui domi man-
 erent, vitam agere durissimam propter inopiam, & laboriosissimam, tum propter regionis
 suæ asperitatem, tum quod opus faciendo victum sibi quærunt: hos potissimum existi-
 mauit libenter apud se victuros. Minuit (inquam) hic locus laudem illam, quod regionis

1 Id est, Neque oculis, neque rapacitate, neque mente vllam commotionem præ se ferat, quominus eadem prosp. 2 Le-
 git αὐτῶν (ut habes in marg.) quod & suillum reddi potest: at κωϊκὸν est caninum. Vox autem φηλαῖδες quam vertis immane, sonat
 potius hic ferinum, vel, belluinum.

natura ad tenuem illum victum eos adigere dici possit. Sed ex ijs quae alibi scribuntur, conijcere est, institutio-
tionem bonam non solum hoc addidisse ut boni consulerent hanc victus tenuitatem, aut saltem hunc mode-
ratum victum (nam & μετ' εὐχαι δίασθαι dicit) sed etiam effecisse ut vellent & sputandi & mungendi ne-
cessitatem à se per labores abigere. Atque hoc apud illos etiam qui sua etate essent Persas mansisse, in
eo illo primi libri loco testatur. Videndum tamen quomodo cum hoc convenire loco possit ille libri octavi,
ubi scribit, (hoc quoque exemplo ostendens quantum Persae à suis maioribus degenerassent) Nam quum
antea sancitum esset, (vel lege cautum, nisi & more receptum reddi potest) ut neque sputarent,
neque emungerent. (manifestum est autem ipsos non ideo sanxisse ut humori corporis parcerent,
sed quod vellent laboribus & sudoribus corpora robusta & velut solida effici) nunc quidem
adhuc manet, ut non sputant, nec sese emungant: at se laboribus exercere, nusquam in usu est. Quo-
modo enim Xenophontis etiam saeculo permanebant haec duo, non sputare, neque se emungere, id vero
per quod haec vitabant (qua alioqui vix posse vitare videntur) ut ipse in illo altero loco scribit, iam abo-
leverat?

Sed, hanc questionem alijs solvendam relinquens, ad eos transeo locos qui contra Persicum luxum,
& quidem in regibus nominatum, describunt. Meminisse autem hic oportet horum circa finem libri
VIII. Verborum, ὁποῖοι τινὲς γὰρ αὐτοὶ οἱ πρὸς ἀταξίᾳ, οἱ δὲ οἱ ὑπὸ κούρας ὡς ἐστὶ τὸ πολὺ γίγνοντι. id est
QVALES enim fuerint qui alijs praesunt, tales sunt plerumque & illi qui eorum subiecti sunt im-
perio. Idem vero & ante Xenophontem dictum fuerat, & post Xenophontem etiam dictum fuit: & quidem
à nonnullis etiam qui vocem illam plerumque non addiderunt. Magna est autem convenientia inter illum
locum, & istum qui eodem in libro legitur, pagina à principio tertia, QVVM enim vident homines, cum
cui maxime licet insolenter agere, modeste se gerere, tanto magis ij qui sunt inferiores vllam
suam insolentiam minime extare volunt. Adiungendum etiam quod aliquando post sequitur, de ipso
Cyro, Et se quidem in tale exemplum proponebat. Necnon adijciendus erit hic qui primam
eiusdem libri paginam claudit, in mea editione, ὅταν μὲν ὁ δῆμος ἀτρε
βελτ. &c.

Ex oratione de Agesilao.

Εὐ τῆ εἰς Ἀγησίλαον λόγου.

HABET enim rex Persarum qui
totum orbem circumeant, quaritantes
potum qui suavis illi sit futurus: & in-
numeri excogitant cibos quibus suavi-
ter vescatur: at vero Agesilaus, quod
laboti deditus esset, quidquid aderat iu-
cunde bibebat, & quidquid nactus e-
rat, iucunde edebat. ad somnum autem
suaviter capiendum quivis locus ido-
neus illi erat. Ac non solum dum haec
faceret lætabatur, sed etiam exultabat
quoties consideraret se quidem mediis
in voluptatibus versari: at barbarum il-
lum regem videret, si quidem absq; do-
lore vellet vivere, oportere ab extremis
terræ finibus ea secum trahere quæ delectationem sint allatura.

Τῶ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσθι γλυκύνει ἑρῶν-
ται, μαστύροντες ἢ αὐτὴν ἡδέως πίοι, μυελὸι δὲ τε-
χνῶνται ἢ αὐτὴν ἡδέως φάγοι. ὅπως γὰρ μὲν κατα-
δάροισι, οὐδὲ αὐτὸ εἶποι ἕως ὅσα παραματῶνται.
Ἀγησίλαος δὲ, ἀλλὰ τὸ φιλόπονος εἶ, πῶ μὲν τὸ
πρὸν ἡδέως ἐπινε, πῶ δὲ τὸ σωτυχὸν ἡδέως ἠάδιεν.
Εἰς δὲ τὸ ἀσπιδίως κρημνισθῆναι, πᾶς τόπος ἰκανὸς ἔσται
αὐτῷ, καὶ ταῦτα ὁ μόνον παρατήρων ἐχάριεν, ἀλλὰ καὶ
ἐπιθυμῶντος ἡγάλλετο ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσῃσι ταῖς
βυφροσώμασι ἀνατρέφοιτο. ὅτι βαρβαρὸν εἶναι,
εἰ μὴ οἱ ἀλύπτως βιώσασθαι, σωελκυθεὶν αὐτῷ
ἀπὸ τῶν ἀτάτων τῆ γῆς αὐτὸν τέρψονται.

Pag. 380
mea editio.

In eadem oratione proponuntur & alia, in quibus Agesilaus & rex Persarum inter se comparantur:
atque hoc inter cetera, quod ille quidquid inter homines auri, quidquid argenti erat, & quaecunque
erant pretiosissima, apud se congesta habere niteretur: existimans, si maximam vim pecuniarum
haberet, fore ut omnia in potestatem suam redigeret: at vero Agesilaus domum suam contra in-
stituerat, ita ut nullo horum indigeret. Animadvertendum autem, ad hanc auri argenti que coaceratio-
nem quod attinet, esse & hoc verisimile ad fovendum etiam suum luxum illam congerere conatum esse: quam-
vis aliam causam afferat. Ceterum cum illis verbis, μυελὸι δὲ τεχνῶνται τι αὐτὴν ἡδέως φάγοι, conferenda
haec quae habuisti pag. 384. ex alio loco καὶ μὲν τὰ πρὸς τὸ μὲν ὅτι τὰ περὶ τὸν ὄρα, ὅσα τε πρόσθεν εὐδοῦν, οὐδὲν αὐτῷ
εὐδοῦν, ἀλλὰ τι αὐτὸ κατὰ τὸν μὲν ἡδονῶνται, καὶ γὰρ καὶ ποιοῦνται ἀμφοτέρων τῶν κέρωνται. Verum hoc in
loco (qui non procul abest à fine libri octavi & ultimi Padia) non tantum de Persarum regibus, sed de uni-
versa Persarum gente agitur.

Hinc ad illum digredior locum ubi contra studium rerum bellicarum, necnon agriculturae, (et quidem
hanc proponens) in Persarum rege commendat: quum alibi rei militaris studium in certo quopiam rege, videlicet
Cyro, commendasset: & quidem venationis exercitio ad res bellicas, & maxime ad arte equestrem, eos preparari
dixisset, ut videre est inter illa quae à lib. Pad. 8. deprompta dedi. p. 380. Verum ibi postquam haec & alia quaedam

ὑφ' αὐτοῖσιν, ἔλαμον ἡ καταχέαντες, οὐ φουσάντες, ἀλλὰ ῥιπίζοντες. Ἐπὶ δὲ φουσίαντας, ἢ νεκρὸν ἐπιπύρηντας, ἢ βόλβιτον, θανατῶσι. τὰ δὲ ὕδα-

Distingue ἢ ἐπὶ λίμνῳ ἢ ποταμῶν, ἢ κρήνῳ ἐλθόντες, βόθρον *post udam,* ὀρύξαντες, εἰς τὸν σφαιρίζονται, φυλαττόμενοι *& intell.* ὀρύξαντες, εἰς τὸν σφαιρίζονται, φυλαττόμενοι *post udam* μή ἢ τὸ πλησίον ὕδατος καταρῶν ἀμαρτῆν, ὡς μι- *si, repeten* ανοιῶτες. εἴτ' ἐπὶ μυρρίνῳ ἢ δάφνῳ ἀφ' ἑνῆς *do hoc ver* ἀκρέα, ῥάβδους λεπτῶν ἐφάπτονται *lum e pra* ἠμαρτῆν, ἀποσπένδοντες ἔλαμον ὁμοῦ γάλακτι καὶ *cedētibus.* μέλιτι κεκεραμῶν, οὐκ εἰς πῦρ, οὐχ' ὕδωρ, ἀλλ' εἰς *gr. i qd' uci*

ἑὸν ὕδατος· τὰς δὲ ἑσώδους ποιοῦνται πολὺν χέ- *I O* ρον, ῥάβδων μυρικίνων λεπτῶν δέσμῳ κατέχοντες. ἐν δὲ τῇ Κατωπαδοκίᾳ (πολὺ γὰρ ἐστὶ τῆν μᾶ-

Ala. πύριζον φύλλον, *Ala. πύρι* καὶ Πυραθῆοι καλοῦνται· πολλὰ δὲ *zoi* καὶ τῆν Περσικῶν θεῶν ἱερεῖα) εὐδὲ μαχαίρα θύοισι, *zoi* δὴ ἀκρῶν ἰνῶν, ὡς ἀν' ἑσώδους τῶν ἱερέων. εἰς δὲ καὶ

Ala. Πύρι *Ala. Πύρι* Πυραθῆα, σπικίλινες ἀξιόλογοι· ἐν δὲ τούτοις μέ- *zoi* σοις βωμῶς, ἐν ᾧ πολλή τε σπυρίδι καὶ πῦρ ἀσβεστον *zoi* φυλάττουσιν *zoi* ἠμαρτῆν καὶ ἡμέραν δὲ εἰσιόντες, ἐ- *zoi* παύσειν ὡσαν ἑσώδους, πρὸς τὸ πρὸς τὴν δέσ- *zoi* μῶν τῆν ῥάβδων ἔχοντες, ἡσάρας ἀεικέμενοι πι- *zoi* λωτάς, καὶ θηκῆμας ἐκατέρωθεν, μέγρι τὰ καλύ- *zoi* πτειν ἡ γαίλη καὶ τὰς ἀσφαγατίδας. τῶν δὲ *zoi* ἐν τοῖς τῆς Ἀναϊτίδος καὶ τῆς Ὀμάρου ἱερέων νεόμι- *zoi* σασαύτων ἡ καὶ σπικίλινες, καὶ ἑσώδους τῆς Ὀμάρου *zoi* πομπῶν.

Ταῦτα μὲν οὖν ἡμεῖς ἐσώδαμεν· ἐκεῖνα *zoi* δὲ ἐν ταῖς ἀγῶνις ἱσπερίας λέγεται, καὶ ἡ ἐφεξῆς. *zoi* εἰς γὰρ ποταμῶν οὐτ' οὐρεῶσιν, οὐτε νίπτονται Πέρ- *zoi* σαι, εὐδὲ λούονται, εὐδὲ νεκρὸν ἐκβάλλουσι, οὐδ' *zoi* ἀλλ' ἀπὸ τῆν δοκοῦντων εἶ) " μυσαρῶν· ὅτ' αὖτ' ἀν- *zoi* θύσωσι θεῶν, " πρὸς τὸ πρὸς τὴν πύριζονται. βασι- *zoi* λβύονται δὲ ἑσώδους τῶν ἡμερῶν· ὁ δὲ ἀπειθῶν, *zoi* ἀποτμηθεὶς κεφαλῆ καὶ βραχίονα, ῥιπίζεται. γα- *zoi* μοῖσι δὲ πολλὰς, καὶ ἅμα παλλακῶν τρέφοισι πλεί- *zoi* οισ πολυτεκνίας γάειν. ἡ δὲ αἰσὶ δὲ καὶ βασιλεῖς ἀ- *zoi* θλα πολυτεκνίας κατ' ἔτος· ἡ δὲ τρέφομενα μέ- *zoi* γρι τῆν τετάρτων εἶ, οὐκ ἀγεται τοῖς θνητοῖσιν εἰς ὕ- *zoi* ψιν. *zoi* ἡ δὲ γάμοι καὶ τὰς δεξιάς τ' ἐσώδους ἱσπερίας *zoi* ἐπιτελοῦνται πρὸς τὸν ἡμέραν *zoi* ἐπὶ τῶν θάλαμον πρὸς *zoi* φαγῶν μῆλον, ἢ καμῆλου μυελόν, ἡ δὲ εὐδὲν, τ' *zoi* ἡμέραν ἐκείνῳ. ἀπὸ τῆν πέντε εἰς τὴν ἑσώδους τετάρτου καὶ εἰ- *zoi* κοσι, παιδύονται τρέφειν, καὶ ἀκρῶν τῆν, καὶ ἑσώδους *zoi* ζεσθαι, καὶ ἀκρῶν τῆν διδασκάλους τε λόγων τοῖς ἑσώδους *zoi* φρονεσάτοισι γράμῶν, οἱ καὶ τὸ μυθῶδες πρὸς *zoi* τὸ συμ-

de infuso oleo, succendunt, non inspi- *zoi* rantes, sed ventilantes: si quis inspirat, *zoi* aut mortuum quicquam, cœnumve in *zoi* ignem iniicit, morte punitur. Aquæ fa- *zoi* cra peragunt hoc modo. In lacum vel *zoi* flumen vel fontem venientes, scrobem *zoi* faciunt: ibique hostiam iugulant. cauen- *zoi* tes ne quid proximæ aquæ sanguine cō- *zoi* tingatur: sic enim omnia pollutum iri: *zoi* postea carnibus myrto laurove imposi- *zoi* tis, eas magi gracilibus virgis combu- *zoi* runt: & factis imprecationibus quibus- *zoi* dam, oleum lacte ac melle mixtum in- *zoi* spergunt, non in ignem, nec in aquam, *zoi* sed in terram. Imprecationes diu faciūt, *zoi* fasciculum virgarum myricinarum te- *zoi* nuium tenentes. In Cappadocia (etenim *zoi* maxima est ibi magorum multitudo, *zoi* qui Pyrethi vocantur, & multa Perfico- *zoi* rum deorum templa:) non cultro sed sti- *zoi* pite quodam mactant, tanquam malleo *zoi* verberantes. Sunt & Pyratheia septa *zoi* quædam ingentia, in quorum medio ara *zoi* est. In ea magi & cinerem multum & ig- *zoi* nem perennem seruant: & eo quotidie *zoi* ingressi, imprecationes faciunt, per ho- *zoi* ram ante ignem virgarum fasciculum te- *zoi* nentes, pileis infulis velati ex vtraque *zoi* parte dependentibus, adeo ut vitæ la- *zoi* bia contegant ac malas. Hæc in Anai- *zoi* tidis & Omani delubris fiunt. Nam & *zoi* horum ibi delubra sunt, & Omani sta- *zoi* tua in pompa ducitur.

Ista nos vidimus: quæ sequuntur, Iri- *zoi* storici memoriæ mandauerunt. In flu- *zoi* uium Persæ non immergunt, nec lauant, *zoi* nec abluuntur, nec cadaver iniiciunt, *zoi* nec alia quæ immunda esse videantur. *zoi* Cuicunque deo sacrificent, primum i- *zoi* gni imprecationes faciunt. Reges ha- *zoi* bent ex eadem stirpe. Qui non paruerit, *zoi* capite & brachio amputato proiicitur. *zoi* Ducunt uxores complures: & multas *zoi* pellices alunt, multiplicandæ sobolis *zoi* gratia. Reges quotannis præmia propo- *zoi* nunt iis qui plures filios progenuerint, *zoi* pueri ante quartum annum in patris *zoi* conspectum non veniunt. Nuptiæ in *zoi* initio verni æquinoctii celebrantur: *zoi* sponsus in thalamum venit, comesto *zoi* prius malo vel cameli medulla, præter id *zoi* nihil eo die. A quinto vsque ad vigesi- *zoi* mum quartum annum discunt sagittare, *zoi* iaculari, equitare, & in primis vera di- *zoi* cere. Disciplinarum magistris conti- *zoi* nentissimis vtuntur, qui & fabulas ad

1 Non sufflantes, sed ventil. si quis sufflat, aut mort. 2 Malim, Eadem autem. ut pro ταῦτα reponatur ταυτά. 3 Ducunt uxores multas, simulque pallacas alunt plures quam uxores, multipl. Mala autem pellices pro pallacis dicit.

utilita-

πολλά καὶ ποικίλα. κόσμος τε λαμπρὸς ἢ πολλῶν,
 ἐκπωμαίων τε τῶν δῶν, ὥστε χρυσὸν καὶ ἀργύ-
 ρον καταλάμπουσαι. ἐν οἴνῳ τὰ μέγιστα βουλεύ-
 ονται, καὶ βεβαυότερα τῶν ἐν νήπιι ἕθενται. τῶν καὶ
 τὰς ὁδοὺς συνδυτῶντων εἶναι μὲν γνωστοίους καὶ ἰσο-
 ῦμοις φιλοῦσι προσιόντας, τοῖς δὲ ταπεινότεροις
 ποδὲς ἀλλοιοῦσι τὴν γνάθον, καὶ δέχονται ταύτην ὅ-
 φιλημα. ὅ δὲ ἐπὶ ταπεινότεροις προσκυνοῦσι μόνον.

Al. ἰσῶς
 ἔστιν, ὡς
 scribendū
 est: aut
 certe ἰσῶς
 ἔστιν.
 ἢ παρὰ
 τὴν ἰσῶν.

ἰσῶς ἔστιν ὡς ἔστιν. ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

Al. ἀσῶν
 ἔστιν, ὡς
 ἔστιν, ὡς
 ἔστιν, ὡς
 ἔστιν, ὡς

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ἔστι δὲ ἰσῶς καὶ ταῦ-
 τα τῶν ἐπιμαν, ἀφῆσι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις
 ἐκείτω τῶν βασιλέων ὅτι τῆς ἀφῆσι ἰδία πεποι-
 ῶσαι οἴκησιν, καὶ ἡσαστοί, καὶ ποδὲς ἀλλοιοῦσι ὧν

ta & varia apponentes: vestis & poculo-
 rum ornatus splendidissimus, auro & ar-
 gento refulgent. De rebus maximis in
 vino consultant, eaque decreta ipsi fir-
 miora censent quam quæ sobrii faciunt.
 Si notis & æqualibus in via occurrant,
 eos osculantur: si humilioribus, genam
 eis præbent, eaque osculum excipiunt:
 qui humiliores admodum sunt, duntaxat
 genu flexo digniores venerantur.
 Corpora mortuorum humant, prius ce-
 ra oblinentes. Magos insepultos aubus
 edendos dimittunt: hi cum matribus et-
 iam, instituto maiorum coeunt.

Ac Persarum quidem mores sunt hu-
 iusmodi: quibus opinor addenda esse,
 quæ à Polycrito referuntur: sunt autem
 hæc. Regum cuique Sufis in arce domi-
 cilium extat, & thesaurus, & tributorum
 quæ exegerit tabulæ, administratæ rei
 monumentum. Exigere eos ex ora ma-
 ritima argentum: ex mediterranea, quæ
 quæque regio ferat, vt colores, medica-
 menta, lanam, vel aliud tale, aut pecora.

Tributa instituit Darius Longimanus,
 qui omnium hominum pulcherrimus
 fuit, dempta brachiorum & cubitorum
 longitudine, etiam genua contingentium.
 Maximam auri atque argenti partem in
 supellectile habent, in nummis perexi-
 guam. Illam enim existimant & ad do-
 nandum magis aptam, & ad reponenda
 adseruandaque in thesauris cœmelia.

Nomismatis vero tantum sufficere arbi-
 trantur quantum vsui satis sit, & tantum
 auri percipiunt, quantum impensis suf-
 ficiat. Persarum mores magna ex parte
 moderati sunt. Ceterum per opulentiam
 reges in delicias luxumque prolapsi
 sunt, adeo vt triticum ex Assio Æolia af-
 ferri vellent, vinum autem ex Sytia,
 quod Chalybonium dicitur, aquam ex
 Elyæo, quod ea omnium esset leuissi-
 ma, vt Atticæ heminæ comparata, dra-
 chma minus appenderet. Ex omnibus
 autem barbaris Persis vsu venit, vt notifi-
 simi apud Græcos essent, quod nulli
 Græcis imperauerunt eorum qui Asiam
 tenuere, præter eos: nec ii Græcos, nec

Græci illos antea nouerant, nisi quan-
 tum fama percepissent admodum exili.
 Non enim Homerus Medorum, Syro-
 rumve imperium nouerat: alioqui Æ-
 gyptias Thebas, & earum & Phœnicum
 diuitias nominans, nequaquam Babylo-
 nis, Nini & Ecbaranorum opes silentio
 transmisisset.

Ac primo

Ac primo

Παρά τῶν αὐτῶν βιβλίων 101.

ΔΙΝΩΝ γυνὴ ἐν τοῖς Περσικοῖς Φησὶν, Περ-
 ἴθηνον δ' ἐπὶ τῆς τετραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἢ
 γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἀρχεὶ ὁ βασιλεὺς, ἀφ' ἐ-
 κείνου ὅσον ἀπ' ἑαυτοῦ. Ξενικῶν δ' ὁ δένι οὐτε βρώ-
 ματι οὐτε ποταμῷ ἕτερον δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ βασιλεῖς
 χρῆσθαι. ὅθεν καὶ νόμος ἵς ὑστερον ἐγγύερ. Εἰσενέγ-
 χαντος γὰρ ποτε τῶν δυνούχων ἑνὸς ἐν τοῖς λοιποῖς
 τετραγῆμασιν ἰσάδας Ἀθηναίους, ἐρωτήσασα ποταπαῖ
 εἶεν. ἐπὶ δ' ἐπύθηον δὲ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀρρασταῖς
 ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ὡς αὖ ἐξοισία γῆνται αὐτῶν
 λαμβανέειν ὅταν ἐγγύερ, καὶ μὴ ἀρρασταῖς. λέγε-
 ται δ' ὅτι δυνούχων ἐπίτηδες τῆσιν ποιῆσαι, ἵ-
 να αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθῆνας στρα-
 τείας.

Ἐκ τῶν τῶν αὐτῶν Δίνωνος, ἀπὸ τῶν αὐτῶν
 Ἀθηνῶν, ἐν τῶν γ.

ΠΑΡΑ δὲ Πέρσης ἀνέχεται ἡ βασιλεία τῆ
 πλήθους τῶν παλλακίδων, ἀπὸ ὧν δεσπότην ἀρ-
 χεῖν τῆς γαμετῆς βασιλέα. ἐπὶ δ' καὶ ἀπὸ τῶν
 βασιλίδων (ὡς φησὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς) ὑπο-
 τῶν παλλακίδων ἀρροκλύεσθαι. περὶ οὗτοι γυνὴ
 αὐτῶν.

Ἐκ τῶν Ἡρακλεῖ-
 δου τῶν Κυμῶν.

Παρά τῶν Ἀθηναίων, ἐν τῶν δ.

ἩΡΑΚΛΕΪΔΗΣ δ' ὁ Κυμῶν, ὁ τῶν Περσι-
 κῶν συγγραφεύς, ἐν τῶν δὲ δὲ τῶν ἐπιγεγρα-
 φομένων περὶ ἀρροκλύεσθαι, καὶ τῶν τετραδύοντες
 (φησὶ δὲ Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἀπὸ μ-
 ντες λεγουμένοι ἀρροκλύεσθαι, ἐὰν τῶν καλαῖς ἔχον-
 τες καὶ ἀρροκλύεσθαι γὰρ δὲ ἡμῖν τῆς ἡμέ-
 ρας, πρὶν δὲ δειπνῶν. τῶν δὲ τῶν βασιλέως σιωδῶν
 πρὶν δὲ δὲ δειπνοῦσιν, οἷς καὶ ὁρᾶν ἐξέσει πρὸ μ-
 ντα βουλομένοι τῶν δ' εἶσω μὲν βασιλέως, καὶ ὅτι δὲ
 οὐ σιωδῶν δειπνοῦσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐστὶν οἰκήματα δύο κατ'
 ἀντικρὺ ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς δὲ ἀριστον ποιεῖται,
 καὶ ἐν ᾧ οἱ σιωδῶν δειπνοῖ. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνοισι ὁρᾶ δὲ
 τῶν ἀρροκλύεσθαι τῶν ἐπὶ τῆ θύρᾳ. ἐκείνοι δὲ
 αὐτὸν οὐχ ὁρᾶσιν. ἐνίοτε μὲν οὖν, ἐπειδὴ δὲ ἑορτῆ ἢ, ἐν

1 Ex Dalech. interpretatione.

Apud eundem Athenaeum, li-
 bro XIII.

ATQVE adeo Dinon in Persicis scri-
 bit mentae regiae apponi solita cibaria
 quaecunque regiones ferunt eius ditioni
 subditae, ex unoquoque quantum satis
 esset ad primitias. At peregrino aut ci-
 bo aut potu ullo haud putabat regibus
 utendum esse is qui ab initio rex fuit.
 Vnde & lex quaedam postea exitit. nam
 quum ex eunuchis quidam inter reli-
 qua bellaria caricas Atticas regi appo-
 suisset, sciscitatum unde essent. Vbi au-
 tem intellexisset Atticas esse, iussisse em-
 ptores rerum in foro venalium eas eme-
 re: ut in eius potestate esset accipere
 quoties vellet, & non emere. Fama est
 autem eunuchum de industria hoc fe-
 cisse ut ipsi expeditionem aduersus A-
 thenas in memoriam reuocaret.

Ex eodem Dinone, apud eundem A-
 thenaeum, libro XII.

APUD Persas autem regina multi-
 tudinem pallacarum tolerat, quoniam
 rex uxori, tanquam dominus, imperat:
 quinetiam quia reginam (ut scribit Di-
 non in Persicis) pallacae non secus quam
 aliquod numen colant. ipsam enim ado-
 rant.

EX HERACLIDE
 Cумано.

Apud Athenaeum, libro IV.

HERACLIDES Cumanus, qui
 Persica composuit, libro secundo
 eius operis quod Parasceuafticon in scri-
 ptis, Qui cenanti regi Persarum mini-
 strant, inquit, loti omnes id munus o-
 beunt, pulchris induti vestibus, ac diei
 fere dimidia parte circa cenae apparatus
 occupantur. Conuiuarum regis alii foris
 cenant, quos volenti cuius intueri li-
 cet, intus alii cum rege, & hi quidem re-
 vera cibum cum eo non simul capiunt:
 verum cenacula duo sunt ex aduerso
 inter se posita, unum in quo rex pran-
 det, alterum in quo conuiuat. Hos qui-
 dem rex videt per obditum ianuae ve-
 lum, regem autem contueri illi non pos-
 sunt: aliquando tamen festis diebus in

codem

πρωτη Περιοικων. αυται δε τας μεν ημερας κοιμυ-
 ται, ινα νυκτες ερηγηρωσι, της δε νυκτος αδουσαι και
 ψαλλουσαι αρατελουσι λυχνων και ομυρων. ηση-
 ται δε αυταις και πολλακις ο βασιλευς αρα της
 τω μνησοφορων αυλης. ησαν δε ουτοι τω δουροφο-
 ρων, και τω ημει πομυτες Περσαι, οπι τω ευρακων
 μηλα χρυσα εχοντες, χιλιοι τω εριθμων. ηρι-
 φινδιω εκλεγεμνοι εκ τω μυειων Περσων τω
 αθανατων και ουμυρων. η διηει αρα της ουτων αυ-
 λης περς, η ουλι θεμερων ψιλοταπιδων Σαρδανων, 10
 εφ ων ουδεις αλλος εποβαινε η βασιλευς. οτε η εις
 τω ερατιω αυλιω ελθοι, ανεβαινε οπι ο αρμα, ε-
 νιοτε η η εφ ιππου περς η ουδε ποτε εωρα η εζω

Fori. di. τω βασιλειων. ει η οπι ησαν εζιοι, και αι παλ-
 εν. id est, λακιδες αυτω ουω εζησαν. ο δε θενος εφ ω ερη-
 νοπατιο. μαπιζε και θεμυρος, χρυσα κω, ον ουειεις ησαν τεσ-
 πετ. σαρες κιονισχι λιθοκω λητοι, χρυσα, εφ ων διετεταρο
 Scribo m. ιματιον ποιικιλον, πορφυρω.
 εις. α. Solium in quo sedens ius dicebat, responaque dabat legationibus, aureum, quatuor aureis & gemmatis columellis circumpositis iustinebatur, super quibus variam purpureamque vestem extendebant.

Perficarum primo) trecentæ mulieres.
 Hæ autem, ut noctu vigilent, interdium somnum capiunt. Totam autem noctem canunt & citharam pulsant, ardentibus lucernis. Cum illis rex per stationem clauatorum excubitorum perductis sæpe etiam rem habet. E classe hastatorum clauatores ij fuerunt, omnes Persæ natione, numero mille, virtutis ac fortitudinis ergo selecti ex decem Persarum millibus, quos vocat Immortales. In horum summis hastilibus aurea mala extrabant, unde & nomen. Per illorum stationem pedibus rex transibat, tapetibus glabris substratis, Sardonios appellant, per quos incedere alii nemini quam regi concessum erat. Ad extremam illorum stationem quum rex peruenisset, in currum ascendebat, & aliquando in equum. Nunquam certe pedes è regia progrediebatur. Ad fores vique si prodiret, exhibant cum eo pellices.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΛΕΑΡΧΟΥ
 τῆ Σολέως.

EX CLEARCHO,
 Solensi.

Non solum autem eodem in libro habentur ista Clearchi apud illum, sed proxime sequuntur illum Heraclicis locum, ubi μνησοφορων fit mentio, sicut hic μνησοείας.

Παρά τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

Apud eundem, eodem in libro.

ΚΛΕΑΡΧΟΣ δὲ ὁ Σολεὺς, ἐν τετάρτῳ βίῳ, περιπαῖν πρὸς τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι αἰ τῷ τῷ πολλοὺς δύνανται τῷ αἰκλιόνων, ὅτι φέρει, καὶ τῷ αἰ Μήδων ἡμέρας Πέρσαις μνησοφορίῳ, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον πινείῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ δουροφοριῳ τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀναδρίας, ὑπόμνημα.

CLEARCHVS Solensis quarto Vitarum libro, quum de Persarum luxu loquutus esset, & dixisset eos propter hunc multos ex accolis castrasse: addit, hanc etiam que à Medis ad Persas transiit melophoriam, non solum pœnas de Persis exegisse iniuriarum quas ab illis acceperant, sed etiam fuisse satellitum luxus documentum, ad quam effeminatos mores deuenissent.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ.

EX AGATHOCLE.

Παρά τῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ β.

Apud Athenæum, libro XII.

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ δὲ ἐν τρίτῳ πρὸς Κυζίκῳ, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶ) καὶ χρυσὸν καλῶμενον ὕδωρ. εἶ) ὅ) ἐτο λιβάδας ἐβδμηκοντα, καὶ μηδὲνα πίνειν

AGATHOCLES libro III. de Cyzico, apud Persas aquam esse tradit quam aureā appellat, nimirum scaturigines septuaginta: è quibus foli bibebant

Malim
 εἶ) εἶ)

1 Sic Dalechamp. Sonas autem μακροί, mala gestantes, seu malorum gestatores. Cuius appellationis ratio paulo post redditur. Quidam μακροί interp. pluribus verbis, Hastilia gerentes aureis malis præpilata, 2 Intellige satellitum: qui δουροί, dicti sunt quoniam hastas gererent. 3 Vide in præcedente Heraclicis loco quia margini adscripta sunt de voce μακροί.

rex ipse ac maximus natu filius: aliorum si quis biberit, morte pœnas luit.

ἀπὸ αὐτῆς ἢ μόνον βασιλέα καὶ τὸν ἀρεσέυτατον αὐτῶν τῶν παιδῶν. τῶν δ' ἄλλων ἐὰν ἕσπῃ, θάνατος ἢ ζῆμια.

EX CHARETE

Mitylenæo.

Apud eundem Athenæum, eodem libro.

ΕΚ ΤΩΝ ΧΑΡΗ-

τος τῆς Μιτυλιώου.

Παρά τῶν ἀπὸ Ἀθηνῶν, ἐν τῶν ἀντιβιβλίῳ.

CHARES autem Mitylenæus libro quinto historiæ Alexandri, Ad tantum, inquit, luxum processerunt Persarum reges, ut supra verticem regii cubilis superne esset cœnaculum quinque lectos habens: in quo quinque talentorum auri millia reposita semper erant. Atque hoc cœnaculum cervicalium regum appellabant. Ad pedes autem cubilis erat alterum cœnaculum tres lectos habens, ubi tria talentorum argenti millia reposita erant. atque hoc cœnaculum scabellum regis, siue subsellium, vocabant. Quinetiam vitis aurea gemmis ornata in eius cubiculo erat super ipso cubili. Hæc vero vitem Amyntas, in libro quem σαθμοῖς inscripsit, racemos etiã habuisse scribit ex pretiosissimis gemmis compositos: ac non procul ab ea repositum fuisse craterem aureum, Theodori Samii opus.

ΧΑΡΗΣ δ' ὁ Μιτυλιώου ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀπὸ Ἀλέξανδρον ἰστορίᾳ, εἰς τὸν Φησὶν, ἦσαν περὶ τῆς Περσῶν βασιλείας, ὥστε ἔχουσαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἰκηματι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσοῦ πεντακισχίλια ἀφ' ἑαυτῶν ἐκείνου τάλαντα. καὶ τὸν ἐκαλεῖτο ἀρεσοκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ ὑπὲρ ποδῶν, ἑτέρον οἰκηματι τετράκλινον, οὗ τάλαντα τετράκισχίλια ἐκείνου ἔργυρίου· καὶ ἀρεσοσηρβύερον βασιλικόν ὑποπόδιον. ἡ δὲ ἐν τῶν κοιτῶν καὶ λιθοκόλλητος ἀμπελος χρυσοῦ ὑπὲρ τῆς κλίνης. τῆ δ' ἀμπελον τούτῳ Ἀμύντας Φησὶν, ἐν τοῖς σαθμοῖς, καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεσάτων ψήφων σιωπετικῶν. ἑμακερὸν τε τούτης ἀνακείσθαι κρατῆρα χρυσοῦ, Θεοδώρου τῆς Σαμίου ποίημα.

1 Q. d. Cui gemmæ agglutinatæ erant. Vel, gemmas agglutinatas habens.

RCHO,

codem

Solensis quarto Vi... um de Persarum lu... dixisset eos propter... olis castrasse: addit... edis ad Persas transi... on solum pœnas de... riarum quas ab illis... iam fuisse sacellitum... ad quam effemina... cent.

THOCLE

libro XII.

libro III. de Cy... rias aquam esse tradi... at, nimirum scaturig... quibus soli bibebat

minis raris paulo post reddi... illorum qui dixerunt illi...

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΘΩΝ, ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ Ιστορικῶν, καὶ ἄλλων συγγραφέων.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΥΜΦΟΔΩΡΟΥ, ἐν τῇ τρισηκιδεκάτῳ τῆς βαρβαρικῶν.

ΘΕΣΙ δὲ, ἅ μὲν ἐκλυτοῖς, ἅ δὲ ὁμοίοις χρώνται τοῖς Ἕλλησι. ὅ μὲν γὰρ δεῖσασθαι τοῖς παροσβυτέροις ἐστὶ νεωτέρους, ὁμοῦ ἔπος καὶ ἡμῶν διοικούσι, τῶν δ' ἄλλων ἐστὶν ἐν μὲν γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἅ μὲν ἄνδρες ἅ κατὰ τὴν ἀγροῦν οἰκονομοῦσιν, αἱ δὲ γυναῖκες, ἐν δὲ μέρουσαι, ἅ λασιουργοῦσιν· ἐκεῖ δὲ αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ἀγροῦν παρῆκται καὶ καπηλοῦσιν, ἅ δὲ ἄνδρες καὶ τὴν οἰκίαν ὑφαίνοσιν. ὁ γὰρ Σέσωφρις, ἐκφυλιώσας ἐστὶν ἄνδρας βουλόμενος, ἅτε μεγίστης χρέως γενημένων καὶ πολλοῦ ὄντας, ὅπως μὴ συστραφέντες ἐπ' ἰσομοίῳ ὁρμήσωσι, ἅ μὲν ἐκείνων ἔργα ταῖς γυναῖξιν, ἅ δὲ τῶν γυναικῶν ἐκείνοις παροσέταξεν· ἵνα μὴ μόνον τῶν ὀπλων ἀναγκάως στερηθέντες, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῶν ἐπιτηδεδύμετων αἰεθέντες, ἀσμενῶς ἐπὶ τοῖς ὑπαρχοῖσι καταμύωσιν. ὅθεν ἐστὶν μὲν, ψιλῶς εἶ), τὰς δὲ ἀνέβαιναι τὰς τεύχας παροσέταξε· καὶ ἐστὶν μὲν ἐπιτῆ κεφαλῶν φέρειν τὰ φορτία, τὰς δ' ἐπὶ τῶν ὤμων, ἵνα ἀνασεν ἐπειτα δ', ἐστὶν μὲν, κατημένους, τὰς δ', ὀρθὰς ἐτάσας οὐρεῖν. καὶ ταῖς μὲν δύο ἰμάτια παρῆκβαλε, τοῖς δ', ἐν ὑπολαμβανῶν ἅμα τοῖς ἐπιτηδεδύμασι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκφυλιώσασθαι. ὁ καὶ Λυδοῖς ὑπερὸν συμπεσεῖν φασί.

animos etiam effeminari eorum qui vitam ita instituerent. Quod Lydis quoque postea euenisse ferunt.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ, ἐν τῇ ιζ.

ΠΑΡΑΠΛΕΥΣΑΝΤΙ τῇ ταῦτα ἐφ' ἑκάτ' σταδίων, πόλις ἐστὶν Ἀρσινόη. Κροκοδείλων δ' πόλις

DE

ÆGYPTIACIS LEGIBVS ET INSTITVTIS, E DIVERSIS HISTORICIS, & ALIIS SCRIPTORIBVS.

EX NYMPHODORO, in XIII. rerum barbaricarum.

INSTITVTIS autem partim contrariis partim similibus vtuntur iis quibus & Græci. Nam in hoc vt iuniores senioribus de via cedant, eodem quo nos modo se gerunt: in aliis rebus nequaquam. Apud Græcos enim viri quidem res in foro agendas administrant, at mulieres, domi manentes, lanificio dant operam: illic vero mulieres quidem in foro ambulant & cauponariam exercent, at viri domi textoriâ. Sesostris enim, viros effeminare volens, vt pote quum multi & in regione amplissima essent, ne conspiratione inter se facta ad consequendam iuris æquabilitatem animum conuerterent, illorum opera mulieribus, at muliebria illis assignauit: vt non solum armis priuari (quod necesse erat illis contingere) sed etiam propter eam animorum remissionem quæ illud vitæ genus consequeretur, libenter in eodem rerum statu permanerent. Vnde etiam hos quidem glabros esse, at illas capillos promittere imperauit: & hos super capibus onera portare, illas super humeris, coegit. Deinde vero, hos quidem, sedentes, illas vero corpore erecto meire. Insuper mulieribus quidem amacula duo, at viris vnicum dedit: existimans,

EX STRABONE, libro XVII.

PRÆTERNAVIGANTI hæc ad centum stadia, vrbs est Arsinoe, quæ olim Crocodilorum vrbs dicebatur.

tur. In hac enim præfectura mirum in modum colitur Crocodilus: & est sacer apud eos, in lacu quodam seorsum nutritus, & sacerdotibus mansuetus: ac Suchus vocatur. Nutritur autem pane, carne & vino, quæ à peregrinis afferuntur ad eiusmodi spectaculum venientibus. Hospes itaque noster, vnus ex honoratis viris, qui nobis sacra monstrabat, ad lacum vna accedens, placentulam, & carnein assam, & quoddam mulsi vasculum è cœna attulit. Bestiam in ripa lacus inuenimus: ex sacerdotibus alii eius os aperuerunt, alius placentam ingessit, postea carnè: deinde mulsum infudit. Ille in lacum defiliens, in vltiorem partem traiecit: quumque alius hospes aduenisset, & similiter primitias attulisset, cursu lacum circumeuntes itidem inuento Crocodilo obtulerunt.

Post Arfinoiticam Heracleoticamque præfecturam est Herculis ciuitas, in qua colitur Ichneumon, contra morem Arfinoitarum. Hi enim Crocodilos colunt, (& propterea fossam habent Crocodilis plenam, & Mœridis lacum, nam venerantur, & ab eis abstinent) Heracleoræ autem colunt Ichneumones, qui Crocodilis & Aspidibus perniciosissimi sunt. nam & earum oua delent, & ipsas bestias interficiunt, luto armati, &c.

Sequitur Cynopolitana præfectura, & Canum vrbs, in qua Anubis colitur, & honor & sacer quidam cibus canibus est constitutus.

In vltiore regione est Oxyrynchus ciuitas, & præfectura eodem nomine. Hic Oxyrynchus colitur, & Oxyrynchi templum est: quamuis etiam ceteri Ægyptii omnes Oxyrynchum piscem colant. Sunt etiam quædam animalia quæ Ægyptii vniuersi colunt, vt de terrestribus tria, bouem, canem, felem: è volatilibus accipitrem atque ibin: ex aquatilibus duo, lepidotum (id est squamatum) piscem, & Oxyrynchum. Sunt & quæ seorsum coluntur. Sic Saitæ & Thebani ouem: Latum vero, qui piscis quidam est in Nilo, Latopolitani: lupum Lycopolitani, Cynocephalū Hermetopolitani, Cepum Babylonii, qui sunt iuxta Memphim. Cepus faciem habet satyro similem, cetera inter canem atque vrsam: in Æthiopia nascitur. Aquilam Thebani, leonem Leontopolitani, capram & hircum Mendefii,

καλεῖτο πρῶτον. σφόδρα γὰρ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ἱεροῖσι (ὧ) κροκόδειλον καὶ ἐστὶν ἱερεὺς πρὸς αὐτοῖς, ἐν λίμνῃ καθ' αὐτὸν πεφορμῶτος, χειροῦν τῶν ἱερέων καλεῖται ὁ Σούχος. πρέφεται ὁ σίλιος, καὶ κρέας, καὶ οἶνον, προσφερόντων αἰεὶ τῶν ξένων τῶν ὅτι τὴν θείαν ἀφικνεύμενον. ὁ γὰρ ἡμέτερος ξένος, ἀνήρ τῶν ἐν λίμνῃ, ἂν εἴη μυσταγωγῶν ἡμαῖς, σιωπῶν ὅτι τὴν λίμνην, κομίζων ἀπὸ τῆς δείπνου πλακοῦ τὰ εἰόντα καὶ κρέας ὁπλῶν, καὶ προσφίξεν ἡμελικῶν. ὁ δὲ πρῶτος δὲ ὅτι τῶν χείλει κείμενον ὁ θηλίον προσίοντες ὁ ἱερεὺς, ὁ μὲν δὲ εἰσποῦν αὐτῶν ὁ σῶμα, ὁ δὲ ἐπέθηκε ὁ πέμμα, καὶ πάλιν ὁ κρέας. εἶτα ὁ μελίχρον κατήρασε. καταλόμῳ δὲ εἰς τὴν λίμνην, διήξον εἰς ὁ πέραν ἐπελόντος δὲ καὶ ἀλλοῦ τῶν ξένων, κομίζοντος ὁμοίως ἀπὸ γῆς, λαβόντες περὶ τὸν δρόμον, καὶ καταλαβόντες προσώγειον ὁμοίως τὰ προσενηξέντα.

Μετὰ δὲ (ὧ) Ἀρσινόειαν, καὶ (ὧ) Ἡρακλεωτικὴν νόμον, Ἡρακλεῖς πόλις, ἐν ἣ ὁ ἰχθυόμενον ἱεροῖσι καὶ ἀνδρῶν τῶν Ἀρσινόειας. ὁ μὲν γὰρ εἰς κροκόδειλος ἱεροῖσι, (καὶ ἀπὸ τῆς ἡτε δῶρον αὐτῶν μετῆ ἔστι τῶν κροκόδειλων, καὶ ἡ τῶν Μοιειδῶν λίμνη σέβονται γὰρ καὶ ἀπέρχονται αὐτῶν) ὁ δὲ ἰχθυόμονας, εἰς ὁλεθριώτατος τῶν κροκόδειλος, κατὰ τὸ καὶ τὸ ἀσπίσι καὶ γὰρ τὰ ὡὰ ἀφαιρῶσιν αὐτῶν, ἔαυτὰ τὰ θηρία, τὰ πηλῶν ἡρακλεωτικῶν, &c.

Ἐξῆς δὲ ἐστὶν ὁ Κνωποπολίτης νομὸς, καὶ Κνωπὸν πόλις, ἐν ἣ ὁ Ἀΐβις ἱεροῖσι, καὶ τῶν κυσὶ ἱερῶν καὶ σίλιος τέτακται ἡς ἱερεῖ.

Ἐν δὲ τῇ περαία Ὀξύρυγχος πόλις, καὶ νομὸς ὁμόνυμος ἱεροῖσι ὁ Ὀξύρυγχον, καὶ ἐστὶν αὐτοῖς ἱερέων Ὀξύρυγχου καὶ τοῖ καὶ τῶν ἀγίων Αἰγυπτίων κοινῆ πρῶντων τὸ Ὀξύρυγχον. πῖνα μὲν γὰρ τῶν ζῶων ἀπὸ πτερες κοινῆ ἱεροῖσι Αἰγυπτίοι, κατὰ τὸ τῶν περὶ τὸν μὲν τεῖα, βοῶν, κωῶν, ἀλκρον τῶν ὁ πτερωτῶν δύο, ἱερακα καὶ ἰβιν τῶν ὁ ἐνόδρων δύο, λεπιδωτῶν ἰχθῶν καὶ Ὀξύρυγχον. ἀπὸ δὲ ἐστὶν ἂ ἱεροῖσι καθ' ἑαυτοῖς ἐῖασαι, κατὰ τὸ Σαῖται προσβατον, καὶ Θηβαῖται

ἰεροῖσι δὲ (ὧ) ἐν τῷ Νείλῳ ἱερῶν ἰχθῶν, Λάτοπολιταὶ λυκῶν τε Λυκοπολιταὶ κνωποκεφάλων ὁ Ἐρμολοπιταὶ. καί τινος δὲ Βαβυλωνίοι (ὧ) καὶ Μέμφιν (ἐστὶ δὲ ὁ κείπος ὁ μὲν προσωπον εἰκῶς Σατύρω, πᾶλλα δὲ κωῶς καὶ ἀρκυ μετὰ ζῶ ἱεροῖσι τῶν Αἰθιοπία.) ἀέτον δὲ Θηβαῖοι, λέοντες δὲ Λεοντοπολιταὶ, ἀγὰ δὲ καὶ τρεῖς Μενδῆσιοι,

Malim
autem
est
habet.

Malim
autem
est
habet.

Malim
autem
est
habet.

Ex honoratis ibi viris, a Sacra quædam cibatio. Vel possim, facer quidam cibus. Magis enim est in usu hoc quam illud.

μυγάλιω ὃ Α' θριβίται διήοι δ' ἀγ' ὀπι. τὰς δ' αὐ-
τίας ἔχ' ὁμολογημένας λέγουσιν.

Καὶ μὲν Ἰνά,

Ἐν ὃ τῇ Α' βύδω Ἰμφοσι τ' Ὀσειν. ἐν ὃ τὰ
ἱερὰ τῶ Ὀσείδος οὐκ ἔστιν, οὔτε ὠδὸν, ὅτε αὐλῆ,
ἔτε φάλτιω ἀπάρχεσθαι τὰ θεῶν, κατὰ τὰ τοῖς ἀγ-
λοῖς θεοῖς ἔθος.

Μετὰ ὃ τὴν Α' βυδὸν Διόσπολις ἢ μικρὰ. Ἐ-10
τα Τέντυρα πόλις. ἐν αὐτῇ ὃ Διὰ φερὸν τῶς πα-
ρὰ τῶν ἀλλοῖς Αἰγυπτίοις ὁ κροκόδειλος ἢ Ἰμφο-
ται, καὶ ἔστι τῶν ἀπὸ τῶν θηρίων νεόμισται. Ὁ
μὲν γὰρ ἄλλοι, καὶ τὰ εἰδότες τὴν κακίαν τῶ ζῶν,
καὶ ὡς ὀλέθριον τὰ ἀνθρώπων ἦν, σέβονται ὁ-
μοῦς, καὶ ἀπέχονται οὔτοι δὲ πρῶτα ἔσπον ἀνι-
χνύοισι, καὶ Διὰ φέρουσι ἀδελφί. ἔνιοι δ' ὡς-
τὰ τῶν Ψύλλοις τῶν πρὸς τῇ Κυρηνάια, φυσικῶ
Ἰνά ἀνιπαθίαν ἔχειν πρὸς τὰ ἔρπετα, οὕτως καὶ
τῶν Τέντυρας φασὶ πρὸς τῶν κροκοδείλους, ὡς-20
τε μηδὲν ἔσ' αὐτῶν πάθειν, ἀλλὰ καὶ κολυμ-
βαῖν ἀδελφί, καὶ Διὰ φέρων, μηδενὸς ἄλλου θάρ-
ρῶτος.

Ἦ τὰ δὲ τῶ Μεμνονίου, θῆκη βασιλέων ἐν
ασηραίοις λατομηταί, πρὸς τετταράκοντα, θαυμα-
στῶς κατεσκευασμένα, θεῶς ἀξία. ἐν ὃ τῶς θῆ-
καις ὅτι Ἰνά ὀβελίσκων ἀναγραφὰ διηροδοτοῦ
πλοῦτον τῶν ὅτε βασιλέων, καὶ τὴν ὅτι κερ-
τείδω, ὡς μέγρι Σκυθῶν, καὶ Βακτριῶν καὶ Ἰνδῶν καὶ
τῆς νῦν Ἰωνίας Διὰ τεῖνασθω καὶ Φόρων πλήθος, 30
καὶ στρατῶν πρὸς ἑκατὸν μυριάδας. λέγουσιν δὲ καὶ
ἀστρονόμοι καὶ φιλόσοφοι μάλιστα ὅτι ἐν αὐτῇ ἱερεῖς.
τούτων δ' ὅτι καὶ ὅ τὰς ἡμέρας μὴ καὶ σελῶν ἄ-
γειν, ἀλλὰ καὶ ἡλίον, τοῖς τετρακονθημέροις δώδεκα
μησὶν ἐπαρῆντων πέντε ἡμέρας κατ' ἐνιαυτὸν ἔκα-
σον. εἰς ὃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶ ὅλου ἐνιαυτοῦ ὅτι
πρὸς ἡμέρας μορίου Ἰνὸς τῆς ἡμέρας, πρὸ ὀδὸν Ἰνά
συνελέασιν ὅς ὅλων ἡμερῶν, καὶ ὅλων ἐνιαυτοῦ, 40
σύντων ὅσα μόρια τὰ ὅτι πρὸς ἡμέρας συνελέγοντα
ποιεῖ ἡμέραν. ἀναλέασιν δὲ τὰ Ἐρμῆ πᾶσαν
τὴν πιαύτων σοφίαν τὰ δὲ Διὸς, ὃν μάλιστα
Ἰμφοσιν, θειδέσθαι καὶ ἡρόεις λαμπερῶτα-
ρυ πρὸς ἡρόεις ἱερῶσαι, αἰ καλοῦσιν ὅτι Ἐλλῶες
παλλάδας. αὐτῇ καὶ παλλακίαι καὶ σῶεσιν οἷς
βέλεται, μέγρις αὐτῇ φυσικῇ ἡμῇ τῶ σώματος κα-
ταροῖς μὲν ὃ τὴν καθαροσιν δίδεται πρὸς ἀνδρας.

ἡ. σ. αὐτῇ
μὲν ἡ. σ. αὐτῇ
μὲν ἡ. σ. αὐτῇ

murem araneum (siquidem hoc est my-
gale Græcorum) Athribitæ, alii aliud.
Causas vero afferunt inter se non con-
sentientes.

Et quibusdam interiectis,

Abydi Osiris colitur. in eius templo
non licet, nec cantori, nec tibicini, nec
citharædo sacrificium auspicari: quem-
admodum mos est aliis deis.

Post Abydum est parua Diospolis,
inde Tentyra vrbs. Eius incolæ præter
ceteros Ægyptios excellenter Croco-
dillum detestantur, & ex omnibus beluis
inimicissimum habent. Nam ceteri
quanquam eius animalis malitiam no-
runt, & humano generi perniciosum
existiment, Tentyritæ omnibus modis
eos peruestigant, atque occidunt. Sunt
qui dicant, quemadmodum Psylli apud
Cyrenaicam regionem naturalem quã-
dam vim habent aduersus serpentes: sic
& Tentyritis esse contra Crocodilos, vt
nihil ab eis damni accipiant, sed intrepide
vrinentur, & aquam tranent, alio ne-
mine audente, &c.

Supra Memnonium autem sunt re-
gum loculi in speluncis quibusdam in
lapidem incisi, exciter x l. mirum in
modum structi, spectatuque sane digni.
Iuxta hos in obeliscis quibusdam inscri-
ptiones sunt, quæ regum illorum diuiti-
as ac potentiam declarant, atque impe-
rium vsque in Scythiam, & Bactrianam,
& Indiam, & quæ nunc Ionia dicitur,
propagatum. Item tributorum magni-
tudinem, & exercitus circiter mille mil-
lia. Thebani maxime sacerdotes astro-
nomiam philosophiamque exercere di-
cuntur. hi non lunæ sed solis cursu an-
nos numerant, triginta dierum duode-
cim mensibus, quorum quisque x x x.
constet diebus: quinque dies quotannis
adiicientes. Ad totius vero anni com-
plementum quum quædam diei particu-
læ excurrant, circuitiorem quandam
componunt è totis diebus, totisq; annis.
quot particulæ excurrentes & exeun-
tes diem conficiunt. Huiusmodi sapi-
entiam omnem Mercurio in primis
tribuunt. Ioui, quem præcipue colunt,
virgo quædam genere clarissima & spe-
cie pulcherrima sacraur: quales Græ-
ci pallacas (hoc est pellices) vocant.
Ea pellicis more, cum quibus vult
coit, vsque ad naturalem corporis pur-
gationem. Post purgationē viro datur:

1 Sic implendus hic locus, pernic. existiment, venerantur tamen, & ab eo manus abstinent: at Tent. 2 Mala parricidii: le-
git pro parricidii.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ἐν τῷ περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσί-
ριδος.

EXPLUTARCHO,
in libro de Iside & O-
siride.

ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ δὲ πολλοὶ, θεοσβύοντες
αὐτὰ τὰ ζῷα, καὶ παρὰ τὸν ὄνομα ὡς θεοὺς, οὐ γέ-
λωτος μόνον εἶδὲ χλευασμοῦ καταπιπλήχασ-
ται ἱεροσυρίας· ἀλλὰ τῶν τῆς ἀβήτηρίας ἐλά-
χιστὸν ἔστι κακόν, δόξα δὲ ἐμφύεται δεινῇ, τὸν μὲν ἀ-
θενοὺς καὶ ἀκακοὺς εἰς ἀκρατὸν ἑσφραϊδουσα τὴν
δεισιναιμονίαν, τοῖς δὲ δριμυτέροις καὶ δραστη-
ροῖς εἰς ἀθέτους ἐμπύπλουσα καὶ θηριώδεις λογισ-
μοῖς.

Malim
ἀπρεϊδουσα

Ὀλίγα ὑπερῶν,

Μόνον γὰρ ἐπὶ νῦν Αἰγυπτίων Λυκοπολίται
παρὰ τὸν ἑσφραϊδιστὴν ἐπεὶ καὶ λυκός, ὃν θεὸν νομίζου-
σιν. Ἐπεὶ δὲ Ὀξυρυγχίται καὶ ἡμεῖς, τῶν Κνωπολι-
τῶν Ὀξυρυγχονίτην ἑσφραϊδιστὴν, κνώας συλλα-
βόντες καὶ ἑσφραϊδιστῶν ὡς ἱερείων κατέφαρον. Ἐκ δὲ
τούτου κατὰ αὐτὸν εἰς πόλεμον, ἀλλήλους τε διέθη-
σαν κακῶς, καὶ ὑπερῶν ἑσφραϊδιστῶν κολαζόμενοι
διετέθησαν.

Μετ' ὀλίγα,

Βοῦν μὲν οὖν καὶ παρὰ τὸν ὄνομα καὶ ἰχθυόμονα
δῆλον ὅτι χρείας ἕνεκα καὶ ὠφελείας ἐτίμησαν· ὡς
Λήμνιοι κορυδοὺς, τὰ τῶν ἀπὸ τῶν βιόσκον-
τας ὡς καὶ κόπροντας· Θεσσαλοὶ δὲ πελαργούς, ὅ-
τι πολλοὺς ὄφεις τῆς γῆς αἰαδιδύσης ὅτι φθάνοντες
ἐξώλεσαν ἀπὸ τῆς γῆς. δὲ καὶ νόμον ἔθεντο, φθύνειν ὅ-
τις ἀνὸς ποικίλην πελαργόν. ἀσπίδα δὲ καὶ γαλιῶν καὶ
καθάρων, εἰκόνας ἕνας ἐν αὐτοῖς ἀμαυροῦς, ὡς παρὰ
ἐν σαρκῶν, ἡλίου, τῆς τῶν θεῶν διωάμεως καπιδόν-
τες.

sequenti sunt, quum in illis diuinæ potentia imagines quasdam obscuras, quales sunt solis in stil-
lis, animaduertissent.

Ac, postquam rationem honoris vaicuique horum animalium exhibiti reddidit, ad
crocodilum veniens, scribit,

Ὁὐ μὲν εἶδὲ ὁ κροκόδειλος αἰτίας πῶς αἰμο-
εῖσαν ἔσχηκε μὲν· ἀλλὰ μίμημα θεοῦ λέγεται γε-
γενέσθαι, μόνος μὲν ἀγλασσοῦ ὢν. Ἐπεὶ.

SED Ægyptiorum plerique colentes
Sipsa animalia, atque erga ea se geren-
tes tanquam erga deos, non tantum risu
& sannis totam sacra faciendi rationem
impleuerunt: (hoc enim minimum est
malorum quæ ex amentia illa proficif-
cuntur) sed vehemens innascitur ani-
mis opinio, quæ infirmos & simplices in
meram superstitionem impingit, ac
illis qui aliquantum sunt acri ingenio &
audaces, ad cogitationes delabitur per
quas negatur esse deos, & quæ belluinæ
sunt.

Paulo post,

Soli enim ex Ægyptiis Lycopolitæ
nunc quoque vescuntur oue: quia Ly-
cos (.i. lupus) idem facit: quem pro deo
habent. Atque adeo ætate nostra quum
Cynopolitæ piscem oxyrynchum ede-
rēt, Oxyrynchitæ canes comprehensos
& mactatos tanquam victimam come-
derunt. Ac quum inde ad bellum deue-
nissent, cum grauia sibi damna inuicem
intulerunt, tum à Romanis, pœnas illis
infligentibus, sunt allata.

Paulo post,

Boui quidem certe & oui & ichneu-
moni, vsus gratia quem præstant, & v-
tilitatis quam afferunt, eos honorem ex-
hibuisse patet: quemadmodum Lemni
galeritis, quoniam bruchorum oua in-
uenta confringunt: ac Thessali ciconiis,
quoniam quum terra multos serpentes
produceret, ciconiæ superuenientes
perdiderunt vniuersos. Ideoque legem
tulerunt, vt in exilium abiret quicunq;
ciconiam occideret. Aspidem vero &
felem & cantharum Ægyptij honore pro-

Pauisf-

paucissimis verbis interiectis, subiungit,

Iam vero inter illa quæ vtraque de causa coluntur, de cane quidem dictum est antea, at ibis, dum reptilia mortifera interficeret, prima medicum euacuatio- nis corporis vsum docuit, quum illum hac ratione se abluentem & purgantem animaduertissent.

Ἀλλὰ μὲν τῶν δι' ἀμφοτέρω ἡμιμόρων, καὶ μὲν τὸ κωδὸς εἶρηται πρὸς τὸν ἡ δὲ ἴβις, σκοπεῖν. Ἐμὲν τὰ θανάτηφόρα τῶν ἑρπετῶν, ἐδίδαξε πρὸς τὴν κενώματος ἰατρικῆν χρεῖαν, καὶ πδόντας οὕτω κλῆ- ζομένην καὶ κατὰ μέρη ὑφ' ἐαυτῆς. &c.

Alia autem de cane habes eodem in libro, in iis quæ præcedunt: sicut & de aliis non pauca, præter illa quæ inde huc translata sunt.

Tandem vero ita locum hunc claudit, καὶ μὲν οὗ τῶν τιμομένων ζώων ταῦτα δοκιμάζω μάλιστα τῶν λεγο- μένων. id est, Atque ex iis quæ de animalibus dicuntur quibus honor exhibetur, hæc maxime sunt quæ probo.

Sunt autem & alij loci ubi rationem honoris certis quibusdam animalibus ab Ægyptiis habiti reddit: (Et in nonnullis eadem quæ illo in libro dicuntur.) Ex iis est hic, Sympos. III, quaestione V,

Nam muri araneo, qui cæcus est, diuinos honores tributos ab Ægyptiis fuisse aiunt, quoniam tenebras luce anti- quiores arbitrabantur: cumque è mu- ribus nasci, quinto partu, in nouilunio: ac iecur eius diminui lumine lunæ defi- ciente.

Τὴν μὲν γὰρ μυγαλίω ἐκτετατάται λέ- γουσι τὸν Αἰγυπτίων, τυφλῶ οὖσαν, ὅτι ὁ σέ- γος τῆς φωτὸς ἡρώων πρὸς οὐτέρω ἕκτεταται δὲ αὐτῶ ἐκ μὲν πέρω τῆς ἡμεῶν νομμῶν οὐσης, ἐ- ἴ μὲν οὐ μείωται τὸ ἡπὲρ ἐν τῶν ἀφανισμοῖς τῆς σ- λῶης.

Deinde & honoris tam leoni quam ibidi exhibiti rationem reddit. Quum autem alibi huius honoris mentionem faciat, tanquam ab omnibus Ægyptiis exhiberi soliti, in iis quæ locum hunc paruo intervallo præ- cedunt, de sacerdotibus nominatim hoc dicit. Postquam enim ab eo dictus est porcus neque in forma habere aliquid magis absurdum, neque in natura magis illepidum, quam sit in scarabeo, gryphe, crocodi- lo, fele: subiungit, οἷς ὡς ἀγιωτάτοις ἱερεῖς Αἰγυπτίων ἄλλοις ἄλλοι προσφέρουται. id est, erga quæ, tanquam sanctissima, Ægyptii sacerdotes, alii erga alia, se gerunt. Quamuis autem, quum scribit illos ita se erga ea de sanctissima gerere, tacite innuat ea coli ab illis: quum tamen illud, non hoc, sonet Græcum loquendi genus, non debuit à Xylandro ita reddi, Quorum alia ab aliis Ægyptiorum sacerdotum coluntur. Quinetiam malè ἀγιωτάτοις, quod de animalibus Plutarchus dicit, ille ipsis sacerdotibus tribuit. totum enim locum ita vertit, Quorum alia ab aliis Ægyptiorum sacerdotum sanctissimis coluntur. Estque insuper animaduerten- dum, non dici, loquendo de animalibus, ἀγιωτάτοις, sed ὡς ἀγιωτάτοις. Atque ut obiter, Plutarchum cum Plutar- cho conferre, id est, eius locos inter se, lectorem doceam: dico, genus illud loquendi, προσφέρειν αὐτοῖς ὡς ἀγιωτά- τοις, respondere illi quod habuimus antea ex libro De Iside & Osiride, καὶ ἐποντες ὡς θεοῖς.

Ceteros Plutarchi locos omittens, in quibus agit de iis quæ apud Ægyptios peculiariter in more posita e- rant, venio ad quendam, qui miram quæ in conuiuio eorum recepta erat consuetudinem describit. Legimus enim in eo eius opusculo quod Conuiuium septem sapientum inscripsit, pag. 256. meæ editionis,

At Ægyptius sceletus (id est cadauer hominis exsiccatum, cui ossa tantum super- sunt) quem in conuiuia inferentes, con- iuiis proponunt, & hortantur vt recer- dentur se non multo post tales futuros, is quamuis ingratus & intempestius comestator adueniat, tamen non omni- no nullum ibi locum habet: si quidem non ad potandum & ad fruendum deli- ciis, sed ad mutuam amorem ac dile- ctionem exhortatur, monetque vt vi- tam, quæ tempore est breuis, malis re- bus longam non reddant.

Ὁ δὲ Αἰγύπιος σκελετός, ὃν ὀπιεικῶς εἰς- φέροντες εἰς τὰ συμπόσια προστίθενται, καὶ πρὸς καλοῦσι μεμνησθαι τὰ κατὰ δὴ τοιοῦτοις ἐσομένοις, καὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀλλοῖς ὀπιεικῶς ἔκων, ὁμῶς ἐ- χει ἕνα καλόν. εἰ μὴ πρὸς τὸ πίνειν καὶ ἔδω πα- ρεῖν, ἀλλὰ πρὸς φιλίαν καὶ ἀγάπην ἀληθῶν πρὸς τὸν πρῶτον, καὶ πρὸς ἀλλήλους μὴ τὸ βίον, τὰς χεῖρας βραχυῶντα, πρὸς ἀμασσοκακίαν μακρῶν ποιεῖν.

Suipetia esse potest hoc loco i- stud voca- bulum.

Ab hoc Ægyptiorum in conuiuio more, qui à Plutarcho describitur, ad alia quæ alij scriptores in conuiuio itidem, aut etiam simpliciter in cœnis, consueti illis fuisse tradunt, veniendum est. Illorum autem scriptorum testimonia ex Athenæo depromam. Ac primum, in more positum illis fuisse conuiuiorum luxum, & quidem maiorem quam Persis, ex hoc Lyncei in Ægyptiacis loco, ubi Ægyptiorum cœnas Persicis anteponendas esse contendens, scribit,

Αἰγυπτίων ἑπίτραπὸν ἄντων ἐπὶ Ὠχρον Περσῶν βασιλέα, καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐχρήσατο ἀρχαῖος ἡμεῖς ὁ τῷ Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ Ὠχρος ἀπὸ φιλαδελφείας ἄγων, ἐκάλεισε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν ᾠδῆσκόβης ἡμοῦνης λαμπερῆς ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς βύτελως τῷ Πέρσου Δαίμονος. Εἰ δὲ θέλεις (ἐφη) εἰδέναι ὡς βασιλεὺς πῶς δεισιτεῖσθαι εἶδεν βυδάμονας βασιλέας, ἐπίτραπὸν τοῖς ἐμοῖς ποτὲ ἡμοῦνοις μαγείροις ᾠδῆσκόβησσι τοῖς Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελύσαντος, ἐπεὶ κῆρῆσκόβησσι, ἡσθεῖς ὁ Ὠχρος τὰ δεῖπνον, Κακὸν κακῶς σέ (ἐφη) ὡς Αἰγύπτιε ἀπολέσειδεν θεοῖ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν, ἐπεθύμησας τοῖνυς βυτελεστέρας.

Sequitur apud Athenæum,

Τίνα δὲ ἴω τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγόρας ἐν τῷ περὶ δαφνικῶν ἀγῶνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων ἕτως, Τετὴν δὲ ἐστὶν ἰδέα δεῖπνων, Αἰγυπτιακὴν τεραπέζαν μὲν οὐκ ᾠδῆσκόβησιν, πινάκων δὲ περὶ φερεσμένων.

Male autem vertit quidam, Tertia cœnarum species est Ægyptiarum, in quibus non admouentur mensæ, &c. Non enim Αἰγυπτιακῶν, sed Αἰγυπτιακῆν scribit Protagorides: & duabus cœnarum speciebus propositis, tertiam quandam addit, quam esse Ægyptiam dicit.

Apud eundem Athenæum in fine libri primi legimus, istud esse argumento Ægyptios fuisse vinolentos, quod apud eos solos tanquam lege quadam cautum esset, ante vllum cibum brassicam elixam edere. intelligit enim, illos ad vitandam ebrietatem hoc facere solitos fuisse. Apud eundem, in illa libri ultimi parte quæ in omnibus typographicis editionibus desideratur, legimus, coronam initio epularum dari solitam. Postquam enim dixit, Φιλόξενος δὲ ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἑπηγραφομένῳ δειπνῶ ἀρχῆν ποιεῖται τὸν σίφονον τὸ εὐώχιας, non longo intervallo subiungit, τῷ γδ ἰδῆος καὶ παρ Αἰγυπτίοις, ὡς Νικόστρατος ἐροῖν ἐν τοῖς ἡ.

Vinolentia autem illorum & alibi meminit: & quidem in fine libri primi scribitur ex Dione quodam Academicò vinosos & bibaces Ægyptios fuisse: atque adeo inuentum apud eos fuisse inopiae subsidium, ut qui propter illam vino destituerentur, ex ordeo confectum biberent. Eius autem potu adeo exhilarari solitos ut canerent & saltarent, ac omnia facerent quæ qui vino ebrii sunt facere confueverunt.

Etiam ἀρῶσά γους vocat Ægyptios Hecatæus, apud eundem lib. X. id est, panis edaces: mentionem simul addens illius ordeacei potus id est, ex ordeo confecti. Ac propterea (addit Athenæus) Alexis in libro περὶ ἀταρξείας, scribit Bocchorin & patrem eius Neochabin frugali victu usos fuisse. Sed miretur quis quomodo facta mentione illius edacitatis panis, necnon illius ex ordeo confecti potus (quo solitos non minus quam vini potu inebriari, modo legimus) subiungat, Ac propterea Alexis Bocchoridi & patri eius frugalitatis laudem tribuit. sed intelligit (ut opinor) Ac propterea frugalitatis eorum tanquam rei quæ alioqui apud Ægyptios rara & notabilis esset, mentionem facit. Ceterum voluisse illos arbitror in hac frugalitate, aut victu frugi (nisi quis μοτρίαν τροφὴν moderatum victum, aut parvum & parabilem, aut etiam tenuem interpretari malit) antiquum etiam morem representare, tanquam fortasse conantes eum reuocare. Legimus enim libro V, ex quodam Apollonio, καὶ παρ Αἰγυπτίοις ὁ τροπαίων σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ ἡδὲ συμπόσιον ἡμῶς. καὶ δὲ μὲν μὲν γδ ἐδείπνου, τροφῆ τῆ λιτότατη καὶ ὑγεινοτάτη γράμμοι, καὶ οἶνον τῶσά τῳ ἔδος ἱκανὸς ἀν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν. id est, Quinctiam apud Ægyptios antiquitus conuiuia temperanter celebrabantur. Sedentes enim cœnabant, vilissimo quidem sed saluberrimo cibo contenti: ac vino quantum ad exhilarandum animum satis esset.

HENR. STEPHANVS LE-
ctionis Herodoti studiosis.

HACTENVS de Ægyptiacis quoque legibus & institutis quædam velut appendix ad He-
rodotum, sicut antea de Persicis. Dare enim illam ampliores minime visum est, sicut nec hanc.
Quam tamen quoniam titulus promittit non historicorum tantum sed aliorum etiam scripto-
rum locos exhibituram, duorum poetarum, vnius inter tragicos celeberrimi, alterius inter co-
micos non incelebris, versus adiungam. Illius tragici, cui nomen est Sophocli, versus, (qui om-
nino assentiuntur his Herodoti pag. 103. verbis, ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγορεύουσι καὶ καπιλόουσι
οἱ δὲ αἱ ἄνδρες, καὶ οἱ τοῖς ἐόντες, ὑφ' αὐτοῦ) in Oedipo Coloneo, pag. 283. meæ editionis, sunt hi,

Ὡς πάλ' ἐκείνω τοῖς ἐν Αἴγυπτῳ νόμοις
Φύσιν κατεμάθεν τε καὶ βίου Ἑσφάς.
Ἐκεῖ γὰρ ὁ μὲν ἀρσενες καὶ ἑτάρας
Θακοῖσιν ἰσορροῦντες, αἱ δὲ σὺν νόμοι
Τὰ ζώβιου Ἑσφεία προσώουσα ἀεί.

At vero Anaxandridæ comici versus sunt hi, aduersus Ægyptios, anima-
lia, tanquam deos, colentes,

Quos ita ex tempore reddidi,

*Patrocinari non queo vobis ego.
Nec moribus enim nos sumus nec legibus
Consentientes: dissidentes plurimum.
Bovem tu adoras, sacrifico deis eum.
Anguilla deus est maximus, te iudice,
Obsoniorum iudicamus maximum.
Haud es suillam, vescor hac ego libens.
Canem veneraris, ipse contra verbero,
Obsonium voratur illi quum meum.
Nostra integri vult lex sacerdotes sicut
Omni sui parte, integros haud vestra vult.
Felem se habentem quum tu videris male,
Ploras: ego libens perimo; post pellem au-
fero.
Araneus mus pollet istic, non & hic.*

Οὐκ αἰ διωάμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ.
Οὐθ' ὁ ἔποι γὰρ ὁμονοῶσ', ἔθ' ὁ νόμοι
Ἡμῶν, ἀπὸ ἀλλήλων δὲ διέχοισιν πολὺ.
Βῆν προσκυνοῦντες, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.
Τὴν ἐγγελευ μέγιστον ἠγῆ δαίμονα,
Ἡμῶν δὲ τῶν ὄψων μέγιστον ἄρα πολὺ.
Οὐκ ἐαδίς ὑφ' αὐτῶν, ἐγὼ δὲ γ' ἠδόμεν
Μάλιστ' αὐτοῖς, κινῶ σέβας, τὴν ἑγὼ δὲ
Τῶν κατεμάθισαν ἰσὶ καὶ λαῶ.
Τοῖς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος
Εἶναι, πρὸ ὑμῖν δὲ, ὡς εἰσὶν, ἀπηργυροῦσιν.
Σὺ μὲν ὁ ἀλθουρον κακὸν ἔχοντ' ἰδῆς,
Κλαίεις ἐγὼ δὲ ἠδῆς, ἀποκτείνεις δέρω.
Διώματα πρὸ ὑμῖν μυγάλη, πρὸ ἐμοὶ δὲ γ' οὐ.

APPENDIX ALIA
AD HERODOTVM,
De incremento Nili, & eius cauffis.

è diuersis auctoribus adiecta.

G. IVNGERMANVS LECTORI CANDIDO S.

DUPLICEM adpendicem ab H. Stephano ad Herodotum, quæ antecessit, antea habuisti, amice lector, & nunc iterum habes. Quam exaugere atque locupletare nobis consilium nõ fuit, forte nec facile etiam fuisset, solũ per temporis illius angustias, in quas cum hac editione cõiecti sumus. Bonum potius factum fore putauimus, si aliquid adiceremus, quod quasi tertiæ adpendicis vicem esset, ne profus *ἀσύνθετος* esse voluissẽ videremur: pro eaque re incidere statim quæ de Nilo aliter ac Herodoto factum fuit, diuersis ab auctoribus disputata vltro citroque essent. Cui cogitationi locum dedimus eo libentius, quod hæc talia cum Stephanianæ adpendicis altera parte ita coniurent amice vt quasi eius subadpendix quedam videri queant. Et quid enim magis Ægyptiacum quam Nilus? *Νεῖλος*, inquam cum Aristide, *ποταμὸν οὐχ ἰσχυρὸν καλλίστος, ἢ μὲν ἴσος, καὶ χρεία καὶ θύας ἡδονῆς, καὶ τῆς πάσι πολὺν κῶν.* Cui, vt idem facundissimus rhetor ex aliquo *ἔρῳ ἢ ἀμύητων* puto haufit, Ægyptiorum feruæ sollempnes atque sacrificia pleraque dicata sunt atque consecrata. Nec iniuria tanto in honore & veneratione haberi à gentilibus videatur iste *Ἰνίκος* in terris Ægypti totius anni, quum ei id omne acceptum referant, quod terræ motum non sentiant vnquam, quod à peste sint liberi, quod eorũ terram nullis diluuiis cælestibus misceri contingat, vel ingenti imbre obrui. In quibus & Græcos ad stipulatores inuenerunt. Ita enim Aristides in extrema Ægyptiaca vnde & priora de promptissimis *ἡ δὲ σεισμῶς καὶ λοιμῶς καὶ τῆς ἐξ ἐναντίας κατακλυσμῶς ἀναλωτῆς ἡ χώρα, δὲ αὐτὸν ἴσως, ἢ δὲ τῆς ἀπὸ ἡμῶν Ἑλλήνας ἔλαθε.* De huius vero fluminis potissimũ incremento eiusque cauffis viri prisce mire inter se decertarunt, & vnusquisque sibi facilius reperire potuit qui suã sententiã refelleret, quã qui sectarentur: ita vix vllus quidquã protulit in mediũ, quin ceteri cõtinuo irent in omnia alia, & sibi nõ videri testarentur. Ea igitur quæ de hac re istaque opinionum diuersitate testata relinquere voluere optimi auctores, pluscula ex variis quĩ nobis ad manũ erant adiecimus, in quibus plerisque Herodoti nostri mentio fit. Nec de ordine laborare multũ voluimus, occupati magis in hoc vt raptim describeremus ista, ne operas moratemur. Prius tamen posuimus qui pluriũ de hac re sententias breuiter collegerũt, vt *PLVTARCHVM*, & *ANONYMV M* quẽdã, qui ex H. Stephani officina cum opusculis variis historicis ac philosophicis Aristotelis & Theophrasti &c. anno domini ∞ 10 LVII prodit, à quo præter aliorum & Callisthenis historici placitum refertur, quẽ ab aliis quos quidẽ hic coniunximus, haud nominatam arbitror: afferuntur ibi & è tragicis quædam quæ apud alios haud temere reperias, vel non ita plene. His tertius succedit *THEOPHYLACTVS SIMOCATA* prolixius singulorum è prisce eiusm. opiniones & referens, & refellens, non tamen è suo capite, quod minime adhibuit in consiliũ, sed è bibliotheca Diodori Siculi, vnde ista omnia descripsit fere *αὐτὸς ἔλεξε*, quãuis bono illo viro ne nominato quidẽ. Sane fuerunt *νυθὲ παλαιὰ* conferentibus deprehensi sapius auctores à iuratis & proximis veteres transcripti ad verbũ, neq; nominati quidẽ, vt Plinii loquamur verbis, sordidũ tamen hoc, & ab ingenuo pudore alienũ: potiusq; nobis Virgiliana virtus & Ciceroniana simplicitas placeat. *Obnoxij enim profecto, vt hoc eodem cum Plinio dicamus, animi & infelicis ingenij est, deprehendẽ in furto malle, quam mutuum reddere, quum præsertim sors fiat ex usura.* Nec itaque mirum, quum & veteres ipsi olim ideo male audirent frequenter, si noster Ægyptius sequioris iam æui, alienum partum sibi supponere clam voluerit: qua in parte tamen, nisi fallor, censoriam notam à literatis viris, quibus hoc ius sua virtute datum est, haud lucrificiet. Exscripsit, inquam, ista quæ illustris historicus Diodorus Siculus de Nili augmento libro primo *βιβλίου τρίτης ἱστορίας* sub finem *τῆς πρώτης μετέδου*, prolixè aliorum opinionibus allatis & confutatis, disputauit, Simocata ad verbũ fere, raro *ᾠροῖσιν* immutans, quibusdã etiã omissis, & mutasset saltem ordinẽ, vel aliquid de suo largitus quoq; fuisset. cetera cum *ἀκριβῶς* quod ad nos attinet diserte profiteamur, nec quidquam volumus alias detractũ, vt quem excutere diligentius nullũ fuerit hætenus ocium. Quũ ea itaq; ex Simocata editione nupera adiecimus, quãuis correctiora, haud opus esse putauimus, vt eadem ex Diodoro describeremus denuo, actum agentes scilicet: præsertim quum is è Marnii nostri officina non ita pridẽ in publicũ editus sit à L. Rhodomano, viro amico cuius memoriã sancte colimus, cuiusq; ex obitu litteras Græcas detrimentũ accepisse certo nouimus & vt par est dolemus. Excerptimus saltẽ Herodotæ sententiã *ἀνασκινύω*, vt apud *DIODORVM* ipsum ea extabat, *καὶ ταῦτα ταύτην*. Post hæc insignis locus sequitur ex *ARISTIDIS* Adrianæ oratione Ægyptiaca qui prolixã confutationẽ cõtinet eorũ quæ scripsit Herodotus de Nili auctu. Merebatur sane ea oratio tota hic addi, nisi longitudo obstitisset, quũ operæ nostræ vix ita sperent se hæc editionẽ tẽpori absolutũras. Copiose enim & eleganter omnẽ hæc opinionũ varietatẽ pertractat, primũ de ceteris *ὡς γελῶν τε καὶ ἀναιδῆς* hosce ventos afferre pro cauffa illius incrementi: dein de niuib; liquefcẽtib; quod afferat, non magis verũ esse: tũ sententiã, quæ in Anonymi scripto tribuitur Callistheni, redarguit: inde Herodotũ nostrũ, exin Ephorũ, mox Euthymenẽ, post Oenopidẽ, tandẽ & ipsum Homerũ aggreditur. Aristidẽ itaq; *ὁ φιλοπονεῖτος* potest adire ipsum. Nos tantũ, vt diximus, eam orationis partẽ quæ aduersus Herodotũ nostrũ directã excerpere potuimus. His omnibus auctorioli loco quẽdã in candẽ rẽ ex *STRABONE*, *DIONE* siue eius abbreviatore *XIPHILINO*, & *HELIODORO* subiecimus: agmẽ vero hoc nobis claudit *THEODORETVS* Cyri episcopus, quem *σύμψυχον* Herodoto ne-

Et ÆSCHYLVS:

Aethiopiae haud incognitum terra genus
Laudare noui, Nilus unde defluit
Humū volutās quū flabra imbres cōcitāt,
Vbi ignea diei micans vis splendida
Flamma resoluit ningidas rupes. viget
Aegyptus omnis tum beata, flumine
Sacro tumens, segetesque letas nūnciat.

CALLISTHENES autem scriptor histori-
arum contradicere voluit Anaxa-
goræ & Euripidis sententiæ, quam paulo
ante retulimus: suaque ipse opinione
vsus, ait, aquis per Æthiopiā incre-
mentibus ab exortu caniculæ ad arcturi
vsque ortum, quo tempore etiam etefiæ
spirant: hosce quippe ventos adfirmat,
quando spirant, nubes in primis ad Æ-
thiopiā cogere: quibus nimirum im-
pulsis ad montes, effundi maximam vim
aquarum, vnde Nilum pleno intume-
scere alueo contingat. DEMOCRITVS
autumat, circa brumā in locis ad septem-
trionem positis niues cadere: circa sol-
stitium vero æstiuum quum sol recedat,
niue soluta & vaporibus inde exhalanti-
bus, ab ea liquefactione oriri nubes, quas
etefiæ arreptas versus meridiem ferant.
quum se itaq; inuicem protrudant co-
actæ nubes iuxta Æthiopiā & Africā,
imbrem existere ingentem, cuius dela-
psu Nilum impleri. EUTHYMENES Mas-
siliensis vero, qui ipse nauigationem su-
cepit, refert mare exteriora versus pro-
fluere vsque in Africā, & conuerti ad
boream ac septemtriones. iam reliquo
quidem tempore mare esse vacuum: eo
autem quo etefiæ spirant, flabris vento-
rū repulsum cōpleri, & ad interiora flue-
re. illud vero tū dulce esse, tum cete Ni-
liacis crocodilis & hippopotamis familia
alere. OENOPIDES Chius ait, tempore
hiberno fluuiorū fontes exficari, qui es-
tate calore refoti profluāt. quo itaq; re-
pleatur illa, quæ accidit, siccitas, in caus-
sa esse aquas cælestes hieme decedentes. at
quū in Nilū non vllæ tunc cadant plu-
uiæ, iis destitutus haudquaquā impleri
potest. & hanc esse causam, cur hieme
minor is existat, plenus vero sit æstate.
HERODOTVS autem ceteris quidē con-
traria profert, cū Oenopide vero paria.
fluxū enim Nili ait esse talē, qui semper
impleat alueū. ceterū solem hiemali tē-
pore supra Africā cursūm facientē de-
ficcare Nilum: ad solstitium vero æstiuū
retrocedentem abire ab septemtriones.

καὶ Αἰγύλος,

Γένος μὲν ἀγνῆν καὶ μάθων ὀπίσθια μῆ
Αἰθιοπίδος γῆς, ἐνθα Νεῖλος ἐπαρρῆς
Γαῖαν κυλίνδων πνυθμάτων ἐπομβείας
Ἐν ἡ πυρῶτον μίλιος ἐκλαμψαν φλόγα,
Αἴγυπτος ἀγνοῦνάματος πληρομύνη,
Τῆκει πέτραίω χιόνα. πᾶσα δ' ὄβθαλῆς
Φερέσειον Δῆμη ἔως ἀγέλλει σάχυν.

Καλλιθένης ὁ ὀϊσειον γράφος πρὸς τὰ μικρὰ πρὸ
10 τερῶν Εἰρημῶνα ὑπὸ Ἀναξαγόρου τε καὶ Εὐειπίδου
ἀντίπειν. ἀδὲς δ' τῆ ἑαυτῷ γνώμῃ χροῦδος, φησὶν,
ὑδάτων γνομῶν καὶ τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ τῶν κινῶν ἀ-
ναρλίω ἕως ὀπίσθιας ἄρκτου, καὶ ἕως χροῦδος καὶ οἱ
ἐτήσιοι πνέουσι. τὰς γὰρ φησὶν ἀνέμοις μαλι-
σα τὰ νέφη πνέοντας πρὸς τῶν Αἰθιοπῶν ἀγνῆν ὡν
δὴ καὶ πρὸς ἀπὸ πόντων πρὸς τὰ ὄρη, κατὰ ῥήγνυα
πολυπλήθος ὑδάτος ἀφ' ἧ τῶν Νεῖλον πληρομύνη ἀ-
ναρλίω συμβαίνει. Δημόκριτος δ' λέγει, πρὸς μὲν
χειμῆνας ἔσπασεν πρὸς τὰς ἀρκτοὺς χιονίσεια
20 ἔσπασεν, πρὸς ἔσπασεν ἡμεῖς μετὰ σάντος τῶ ἡλίου,
πυρομύνης τῶ χιόνος καὶ ἀτμίζουδος, ἀπὸ τῆς τῆξεως
νέφη γίνεσθαι, ἀφ' ἧ τῶν ἐπεισῶν ὑπολαμβαίνοντι
φέρειν πρὸς μεσημβρίαν συνωθουμένων, ὅτι νέφω ὀπί-
στῶν Αἰθιοπῶν καὶ τῶν Λιβύων, ὅμοιρον γίνεσθαι πολὺν,
ὡν κατὰ ῥέοντα πληροῦν τῶ Νεῖλον. Εὐμυρίδης δ'
ὁ Μασσαλιώτης, ἀδὲς πεπλοκῶς, φησὶν εἰς τῶν
ἕξω θαλάσσης ὀπίσθια ἕως τῶν Λιβύων, ἐσφαμ-
μύνην τε εἶναι πρὸς βορέαν τε καὶ ἀρκτοὺς, καὶ τῶν
δύον χροῦνον κενῶν εἶναι τῶν θαλάσσης, τοῖς δ' ἐτησίοις
30 ἀνωθουμένων ὑπὸ τῶν πνυθμάτων πληροῦσθαι, καὶ εἶναι
ἔσω τῶ ἡμέρας τῶν ταύτων παυσουμένων ὅτι ἐτησίων, ἀ-
ναρλίω εἶναι ὅτι αὐτῶν καὶ γλυκεῖαν, ἐκ τῆς πρὸς ἀπὸ
στα τοῖς ἐν τῶ Νεῖλω κροχουδέλοις ἐἴπω ποταμοῖς
ἔχον. Οἰνοπίδης δ' ὁ Χίος λέγει, τῶ χειμῆδος, τῶ
πρὸς ἀναρλίω ἀναρλίωσθαι τὰς πηγὰς, ἐν ἧ τῶν πρὸς
θερμυνομύνης εἶναι. τῶ μὲν οὖν ἀναρλίωσθαι, τῶ γνο-
μύνην ξηρασίαν ὅτι ἀπὸ τῶ ἔσπασεν ὑδάτων ὀπιγέ-
νομύνην τοῖς χιμῶσι συμβαίνει. τῶ δ' Νεῖλον ἔχει ὑ-
μύνην ὅτε, ἐνδεῖν γνομύνην μὴ σιωαναπληρῶν καὶ
40 ἀφ' ἧ τῶ, ἔχει μύνη ἡσωνα ἀδὲν γίνεσθαι, τῶ δ' ἔσπασεν
πλήρη. Ἡρόδοτος δ' τοῖς μὲν λοιποῖς ὑποαναρλίω
λέγει, πρὸς ἀπὸ πρὸς τῶ Οἰνοπίδης, τῶ μὲν γὰρ ῥύσιν τῶ
Νεῖλου φησὶ τοιαύτῶ ὡς ἀεὶ πληρῶν τῶ πρὸς ἀμὸν
τῶ ἡλίου ἔχει μύνη καὶ τῶ Λιβύων πρὸς ἀμὸν τῶ πο-
ρῆων, ἀναρλίωσθαι τῶ Νεῖλον ὀπίσθιας πρὸς ἔσπασεν
πρὸς μετὰ μύνη, πρὸς τῶ ἀρκτοὺν ἵεναν.

1 Hanc opinionem refutat etiam Aristides prolixè in Ægyptiaca, licet eius auctores non nominet, sed se ὅτι τῶν πολλῶν ἀδὲν
καὶ τῶν χαρῆντος ποταμῶν αὐτῶν ἵεναν ait. 2 Ita edidit H. Steph. Sed nullus dubito quin reponendum sit ἔμμερον. v. Democriti sen-
tentia à Plutarcho & Theophrasto, vel Diod. Siculo potius relata. 3 Et hic non dubito emendare Εὐθυμῆς, ut antea è Plu-
tarcho habuisti. Eius philosophi sententiam refutat & Aristides in Ægypt. cum hac irrifuncula orsus: ὅτι τῶν θαλάσσης γλυκεῖα ἄρκτου
ὀπίσθια εἶσθαι ῥέουσα δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῶν κροχουδέλοις, καὶ μύνην Μασσαλιωτικῆς ἀπὸ τῶν Συβαρῶν. εἰ γὰρ μὴ σιωῆς ἢ χαρῆντος Εὐθυμῆς,
&c. 4 An distinguendum & scribendum, ἀναρλίωσθαι τῶν γνομῶν ξηρασίαν, ὡς ἔστ. &c. συμβαίνει. 5 An ἔσπασεν τῶν ποταμῶν vel tale?
ut paulo post πληρῶν τῶν ποταμῶν. 6 lib. 2. cap. 25.

INCRE
sententiæ.
VCTORE.

us, vnus è septem
quod ab etefiis fiat
nos enim ferri flu-
eius opposita esse
tem itaque ex ad-
dere effluxum flu-
abi possit: fluctus
cumque vento
fluuium. sicque
ri adfirmat. Phy-
ORAS afferit n.
um auctum Nili.
RIPIDES, & alii
um auctores. nili
idem ipsam gene-
em vocat huius au-
Euripides vero lo-
ita dicens in fabu-

quies denum patet,
linquens flumina,
extumescēs fluctu-
de, quū niues liquē,
te sole limpidam.

amantissima
Aegyptum tuens
liquet cum cādida.

Et Æ.

gionem fertur. Nunc plus sex millibus stadiorum per Æthiopiam labens, augmenta sumit, priusquam Ægyptum attingat. Ad hæc, si quidem fluentia Nili, terrarum fluminibus pernix raritatibus siue ripis humiliora forent, contingeret rimas illas superficiarias esse, per quas tantam vim aquarum transire est impossibile. Sin autem rimis ipsis altiora, rursus ex inferioribus cavitatibus in summum flumen aque confluere minime possent. Ad summam, quis fieri posse credat, ut prorumpentes ex terra hiatus sudores tanta flumini incrementa suppeditent, ut uniuersa pæne Ægypto innatet? ut nihil dicam de mendacio, subterlabi scilicet Ægypto flumina, & in cauis terræ liquentes aquas existere, cum ipsa harum assertionum falsitas manifesta sit. Nam Mæander Asiæ fluius per multa spatia sub terra manat, nec tamen in suscipiendis auctibus quidquam omnino ei tale, quale Nilo, euenire cernitur. Quin etiam Acarnaniæ fluius Achelous, & Bœotiarum Cephissus, è Phocide oriundus, non modicum terrarum subterlabuntur. Qui ambo Ephorum apertæ vanitatis conuincunt. Et hæc quidem aduersus Ephorum. ΜΕΜΦΗΤΙΣΙ quidam philosophi incrementi huius istam causam asserere ausi sunt: Tellurem in tres partes diuidi. Vnam, esse nostrum orbem (sic enim appellare oportet.) Alteram, quæ his locis tempestatibus anni non respondet. Tertiam, inter has locatam, & ob immensos calores prorsus inhabitabilem. Quare si Nilus hyeme augetur, certum esset eum in nostra Zona confluxum aquarum recipere, cum per hoc tempus maxime apud nos pluuia cadant. Quoniam autem contra fit, & æstate ascendit, probabile apparere, in locis nobis è regione oppositis hyemes nasci, & redundantiam illic aquarum in orbem nostrum deferri.

εις φερόμενος. νῦν ὃ πλείω τῶν ἑξακισχίλιων σταδίων ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας ἀφ' ἧρρέων, ἔχει τὴν αὐξήσιν πρὶν ἢ λαύσῃ τῆς Αἰγυπτίου. ἐπειτα εἰ μὲν ὁ ῥόδιμα τῆς Νείλου ὑπεριότερον ἢ τῶν ἑτέρων ποταμῶν γὰρ ὑπεριότερον, ὅτι ποταμοῖς αὐτῶν τὰς ῥαγάδας σιμῶσαν, καθ' αὐτὸ ἀδύνατον ἢ ἀβάνειν ὑπεριότερον πλείους ὑδάτων. εἰ δὲ ὑψηλότερον ὑπὸν ἐπέιχεν ὁ ποταμὸς τῶν ὑπεριότερων, ἀδύνατον ἢ ἐκ τῆς ὑπεριότερων κλιμαμάτων εἰς τὴν ὑψηλότερον ὑπεριφέρειν τὴν ὑδάτων σύρρῳσιν γίνεσθαι. καθ' οὗτου δὲ, ἡσὶ ἀδύνατον ἡγήσασθαι ὅτι ἐκ τῆς κατὰ τὴν γῆν ὑπεριότερων ἰδρώτας ὑπεριότερον αὐξήσιν τὰς ποταμῶν εἰσποιεῖν, ὡς ἂν αὐτῶν ἑδὸν πᾶσαν τὴν Αἰγυπτίον ὑπερικλύζεσθαι; ἀφ' ἧς γὰρ καὶ ὁ ὑψύδος τῆς τε ποταμοχώρας γῆς, καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑπεριότεροις τμηματικῶν ὑδάτων, ἐπιφανῶν ὄντων τῶν ἐν τοῖς ἐλέγχων. ὁ μὲν γὰρ Μαιάνδρος ποταμὸς ἔχει τὴν Ἀσίαν πολλὴν χώραν πεποιήκε ποταμοχώραν καὶ πρὸς τῶν συμβαλλόντων πρὸς τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς Νείλου ὁ σὺνολον ὁδὸν θεωρεῖς γινόμενον. ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἀκαρνάνιδαν ὁ καλούμενος Ἀχελῶος ποταμὸς, πρὸς τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς ἐκ τῆς Φωκέων, ὅσα ὀλίγην χώραν προσέχουσιν. ἐφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανεράς τῆς ἐφόρου ὁ ὑψύδος. καὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐφόρου. τῶν ὃν ἐν Μέμφιδι φιλοσόφων ἡνὲς ἐπεχείρησαν ἀπίδαν φέρειν τῆς πληρώσεως τῶν τῶν φασὶ ἀβάνειν εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐν μὲν ἕνα εἶναι ὁ ἑτέρων ὑπεριότερον οἰκουμένην (δεὸν γὰρ οὕτως εἶπεν) ἑτέρον δὲ ὁ τοῖς τοῖς ἀπὸ τῆς πεποιήτος τῆς ὕδατος. ὁ δὲ τῶν μεταξὺ κείσθαι τῶν τῶν, ἡσὶ ἀρχὴν δὲ ἀβάνειν ἀοίκητον. εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἐποιεῖτο τὰς ἀβάνειν εἰς τὴν γῆν χιμῶνος καρῶν, δὴλον ἡσὶ ἡρχεν, ὡς ὅτι καὶ ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν σύρρῳσιν, ἀπὸ τῆς πρὸς τῶν καρῶν μάλιστα γίνεσθαι πρὸς ἡμῶν τὰς ἐπομβρίας. ἐπεὶ τοῦτον τῶν πρὸς τῶν πληροῦσαι, πιθανὸν εἶναι, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ὑπεριότεροις ὑπεριότερον γινώσθαι τῶν χιμῶνας, καὶ τῶν πλείονος τῶν κατ' ἐκείνους τῶν ὑπεριότεροις ὑδάτων, εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς γίνεσθαι οἰκουμένην.

1 τὴν πλείονος κατ' ἐκείνους τῶν ὑπεριότεροις ὑδάτων, εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς γίνεσθαι οἰκουμένην. 2 ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας ἀφ' ἧρρέων. 3 εἰ μὲν ὁ ῥόδιμα τῆς Νείλου ὑπεριότερον ἢ τῶν ἑτέρων ποταμῶν γὰρ ὑπεριότερον, ὅτι ποταμοῖς αὐτῶν τὰς ῥαγάδας σιμῶσαν, καθ' αὐτὸ ἀδύνατον ἢ ἀβάνειν ὑπεριότερον πλείους ὑδάτων. 4 εἰ δὲ ὑψηλότερον ὑπὸν ἐπέιχεν ὁ ποταμὸς τῶν ὑπεριότερων, ἀδύνατον ἢ ἐκ τῆς ὑπεριότερων κλιμαμάτων εἰς τὴν ὑψηλότερον ὑπεριφέρειν τὴν ὑδάτων σύρρῳσιν γίνεσθαι. 5 καθ' οὗτου δὲ, ἡσὶ ἀδύνατον ἡγήσασθαι ὅτι ἐκ τῆς κατὰ τὴν γῆν ὑπεριότερων ἰδρώτας ὑπεριότερον αὐξήσιν τὰς ποταμῶν εἰσποιεῖν, ὡς ἂν αὐτῶν ἑδὸν πᾶσαν τὴν Αἰγυπτίον ὑπερικλύζεσθαι; ἀφ' ἧς γὰρ καὶ ὁ ὑψύδος τῆς τε ποταμοχώρας γῆς, καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑπεριότεροις τμηματικῶν ὑδάτων, ἐπιφανῶν ὄντων τῶν ἐν τοῖς ἐλέγχων. 6 ὁ μὲν γὰρ Μαιάνδρος ποταμὸς ἔχει τὴν Ἀσίαν πολλὴν χώραν πεποιήκε ποταμοχώραν καὶ πρὸς τῶν συμβαλλόντων πρὸς τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς Νείλου ὁ σὺνολον ὁδὸν θεωρεῖς γινόμενον. 7 ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἀκαρνάνιδαν ὁ καλούμενος Ἀχελῶος ποταμὸς, πρὸς τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς ἐκ τῆς Φωκέων, ὅσα ὀλίγην χώραν προσέχουσιν. 8 ἐφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανεράς τῆς ἐφόρου ὁ ὑψύδος. 9 καὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐφόρου. 10 τῶν ὃν ἐν Μέμφιδι φιλοσόφων ἡνὲς ἐπεχείρησαν ἀπίδαν φέρειν τῆς πληρώσεως τῶν τῶν φασὶ ἀβάνειν εἰς τὴν γῆν. 11 καὶ ἐν μὲν ἕνα εἶναι ὁ ἑτέρων ὑπεριότερον οἰκουμένην (δεὸν γὰρ οὕτως εἶπεν) ἑτέρον δὲ ὁ τοῖς τοῖς ἀπὸ τῆς πεποιήτος τῆς ὕδατος. 12 ὁ δὲ τῶν μεταξὺ κείσθαι τῶν τῶν, ἡσὶ ἀρχὴν δὲ ἀβάνειν ἀοίκητον. 13 εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἐποιεῖτο τὰς ἀβάνειν εἰς τὴν γῆν χιμῶνος καρῶν, δὴλον ἡσὶ ἡρχεν, ὡς ὅτι καὶ ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν σύρρῳσιν, ἀπὸ τῆς πρὸς τῶν καρῶν μάλιστα γίνεσθαι πρὸς ἡμῶν τὰς ἐπομβρίας. 14 ἐπεὶ τοῦτον τῶν πρὸς τῶν πληροῦσαι, πιθανὸν εἶναι, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ὑπεριότεροις ὑπεριότερον γινώσθαι τῶν χιμῶνας, καὶ τῶν πλείονος τῶν κατ' ἐκείνους τῶν ὑπεριότεροις ὑδάτων, εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς γίνεσθαι οἰκουμένην.

1 τὴν πλείονος κατ' ἐκείνους τῶν ὑπεριότεροις ὑδάτων, εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς γίνεσθαι οἰκουμένην. 2 ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας ἀφ' ἧρρέων. 3 εἰ μὲν ὁ ῥόδιμα τῆς Νείλου ὑπεριότερον ἢ τῶν ἑτέρων ποταμῶν γὰρ ὑπεριότερον, ὅτι ποταμοῖς αὐτῶν τὰς ῥαγάδας σιμῶσαν, καθ' αὐτὸ ἀδύνατον ἢ ἀβάνειν ὑπεριότερον πλείους ὑδάτων. 4 εἰ δὲ ὑψηλότερον ὑπὸν ἐπέιχεν ὁ ποταμὸς τῶν ὑπεριότερων, ἀδύνατον ἢ ἐκ τῆς ὑπεριότερων κλιμαμάτων εἰς τὴν ὑψηλότερον ὑπεριφέρειν τὴν ὑδάτων σύρρῳσιν γίνεσθαι. 5 καθ' οὗτου δὲ, ἡσὶ ἀδύνατον ἡγήσασθαι ὅτι ἐκ τῆς κατὰ τὴν γῆν ὑπεριότερων ἰδρώτας ὑπεριότερον αὐξήσιν τὰς ποταμῶν εἰσποιεῖν, ὡς ἂν αὐτῶν ἑδὸν πᾶσαν τὴν Αἰγυπτίον ὑπερικλύζεσθαι; ἀφ' ἧς γὰρ καὶ ὁ ὑψύδος τῆς τε ποταμοχώρας γῆς, καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑπεριότεροις τμηματικῶν ὑδάτων, ἐπιφανῶν ὄντων τῶν ἐν τοῖς ἐλέγχων. 6 ὁ μὲν γὰρ Μαιάνδρος ποταμὸς ἔχει τὴν Ἀσίαν πολλὴν χώραν πεποιήκε ποταμοχώραν καὶ πρὸς τῶν συμβαλλόντων πρὸς τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς Νείλου ὁ σὺνολον ὁδὸν θεωρεῖς γινόμενον. 7 ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἀκαρνάνιδαν ὁ καλούμενος Ἀχελῶος ποταμὸς, πρὸς τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς ἐκ τῆς Φωκέων, ὅσα ὀλίγην χώραν προσέχουσιν. 8 ἐφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανεράς τῆς ἐφόρου ὁ ὑψύδος. 9 καὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐφόρου. 10 τῶν ὃν ἐν Μέμφιδι φιλοσόφων ἡνὲς ἐπεχείρησαν ἀπίδαν φέρειν τῆς πληρώσεως τῶν τῶν φασὶ ἀβάνειν εἰς τὴν γῆν. 11 καὶ ἐν μὲν ἕνα εἶναι ὁ ἑτέρων ὑπεριότερον οἰκουμένην (δεὸν γὰρ οὕτως εἶπεν) ἑτέρον δὲ ὁ τοῖς τοῖς ἀπὸ τῆς πεποιήτος τῆς ὕδατος. 12 ὁ δὲ τῶν μεταξὺ κείσθαι τῶν τῶν, ἡσὶ ἀρχὴν δὲ ἀβάνειν ἀοίκητον. 13 εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἐποιεῖτο τὰς ἀβάνειν εἰς τὴν γῆν χιμῶνος καρῶν, δὴλον ἡσὶ ἡρχεν, ὡς ὅτι καὶ ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν σύρρῳσιν, ἀπὸ τῆς πρὸς τῶν καρῶν μάλιστα γίνεσθαι πρὸς ἡμῶν τὰς ἐπομβρίας. 14 ἐπεὶ τοῦτον τῶν πρὸς τῶν πληροῦσαι, πιθανὸν εἶναι, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ὑπεριότεροις ὑπεριότερον γινώσθαι τῶν χιμῶνας, καὶ τῶν πλείονος τῶν κατ' ἐκείνους τῶν ὑπεριότεροις ὑδάτων, εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς γίνεσθαι οἰκουμένην.

δὲ καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τῆς Νείλου μηδένα δυνά-
 σθαι πρὸς ἔχειν, ὡς αὖ ἐκ τῆς ἐναντίας ζώνης Διὰ
 τῆς ἀοικητοῦ φερσίδου τῆς ποταμοῦ. μὲν γὰρ τὸ
 τούτοις ἔχει τὸ ὑπερβολικὸν τῆς γλυκύτητος τῆς καὶ τῆς
 Νείλου ὕδατος. Διὰ γὰρ τὸ κακὰ μέρη αὐτῶν ῥέον-
 τὰ φασὶ λίαν κατεψοδαί και Διὰ τὸ γλυκύτα-
 τόν ἐστὶ πύτων τῆς ποταμῶν, ἅτε δὴ φύσει τῶ πυρῶ-
 δος ἀπὸ τοῦ ὕγρον³ καταγλυκάνοντος. ἡμεῖς δὲ καὶ
 πρὸς τὸν λέξομεν. ἀδυνάτον γὰρ εἶναι φάρμα, πο-
 τὰ μὲν ἐκ τῆς ἀπικειμένης οἰκουμένης εἰς τὴν ἡμετέραν¹⁰
 αἰα φέρεται γλυκύμαλιστα, εἰς⁴ ὑπόγειον σφαι-
 ροειδὴ τὴν γλυκύπεφυκέναι. πῶς γὰρ μόνος ὁ Νείλος ἐξ
 ἐκείνης φέρεται τὴν οἰκουμένης πρὸς τὸν ὅποιον τὸν
 καθ' ἡμᾶς, εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ ἐτέρους ἐκεῖ ποταμοῖς, κα-
 θὰ τῶν καὶ πρὸ ἡμῶν. διὰ καὶ ἡ πρὸ τῆς ποταμοῦ τῆς
 τῆς γλυκύτητος αἰτία, πύτων τῶν ἀγροῦν, καὶ ἀνα-
 πόδεικτος πύτων κατέστηκεν. εἰ γὰρ κατεψοδαί ὑ-
 πὸ τῶν καυμάτων ὁ ποταμὸς ἐγλυκάνετο, πολὺ γο-
 νος οὐκ αὖ ὑπερῆρχε ποτε, οὐδ' ἡ ποικίλας ἰσχυρῶν καὶ
 θηρίων ἰδέας ἐκείνη. πύτων γὰρ ὕδωρ⁶ ἀπὸ τῆς πυ-
 ρώδους οὐσίας ἀγροῦν, ἡ ἀγροῦν ὅτι ζωογονίας.
 διὰ τῆς πρὸς τῆς φερσίδου κατεψοδαί τὴν φύσεος τῆς
 Νείλου πύτων τῶν ἐναντιουμένης, ἡ βουδῆς τὰς
 εἰρημίας αἰτίας τὴν πληρώσεως ἡγητέον. Οἰνοπίδης
 ἡ ταῦτα φησὶ καὶ μὲν τῶν θερινῶν ὕδωρ, τὰ ὕδατα
 τὰ καὶ τῶν γλυκύτων ψυχρὰ, τὰ δὲ χειμῶνος⁸ ἐναν-
 τίας, θερμὰ. καὶ τῶν δὴλον ἐκ τῆς τῶν βαθέων φρε-
 των κατὰ ῥοήσεως.⁹ καὶ γὰρ τῶν τῆς χειμῶνος ἀκμῆν,
 θερμὰ τὰ ἐν τοῖς βαθύτατοις φρεσὶν ἀνίσταται ὕ-
 δατα τῶν ῥοῶν τῶν ὑπόγειον, τῶν ὑπογίων. δὲ καὶ τῶν³⁰
 Νείλου βύθως καὶ μὲν τῶν χειμῶνα μικρὸν ἐστὶ,
 καὶ συλλεσθαι, Διὰ τὸ τῶν μὲν καὶ τῶν θερμα-
 σίας ὁ πολὺ τῶν ὕγρον οὐσίας ἀναλίσκεν ὄμ-
 βροῦς ἡ καὶ τῆς ἄγροῦν μὴ γίνεσθαι. καὶ τῶν ῥοῶν
 εἰς, μηκέτι τῶν τῶν γλυκύτων ἀπὸ ἀλώσεως γνομένης,
 ἐν τοῖς καὶ βάθος ὅποιον πληροῦσθαι τῶν καὶ φύσιν
 αὐτῶν¹¹ ῥύθμῳ ἀερίποδίσως. ἡ δὲ καὶ πρὸς τῶν
 ῥητέον. πολλοὶ ποταμοὶ τῶν τῶν Λιβύου ὁμοίως¹³ μὲν
 κείνοιο τοῖς ῥοῶσι,¹⁴ πρὸς ἀπλοῦς ἡ τῶν ῥοῶσι ποι-
 εῖται, οὐκ ἔχουσι τῶν ἀνάστασιν ὅτι Νείλου ἀνάλογον.⁴⁰
 τῶν ὑπογίων γὰρ, ἐν μὲν τῶν χειμῶνι πληροῦσθαι, ἐν δὲ τῶν
 ῥοῶν λήθοντες, ἐλέγχουσι τῶν Οἰνοπίδου τῶν ψυδῶν.

Atque ideo ad Nili fontes neminē posse
 peruenire: quia à Zona vestigiis nostris
 contraria, per inhabitatam seu torridam
 ambulat. Hoc ipsum testari mirificam
 illius aquæ dulcedinem. Cum enim per
 loca solibus vsta labatur, vehementer i-
 psum decoqui, & hac de caussa omni-
 um fluviorum esse dulcissimum, quan-
 doquidem natura ignea totam vim hu-
 moris dulcem reddat. Sed nos hęc quo-
 que sententiam confutabimus. Statui-
 mus enim, nequaquam posse flumen a-
 liquod ab Antipodibus in nostrum hęc
 orbem ascendere ac sursum ferri; præci-
 pue si quis ponat, terram globosam esse.
 Cedo, quo pacto Nilus tantummodo
 ex illo orbe in nostras hæc regiones
 profluit? Est enim verisimile & alia ibi-
 dem, sicut apud nos, extare flumina. Iam
 vero caussa quoque dulcedinis huius
 fluuii omnimodis ratione caret, nec ali-
 qua probatione firmari potest. Si namq;
 ardoribus illis decoctus dulcesceret, nū-
 quam adeo fecundus esset, neque varia
 piscium & belluarum genera haberet.
 Omnis enim aqua per naturam igneam
 immutata, animantibus producendis
 inepta est. Quocirca cum natura Nili
 introductæ decoctioni penitus aduerse-
 tur, assertas incrementi caussas à vero
 abhorrere putandum est. OENOPIDES
 ait, æstate aquas terræ frigidæ, hyeme
 tepidas esse; id quod ex profundis puteis
 animaduertitur. Nam hyeme summa
 ex puteis altissimis tepidæ, æstate ge-
 lidæ hauriuntur. Hinc & Nilum meri-
 to per hyemem decrefcere, & contrahi;
 quod calor terræ humoris copiam ab-
 sumat: imbribus autem Ægyptum non
 irrigari: æstate cum ista absumptio in
 terræ visceribus nulla sit, ab imis locis
 naturalem eius fluxum crescentibus
 vndis nullo impedimento augeri. Nec
 istuc non refellendum est. Complura
 Libyæ flumina similiter currentia, &
 vndas suas per ostia in mare æque euo-
 mentia, non habent incrementa hu-
 iusmodi: quinimo, cum hyeme plenissi-
 mis sint alucis, æstate plurimum subsi-
 dant, Oenopidem mentiri demonstrat.

1 Sic ex Diodoro correximus. mendose antea καὶ τῶν, errore ex compendiosa scriptura nato. 2 κατακλεισμένης Diodorus.
 3 Idem ἀπλοῦς. 4 ὑπόγειον ex Diodoro scripsimus, vulgo, ὑπόγειον. 5 Diodorus ὑπάρχειν. 6 ὑπό τῆς πυρ. φύσεως Diodo-
 rus. 7 ἀλοστρατοῦ Diodorus. 8 πύτων Diodorus. 9 καὶ μὲν γὰρ Idem. 10 sic & Diodorus: cuius lectio hinc confir-
 mari potest. Placet enim viris eruditis magis alia ibi simplicior, nempe ὕγρον. 11 ῥύθμῳ δὲ ἢ πρὸς τὸν
 Diodorus. 12 ῥύθμῳ Diodorus. 13 ῥύθμῳ Diodorus. 14 ῥύθμῳ δὲ ἢ πρὸς τὸν
 Diodorus. 15 vulgo inepte γαίμενος. nos ex Diodoro reponere non dubitauimus μὲν καὶ μὲν. 16 παραπλοῦς δὲ τὰς ῥοῶσι
 Diodorus.

quandoquidem hec eius esse prima propriaque fluxio, quam hyeme cernimus, videtur. Iam si tantum faceret Solis hymalis meatus discrimen, ut illic æstas esset, cum heic est hyems, & rursum hyems, cum heic æstas: aliquid fortasse diceret. nunc autem ut illa loca nostris esse non paulo per hyemem calidiora, negat nemo, ita nihil etiam secundum ipsos verat, minus habere Solem hyeme, quam æstate, virium. Non enim si æstate circa Boream & huic subiecta loca vehemens est, ab Ægypto atque Africa recedit: verum illic est etiam calidior, ac maxime quidem in supremis locis, deinde proportionem in ceteris. Nam & in Scythia atque Ponto nihil prohibet esse frigidiora nostra ætatem, ac multo quidem: quamuis Boream versus Sol iter instituat suum. Quod si his in locis anni tempora illis ex opposita parte responderent, similiter & ad Meridiem discedente Sole, atque hyemem heic faciente, Nilus atque Ægyptus æstatem haberent, & ad Boream redeunte, calidior esset huic supposita regio: quod quidem secus contingit: nec iniuria. Quamquam enim versus Boream tendit, non tamen ad eum pervenit. Quocirca quandoquidem æstate Nilum apparet augeri, manifestum fit, hyeme consumi non posse. Etenim si esset eius rei Sol autor, æstate magis etiam, cum est vehementior, atque illic multo quidem, incrementum prohiberet. Hoc igitur per se dissolvitur. Nam si tum exiccaret, minus etiam nunc permetteret crescere. sin hyeme non exiccet, non propterea crescit æstate. Ac mihi fere similiter dici videtur, Solem à brumis abigi, & Nilum à Sole consumi. Quinimo nec brumæ Solé abigunt, scriptor præclarissime, quandoquidem ad Solis regionem non pertingunt, verum Sol pro ratione motus discedens, ventos permittit frigidiores atque asperiores fieri: nec Nilus à Sole, velut à Vulcano Xanthus, exiccatus, flumen contrahit. Quid quod in aliis etiam videtur, quæ de Ægypto atque Nilo dixit præclarissime, pauca vere tradidisse, non quasi omnia maiora faciat,

ὁ γὰρ κρείον καὶ παρῶτον αὐτῷ ῥόδιμα, ὃ χειμερινὸν φαίνεται. αὐτὸ δὲ ἕρπυλον, εἰ μὴ ἴσσοτον ἢ ὁ Δία φέρον ὡς τὴν χειμερινὴν τῆς ἡλίου πορείαν, ὥστε ποιεῖν φέρος αὐτῷ ἐκείνῳ γῆν, ὅταν ἐπιπέσῃ χειμῶν ἵσῃται, καὶ πάλιν αὐτὸν χειμῶν, ὅταν τὸν φέρος ἵσῃται πρὸ ἡμῶν ἴσως αὐτῷ ὡς ἀδεδεῖσθαι νῦν δὲ ὅτι μὴ ὅσον ὀλίγον φέρμη παρῶ φέροι τῶν κείνῳ πρὸ ἡμῶν τῶ χειμῶντος, ὅσοις ἀντιλέγει ὅσοις μὴ κωλύειν καὶ κατ' αὐτοῖς ἐκείνοις, ἐλάττω ἢ ἡλίον τῶ χειμῶντος ἢ τῶ φέρος ἔχειν πῶ ἰσχυρῶ. ὅσοι γὰρ τῶ φέρος δῆπου αὐτῷ μὴ τ' ἀρκούν καὶ τῷ αὐτῷ γῆν ἰσχυρῶ αὐτῷ φήσομεν, Αἰγυπτίου δὲ καὶ Λιβύης ἀποχωρεῖν. ἀλλ' ἐκεῖ καὶ μάλλον κρείον, μέλιτα μὴ ἐν τοῖς αἰωτάτω, ἐπειτα ἐξῆς τῷ ῥόδιον. ἐπεὶ καὶ αὐτῷ τῷ Σκυθικῷ γῆν καὶ τῷ Πόντῳ, ὅσοις κωλύει ὁ φέρος ψυχρότερον τῶ φέρος τῶ πρὸ ἡμῶν εἶη πολλῶ γὰ καίτοι τῷ ἡλίου τὰ βόρεια ἐλαμῶντος τῶ πῶτος οὐρανοῦ. καίτοι εἰ ἀντεσφύροντο αἰῶρα τῶ ἔπος ἐν τοῖς ἔποισ ἑαυτοῖς, ὁμοίως μὴ αὐτῶ παρῶ μεσημβείῳ ἀπίοντος τῶ ἡλίου καὶ χειμῶντος ποιῶντος αὐτῷ, φέρος ἢ κατ' Αἰγυπτίον καὶ τῷ τῶ Νείλου τῶ εἶναι ὁμοίως δὲ αὐτῶ παρῶ ἀρκούν ἐπαρῶντος, ἐπλεονέκει τῆ φέρμη τῶ παρῶ βορᾶν. ὁ πολλοὶ δὲ οὕτως ἔχον φαίνεται εἰκότως. κινεῖται μὴ γὰρ ὁμοῖα τῶ παρῶ ἀρκούν οὐ μὴ πλεονέκει γὰ εἰς αὐτῷ. ὅσοις ὅτι τῶ φέρος αὐτῶ φέρμη φανέρος ὅστις ὁ Νείλος, δῆλον ὅτι τῶ γὰρ χειμῶντος ἀδυνατῶς ἔχῃ τῆκεσθαι. εἰ γὰρ ἢ ὁ ἡλῖος αἴπιος, εἰρήνη αὐτῶ φέρος ἐπὶ μάλλον τῷ αἰάβασι, ἰσχυρότερος γὰρ ὡν αὐτῶ αὐτῶ ὅσοις καὶ κεί πολλῶ. ὥστε αὐτῶ ἐν αὐτῷ λυεταί. εἰ μὴ γὰρ τῷ καὶ αὐτῶ ὅσοις ἡλῖος κεν, ἐπὶ ἢ τῶν αὐτῶ εἶα πληροῦσθαι νῦν. εἰ δὲ μὴ τῶ κεί τῶ χειμῶντος, οὐ Δία τῶ ὁ Νείλος μείζον τῶ φέρος. ὁμοῖον δὲ εἶναι μοι δοκεῖ, ὅσοις ἀπελαμῶσθαι φάσκεν ἢ ἡλίον ἢ τῶν χειμῶντος, καὶ ὁ Νείλον τῶ ἡλῖος τῶ κείσθαι. ἀλλ' οὐθὲν ἢ χειμῶντος ἢ ἡλίον ἀπελαμῶσθαι, ὅσοις καὶ λογοποιῶν ὅσοις γὰρ ἐφικμοῦνται τῶ τῶ ἡλίου χύρας ἀλλ' ὁ ἡλῖος ἀποχωρεῖν καὶ τῷ αὐτῶ πορείῳ καὶ φύσει, τοῖς ἀνέμοις πρὸ ἡμῶν ψυχροῖς καὶ βίαιοις ἐπὶ μάλλον γινέσθαι οὐτῶ ὁ Νείλος τῶ χειμῶντος, ὡσπερ ὁ Ξάνθος ἢ τῶ Ἡφαίστου, τῶ ἡλίου, συσέλλει τῶ ῥόδιμα. δῆλὰ γὰρ ὁ φησὶ καὶ κρείον εἰρηκῶς Ἡρόδοτος αὐτῷ Αἰγυπτίου καὶ Νείλου, ὅσοις τῶ δῆλῶν εἰρηκῶν κινδυνῶν οὐχ' ὡς ὅτι τῶ μείζον ἀεριντος αὐτῶ λέγω πῶτα.

1 sic distinxit in edit. Pauli Stephani, quam secuti sumus, est: ὅσοις καὶ κεί πολλῶ ὅσοις. distinctionem nostram firmat doctiss. interpretes.

ἐπεὶ τοὺς ἰσθμὸν γὰρ ἔαδ' αὐτὸν καὶ μείζω πρὸς ἔλιπεν. ὡς
 εἰπεῖν αὐτὸν, ὁ δὲ ἐπιείγει λέγειν· ἀλλ' ἄγε τῆνδ' ὄν-
 των εἴρηκεν ἑτέρως, οἷον ἢ ὡς ἔσθ' Ἡλιοπόλιν
 τετάρτων ἡμερῶν πορείᾳ αὐτῆς βυρεία Αἰγυπτῶς,
 ἢ γε οὕτως εἰς γενὸν αἰεὶ κλείεται, καὶ πρὸς γωνίαν,
 ὥστε ὁ Νεῖλος εἰς αὐτὴν ὑπεβάλλει δι' ἀμφοῖν
 τῶν ὄρων ἤδη συμπεσπυγῶτων· καὶ τῆνδ' εἰσὶν ὁ
 καταράκται ἢ ἀπὸ τῶν ὄρων τῶν ποταμοῦ κατα-
 βασις, Αἰγυπτῶς πάσης ὡς ἀφεί κρυφῆ. ὥστ' ἐπι-
 πρὸς πλέων τὰ κατ' Ἐλεφαντίνην ὄρμω, εἰσάσεις ἰο-
 κεκλειῶται ὁ ῥόδιμα τῶν Νείλου. γενὸν ἤδη φά-
 ης αὐτῆς πορρεῖν ὑπὸ τῆς πέτρης αὐτῆν. ἰδίως δὲ
 αὐτῆς ὄρων εἰς Ἐλεφαντίνην τελέσαι, πρὸς οὐκ
 οἷον ὅπως ἰσθμῶν ἰσθμῶν σιωπῶντα οὕτω ἄορη, ὡς
 μέσον εἶναι μηδὲν, πλὴν τῶν ῥοδίου αὐτῆν. καὶ τοῦ-
 το εἰσὶν ἄλλοι δύο Αἰγυπτῶς ὄρων τοῦ ποταμοῦ. ἢ
 ἄλλα αὐτῆς ἐλέγχῃ τῆνδ' ἐκείνου πόσον ἔργον ἐπὶ-
 ἐξήκειν; ὅσγε φησὶ, καὶ αὐτῆν πηγῶν δῆπου
 τῆνδ' Νείλου ποταμοῦ κατὰ τῶν γραμματικῶν τοῦ
 Σαίτου· ὡς ἀπὸ εἰσὶν ὄρων δύο, μεταξὺ Σύνης καὶ Ἐ-
 λεφαντίνης· ἑσάντων δὲ τῶν ὄρων ἐκ τῶν μέσων, ῥέ-
 οισι ἀπὸ πηγῶν καὶ ὁ μὲν ἡμῶν τοῦ ῥοδίου, ἐπὶ
 Αἰθιοπίας καὶ νότου αἰέμου ῥέει· τοῦ ἑτέρου ἡμῶ-
 συ, ἐπὶ Αἰγυπτῶς καὶ βόρεια. καὶ τοῖν ἢ Ἐλε-
 φαντίνην μέχρι τῆς αἰαπλῶσαι φησὶν, ὑπὸ αὐτῆς
 ῥοδίου τῶν Νείλου τοῖς καταράκταις ἔστιν ἀπὸ
 ἐργουτα μάλιστα ἐπὶ τὰ σαδίους. ἀπὸ πλῆθους γὰρ
 οὐκ ἐγγὺς καὶ αὐτῆς, καὶ εἰδὸν ἀκρεβέστερον, ἢ εἶδει
 φασὶν. εἰ δὲ δεῖ καὶ κατ' αὐτῆν Ἡρόδοτον καὶ πρὸς
 ἐξήκειν ἰσχυρῶς ἔνεκα, καὶ μηδὲν ἔξω τοῦ πρὸς
 κειμένου τῶν λέγων εἰσάγειν, οὕτω σιωπῶν. ὡς ἀ-
 νῆειν ὅτι τῶν βωμοῖς οὐ τοῖς Αἰθιοπῶν ἔστιν ἢ φρου-
 ρά, παλὺ τῆς ὄρης ἀποπάσης τοῦ ποταμοῦ, ὑ-
 περβαῖς ἔπι τῶν ὄρων ὅς ἐστι πρὸς ὑπερβαῖς κατα-
 δούτων, εἰς Φίλας διέβαλεν. ἐστὶ δὲ αὐτῆν ἡσὺς μεθό-
 ριον Αἰγυπτῶς καὶ Αἰθιοπίας· ἑσάντη δὲ μέγα-
 ρος, ὅσην ἢ ἐν αὐτῆν πόλις. καὶ εἰρρεῖ δὲ αὐτῆν ὁ
 Νεῖλος, ἀκρεβέως μέστω ἐαυτοῦ ποιῶν. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ
 ἀνῆειν, ἐχέμεν μὲν πάλιν πλὴν αὐτῆν ἀπὸ τῶν Φί-
 λων, καὶ πρὸς ἐδύκων νῦν γέ που τῶν καταράκταις
 ὄψασθαι. καὶ τῶν ἀγρῶντας ἀνθρώπων ὅτι ἢ ἡγνό-
 οισι οὕτω δὲ ἡρόδοτος πάλιν ἐν τῆνδ' Σύνῃ ἢ ἀπὸ τῆς Ἐλεφαντίνης ὁ Νεῖλος ἀφίρει,

quandoquidem etiam maiora quaedam
 reliquit, de quibus nunc non dicam. ve-
 rum quæ aliter, quam se habebant, tra-
 didit, velut cum ait, quattuor supra He-
 liopolim itinere rursus dilatari Ægy-
 ptum, quæ sane adeo deinceps in angu-
 stum angulum desinit, ut in eam Nilus
 per montem utrumque iam coeuntem
 incidat: quod quidem Nili inter montes
 defluuium cataractas facit, Ægypti to-
 tius quasi verticem. Quocirca etiam in-
 ter nauigandum præter Elephantinam,
 Nili flumen conclusum dixeris, ac pro-
 pmodum eum subter rupem credideris
 fluere. Quineriam nescio quanto ante
 Elephantinam spatio sic videbis coire
 montes, ut nihil, præter flumen, interie-
 ctum cernas, atque eadem sit Ægypti,
 quæ Nili, latitudo. An vero sit alios i-
 psius sermones refutare difficile, qui de
 fontibus etiam Nili se à quodam scriba
 Saita dicit accepisse, duos esse inter
 Syenem & Elephantinam montes, è
 quorum medio fons erumpat, cuius al-
 tera pars in Æthiopiam & Austrum, al-
 tera in Ægyptum atque Boream dif-
 fluat. Atqui Elephantinæ, ad quam se di-
 cit nauigio peruenisse, sub ipsis fere ca-
 taractis iacet, nec ab iis ultra septem di-
 stat stadia. Etenim ego quoque eo nauig-
 aui, & tem perspexi diligentius, ut aiunt,
 quam fuit necesse. Atque si cum Hero-
 doto quadam licet uti digressione dele-
 ctandi causa, neque sermonem ab argu-
 mento deducendo: sic fere mihi conti-
 git. Cum ad aras ascendissem, in qui-
 bus est Æthiopum præsidium, longe à
 ripa delatus, conscenso portu, qui pri-
 mus est ultra cataractas, in Philas traie-
 ci, quæ est inter Ægyptum & Æthio-
 piam insula, tantæ magnitudinis, quan-
 tæ est eius oppidum. circum eam vero
 fluit Nilus, atque illam sui prorsus me-
 diam facit. In reditu autem eadem
 via sum à Philis reuersus, ac tum saltem
 cataractas me viturum putavi. verum
 cum de vectoribus quærerem, illi rem
 ignorabant. Quare Syenem relatus,
 quam ab Elephantine separat Nilus,

32. καὶ δὲ

20

30

40

1 lib. II. capit. 7. οἰδὲν τὴν ἢ μέχρι Ἡλιοπόλεως, ἢ τὴν μὲν ἰσθμῶν, ἢ τὴν βόρεια Αἰγυπτῶς, &c.
 2 Scrib. αὐτῆς Νείλου. Herodotea alias sunt lib. II. cap. 22. 3 Σολῶν ἐστὶν ἀπὸ Ἡεροδοτου, semper per in medio. apud Ari-
 stidem per, uti infra sæpius hic etiam scribitur. Interpres tamen Syene quoque nunquam non reddit. 4 an forte rectius ἢ τὴν βόρ.
 Herodoti verba: ἢ τὸ μὲν ἡμῶν πρὸς νότον, ἢ τὸν Αἰγυπτῶς ἰσθμῶν, ἢ πρὸς βόρειον αἰέμου· τὸ δὲ ἑτερον ἡμῶν, ἐπὶ Αἰθιοπίας τε ἢ νότου. 5 lib. II. cap.
 29. 6 Καταδύσων cataractas vertit scilicet & catadupa vocari illos cataractas, ut è Somnio Scip. apud Ciceronem notant. ha-
 bes & in Macrobio ad illud Somnium commentario. lib. II. cap. 4. Alias potius Catadupa populi cataractarum Niliacorum accola-
 re & apud Heliodorum 1. Æthiopic. ἔστι δὲ ἢ εἰς τὴν αὐτῆν Αἰγυπτῶς, καὶ Καταδύσων αὐτῶν, καὶ ἰσθμῶν τῶν καταράκταις αὐτῆς Νείλου. quo pa-
 τυρτα: duobus in unum coisuris amibus cingitur, qui Nilo mutantur, & eius nomen ferunt. Vrbem totam complectitur, &c. 8 an po-
 tius scrib. εἰ δὲ ἡγνόοισι.

præsidii

praesidii praefectum obsecro, quam inualetudine premebar, ut me cum actuariolo quopiam remittat ad inspiciendos cataractas, & simul hominibus aliquot, qui cogeret eos, qui sunt in insula cataractarum (ij sunt nautae, fluminis periti) tum cataractas ipsos, tum si quid esset aliud visu dignum, nobis ostendere. At ille quamuis rem esse operosam diceret, atque consilium admiraretur, quandoquidem ipse nunquam hoc ausus tentare fuerat, negare tamen non potuit, quin postquam a sententia me non valuit abducere, sic remitteret; alioqui nobis familiaris ac beneuolus. Quapropter ascendi, & cum illos super scopulos, ut solebant, deferri a summa vidi insula (nam haec e medio eminens flumine, cataractas vndique conspicuos praebet) tum ipse volui lembo conscenso navigationem instituere, nec per ea tantum loca ferri, per quae illos delabi videram (atque haec, insulae sunt ad orientem) verum indidem exorsus, circum cuncta, quae forent in conspectu, nauigare, & secundum alterum insulae latus amne secundo ad vrbes deuchi. Hoc igitur dico, quod non audiui, sed manifeste vidi, Elephantinem sub ipsis iacere cataractis, nec inter Syenem atque Elephantinam quicquam, praeter flumen, esse interiectum, vtraque vrbe ripae adiacente. Iam si Herodotus vnumquam Elephantinam, ut ait, venisset; num & ex auditu narraret ea quae viderat, & falsa: sicut & de antiquis Nili fontibus inquirens, ac nondum se veritatem cognouisse confessus, hoc de scriba se audiuisse scriberet, idque in Saitide praefectura de rebus ad Elephantinam conspicuis: nec, si nihil, quod audierat, poterat tacere, iisdem, quibus nos, argumentis eum sermonem refutaret? nunc autem ut ridiculum sibi videri scribam testatur, ita quibus eum debebat refellere, praetermittit. Primum enim aliquam duntaxat fontium partem explicabat: si quidem multorum etiam mensium supra hunc locum itinere, notus est Nilus. Deinde fieri non potest, ut, vbi fluuius nequit suo more delabi (nam de rupibus violenter descendit) ibi fluminis pars altera fursu feratur, sicut volat aues.

δέομαι τῶ φρουροῦ, καὶ τοῦ φαύλως ἑστῶ ἀρρω-
 σίας ἀφ' αὐτοῦ, πρὸς τὴν ἀποστολὴν τοῦ κοδρον
 δόντα, τῆς δ' αὖτε εὐνοίας τῆς κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 ἵνα καὶ ἀναγκάσονται οὗτοι ἐν τῇ νήσῳ τῆς καταρ-
 ακτῆς εἶσι δ' ἑστὶν αὐτῶν σιωνήσις τῆς ῥόμης, ὅτι
 δεῖξαι ἡμῖν αὐτοῖς τε καὶ τῶν ἑταίρων δὲ ναυτικῶν, ὅτι
 ἡ εἶρη ἐπιωθάνοιμι γὰρ τῆν ἀποστολὴν. ὅτι, μάλιστα
 ἐργάζεσθαι εἴη καὶ ἐταίμαζεν τὴν γῆν. οὐκοῦν
 αὐτοῖς γε μέγιστον τὸ τοῦτο ἔργον. ἡρήθη δὲ, ὅτι
 1 οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ὅτι πειρώμενος ἀποστρέψαι οὐκ ἔ-
 πειθεν, οὕτω πέμπει καὶ τὰ ἄλλα ἔχων οἰκείως, καὶ βου-
 λόμενος ἡμεῖς αὖτε ἀπέλθωμεν, καὶ αὐτοῖς τε ἰέντας
 ἑστὶν τῆν ἀποστολὴν ὡς περ εἶπὼν ἡμεῖς, εἶδον ἀπ' ἀ-
 κρῶν τῆς νήσου ἢ ἀπέλθωμεν ἐκ μέσου περὶ φθάρεις παν-
 ταχῆ οὗτο καταρῆκτας, καὶ περὶ αὐτοῖς ἐπέστη
 2 αὖτε εἶσι τῶν λέμβων ἐμβαί, πειράζωμαι τῶν πλοῦ οὐ
 μόνον ἀπ' αὐτῶν, ἀλλ' ὡς περ ἐκείνοις εἶδον κατετη-
 νεγημένους. ταῦτα δ' ἡμεῖς περὶ εὐ τῆς νήσου. ἀλλ'
 3 ἄρα ἄλλοις αὐτοῖς περὶ ἀπέλθωμεν, καὶ ἀπέλθωμεν οὐκ ὁρῶ-
 2 οὐκ ἔστιν, καὶ τῶν ἑτέρων τῆς νήσου πλοῦ, ἀφ' ἑαυτῶν
 καὶ ῥῶν ὅτι τὰς πόλεις. ὅτι οὕτω λέγω οὐκ ἀκούσας
 ἀλλ' ἰδὼν ἀκριβῶς οἶδα ὅτι ἢ τῆς Ἐλεφαντίνης ἑστὶ
 αὐτοῖς ἐστὶ τῆς καταρῆκτας, μετὰ τὴν τε Σιωνήσις καὶ
 Ἐλεφαντίνης οὐδὲν ἐστίν, ἀλλ' ἢ τῆς ῥεῖθρον τῆς πο-
 ταμῶν καὶ περὶ αὐτοῖς τῶν ὄντων ἐκατέρωθεν τῶν
 πόλεων τούτων. εἰ τοίνυν Ἡρόδοτος εἶσι Ἐλε-
 φαντίνην πρὸς ἡμεῖς, ὡς περ εἶρηκεν, ἐὰν ὅπως περὶ
 τῆν ἀποστολὴν διηγείτο περὶ ὧν εἶδεν ἐπειθ' οὕτω ἡμε-
 δῆ, ὡς περ περὶ τῶν ἀρχαίων πηγῶν τῆς
 3 Νείλου ζητήσας, καὶ φήσας ὅτι οὐκ ἔστιν ἀληθὲς ἀ-
 κούσας, ἀλλὰ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπὸ γραμματικῶν
 γράμματα, καὶ ταῦτα τῶν ἐν τῆς Σαίτικῶν νόμων, περὶ
 τῶν ἐν Ἐλεφαντίνῃ, ἢ μνησθεῖς, εἰ μὴ δὲ ὡν ἡμεῖς
 σεν, εἶχε σιωπῆσαι, ἀλλ' οἷς αὐ, ἢ τούτοις οἷς ἐγὼ νῦν
 εἶπον ἐλέγχεις ὅτι τῶν λόγων χρησάσθαι; νῦν δὲ
 φησὶ μὴ ὡς παύσειν αὐτῶν διότι ὁ γραμματικῶν ἢ
 δι' ὧν δ' εἰκότως ἐλέγχων, καὶ ἀπέλιπεν. ὅτι περὶ
 τῶν μὲν, ἀπὸ πολλοῦ μέγιστον ἤρξατο φράζειν αὐ-
 τῶν τῶν πηγῶν. πολλὰν γὰρ μίλων ἀνάπλου
 4 ὡς τῶν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι ὁ Νείλος γινώσκειται, καὶ ἢ
 ἐπειθ' ὅτι μὴ ἀμήχανον, ὅτι μὴ ἐστὶ ῥεῖθρον τῶν ποταμῶν
 καὶ σιωνήσις, ἀλλ' ὡς περ τῶν περὶ τῶν κατὰ τῆν ἰσθμὸν
 ζόμενος τῶν καταβάσιν, ἐν ταῦτα ἀνω φέρεται, ὅτι ἢ
 μισυ τῶ ῥόμης, ὡς περ τῶν περὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρνιθες.

1 Canterus vocem hanc non expressit. nec ipsi mendosum locum visum arbitror. omisit mox & ista ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς. Interpretatio itaque sic forte suppleatur: ἡμῶν θεῖον ἡμῶν, quod cunq; illud esset. Audiebam enim de hac re ab incolis. Spectaculum autem nauticum intelligit, ni fallor, de quo mox sequitur: καὶ αὐτοῖς τε ἰέντας ἑστὶν ἀποστολῶν, &c. 2 Lib. II. cap. 28. 3 Scribe τομῶν.

ὁ γὰρ δὴ λεγόμενον, οὐχὶ ἀπὸ ποταμῶν τῶν αὐτῶν
 εἶναι χωρεῖν, ἀλλ' ὁρᾶν ἀπὸ χωρεῖν τὰς τῶν ποταμῶν
 ἀκούειν πηγᾶς. ἀλλ' οὐτ' ἔλθον εἰς Ἐλεφαντίνην,
 οὔτε σαφῶς αὐτῶν εἰδὼς ὁρᾶν, κέχρηται τῶν
 λόγων· πειρομένοις μὲν κεχαιρισμένοι, ἀπιστοῖσι δὲ
 ἔχοντι αἰαφορᾶν. ἔπειτα ἐπὶ τούτοις τοῖς περὶ
 μύθοις φησὶν, εἰ ἄρα τούτ' ἀληθῆ, δοκεῖν αὐτῶν
 ἴδινας ἐνταυθα εἶναι καὶ παλιρροίας τοῦ ποταμοῦ.
 καὶ ἵδει παλιρροίας καὶ ἴδινας λέγειν, ἀμελήσαντα
 ὅτι οὐτ' αὐτῶν ὁ Νεῖλος ὁρμάται, ἀλλὰ πολὺ
 πλείων ὁ αὐτῶν τόπος αὐτῶν ἢ αὐτῶν ὁρᾶν ἢ
 οὐδ' ἄρα αὐτῶν καταράκτας διωκόντων τῶν ὕδαρ
 ἀφβαλεῖν, εἰ μὴ κατ' Αἰγύπτον ὡς ἀληθῶς εἶπε
 ἡμεῖς ἵς αὐτῶν καταπαλόν φέρεσθαι γαίην. οὐτ' ὁ
 ἄλλος ὁρᾶν ἐπιμεταξὺ Συῖνης καὶ Ἐλεφαντίνης· ἀγ-
 λάμαλλον ἐν τῶν μεταξὺ τῶν ὁρᾶν ἢ τε Συῖνη καὶ ἢ
 Ἐλεφαντίνη. οὐ μὲν ἀπὸν ψύδους τῶν εἰρημίων.
 ἀλλ' εἰσὶ μὲν αἰπηγαὶ ἐν τῶν μεταξὺ Συῖνης καὶ Ἐ-
 λεφαντίνης ὡς ἀληθῶς· πέτραι μεγάλαι δύο ἐν μέ-
 σω τῶν πόρων ἀνέχουσι· καὶ τὸ μέσον αὐτῶν Αἰγύπτιοι
 φησὶν εἶναι πηγᾶς. εἰσὶ δὲ ἕκαστος αὐτῶν ἕκαστος
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν Αἰγύπτου κατὰ σωτελεῖς, οἷον Ἐρ-
 χαῖα, καὶ μὲν καὶ τὸ βάθος γα, οἷον ἐφικτὸν ἐφα-
 σκον εἶναι πειρομένοις. πειρασθαι δὲ οὐ συμφέρειν.
 τῶν με καὶ ἀπέστρεψεν ὄντα αὐτῶν καὶ δὴ. οὐ
 γὰρ ἴδον τῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 καὶ φύσιν τῶν ῥέοισι. καὶ οὐ μόνον τῶν λόγων πειρο-
 μεῖν ὅτι εἰσὶν αὐτῶν πηγᾶς, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν αὐτῶν
 γμασι. πολλὸν πλείων ἀπὸ τούτων ὁ ποταμὸς ὅστις
 καὶ τὸ ὄρος, καὶ ἄσπας ὡς ἔπος εἶπειν· καὶ πολλοῖα
 μείζω διέχεται αὐτῶν· καὶ οὐ μείζω μόνον, ἀλλὰ
 καὶ πολλῶν. καί τοι τῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 οἱ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 ὕδαρ ἐπιβουλή. εἰ γὰρ καὶ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 ἐρασοῖσι δὲ ὀλίγων ἀκούσα ἀνδρῶν Αἰθιοπίας τῶν ἐ-
 κεί διωκτῶν. ὁ μὲν γὰρ ὑπερχος, ἀπὸν ἐ-
 πύγχευον ἰσὶν ἡμεῖς ἐπέβημεν τοῦ χωρίου. ἐ-
 πίθεσθαι δὲ ἵς ἔχον ἵς, ὅς ἐμοὶ δὲ ἐρμυλιέων
 εἰς λόγους ἦκε. καὶ ὅσα μὲν ἔξω τοῦ παρόντος
 ὅστις λόγος, ἀφβαλεῖν. εἶπε δὲ εἰς Μερῶν
 ἢ αὐτῶν ὅστις πόλις μέγιστη τῶν ἐν Αἰθιοπία, καὶ οὐ
 βασιλεία τῶν Αἰθιοπῶν, τετάρων, οἷμα
 ἢ καὶ εἰς εἰπε μὲν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 τας δὲ ἐκδέχεσθαι πολλοὺς ἀγῶνας ἐπ' ἄλλοις, ἡδὸν εἰς ἔξ
 καὶ πειράκοντα αὐτῶν σύμπληκτας
 αὐτῶν Φέλχην μέγιστη Μερῶν. καὶ τὸ τοῦ ποταμοῦ
 ὅστις γινωσκόμενον δὴ ῥῆμα τοῦ ποταμοῦ.

Non enim hoc esset, quod dicitur, ad-
 uerso flumine procedere, verum aduer-
 so monte fluminum fontes audire pro-
 cedere. Sed nec Elephantinen profec-
 tus, nec certi quicquam expiscatus, hec
 retulit, vt credulis grata, ita apud alios
 ad auctoritatem referenda. Post hæc ait,
 si illa vera sint, vortices quosdam & re-
 fluas fluxiones heic sibi esse videri.
 Quid autem hæc opus est dicere, cum
 nec inde Nilus oriatur, verum hinc ma-
 gis locus superior, quam mare, distet,
 nec ultra catarractas aqua possit ascende-
 re, nisi cum Æschylo feratur ex æthere
 deturbata, nec inter Syenē & Elephāti-
 nen mons sit vllus, verum inter montes
 potius & Syene iaceat & Elephantine.
 Veruntamē haud omnino falsum dixit.
 sunt enim reuera fontes inter Syenen
 atque Elephantinen, cautes videlicet
 magnæ duæ, quæ ex medio eminent va-
 do, quarumque medium dicunt Ægy-
 ptij fontes cōtinere. At hi non sunt an-
 tiqui, nec ad fluuium totum pertinent,
 verū ad inferiores Ægypti partes. Quin
 etiam altitudinem illorum aiebant sub
 mensuram non cadere, neque eam di-
 metiri expedire. quod quidem me, cum
 id iam agerem, deterruit, quando quidē
 tantum discrimen non erat. Atque hi
 fontes secundum naturam fluunt: eosq;
 ibi esse, non verbis modo persuadeor,
 sed etiam re ipsa: maior hinc fit, & latior
 fluuius, ac multo sane maiores porro
 fert naues. Contrarium autē fluuii ac-
 cidit qui progressu minores fiunt, nisi a-
 lia succurrat aqua. Quod si etiam vlte-
 rius digrediendum est, paucis tibi, quid
 ex Æthiophe quodam, qui illic habebat
 imperium, cognouerim, recensebo.
 Nam cum Præfectus abesset eo tempo-
 re, quo nos locum conscendebamus,
 huic homini rei curam commiserat, qui
 quidem per interpretem mecum locu-
 tus est. Et vt ea quæ ad rem nihil faciunt
 omittam: dicebat, inde Meroen vsque,
 quæ est Æthiopiæ vrbs maxima, atque
 etiam Regia, quatuor aut etiā sex men-
 sium iter esse nauale, quod catarractæ
 plurimi deinceps interciperent, ac fe-
 re sex & triginta Meroem vsque su-
 pra Pselchim. atque hoc totum esse,
 quod de Nili flumine cognitum esset.

2. cod. lib. II. c. 28.

Iam

Iam ultra Meroen post nescio quantum spacium aiebat non esse fluxionem unam, verum duas, alteram terræ, alteram aeris colore, quæ cum coissent, hunc Nilum efficerent. superiora vero nec sese iam, nec alium Æthiopum quenquam cognoscere, nisi quod in iis essent homines nigri, & inter se, prout altius habitarent, nigriores. denique se, unde primum oriatur fluuius, affirmare non posse. Quomodo vero fieri potest, ut non sit absurdum & arrogans, cum Æthiopes negent se Nili fontes indicare posse, nos, cum ea res nondum sit reperta, causam incrementi quærere, & primo, quod aiunt, ignorato, secundum inuestigare? Atque hæc ego non ad Herodotum increpandum retuli (nam nec ego sic soleo, neque alios, qui faciunt, laudo: & Herodotus cum propter Ægypti amorem, quem nobis primus iniecit, gratiam meretur; tum in ceteris, ut libere loquar, est amicus) sed quia nihil adhuc de his rebus habemus compertū. Nunc autem ad reliquas me confero rationes, ut quasi præcipuo conclusa confirmetur oratio. Etenim cum circa solstitium æstiuum incipiat Nilus crescere: tum profecto supra Ægypti partem, quæ est ad Æthiopiam, & Africæ, quæ est ad Ægyptum, Sol mouetur. Atque id è duobus patet signis maximis, quorum neutrum in nulla orbis terrarum parte, quam nos incolimus, reperias. Nam de duabus Ægypti superioris vrbibus, quarum modo memini (Philas enim, quæ sunt ultra cataraclas, inter Ægyptum & Æthiopiam pono) Elephantinæ quidem collustrantur omnia, templa, homines, columnæ: nec vlla conspicitur in meridie umbra, cum Sol diem facit longissimam: Syene autem eadem die atque hora medius in medio sacro puteo Solis orbis apparet, instar operculi, quod vndique labrum æque collustrat. Hoc vero vtriusq; est rei testimonium: nam nec hyeme propius ad Africam Sol, quam æstate, accedit, quandoquidem de duabus Ægypti partibus Africam Elephantine occupat: si quidem heic omnia concurrunt, Ægyptus, Arabia, Africa, Æthiopia: partim hinc partim illinc eodẽ tendentes. deinde ut maxime Solẽ demus Africæ propinquũ,

Μερόης δὲ ἐπέκεινα, οὐ μὲν μὴ μὲν ὅποσον ἂν εἴη
 ὅσον εἴη) ὁ ῥόθμα καθ' ἐν, ἀλλὰ δὴ εἴη) ῥόθμα πα
 ὦν ὁ μὲν ἕτερον, γήινον πλὴν χερσὶν ὁ δὲ ἕτερον, ἀε
 ρος ἐστὶν. Ταῦτα ὁ σωϊόντα καὶ μινυμὲν, γίνεσθαι
 (Νεῖλον τῆτον. Τα δὲ αἶνα, οὐτ' αὖτος εἴη ἐπὶ γ
 γώσκειν, οὐτ' ἄλλον Αἰθιοπῶν εἰδέναι εἴηγε ὁ
 πρῶτος, ἀλλ' εἴη) μὲν αἰθιοπῶν μέλανας, με
 λαντέρας ἐαυτῶν τε καὶ τῶν ὁμοίων εἶναι ὡς ἐρ αὐτῶν
 αἰεὶ εἰς ἀκρον δε, ὅσον εἶχεν ἀνενεγκεῖν, ὅθεν καὶ εἰ ὦν
 10 φέρεται (αὐτὸς σπηγῶν ὁ ποταμός. καὶ τοι ὡς ὅσον
 ἀκρον, καὶ ὡς ἐρ φεύς, Αἰθιοπίας μὲν ὁμολογεῖν μὴ
 εἶχεν εἰπεῖν ὅτι Νεῖλος τὰς πηγὰς ἡμᾶς ὁ αἰεὶ τῆς μὲν
 ζητημῶν, ὁρμημῶν ὁ εἰδέναι πῶς εἶναι, ἡς ἡ τ' ἀνάστα
 σιως αἰτία φροντίζειν, καὶ ὁ ὡς ἐρ φασὶν ὅσον εἶ
 δὴ τας, ὁ δὴ τῶν ζητημῶν καὶ ταῦτ' εἶχεν Ἡροδοτῶ
 τῶς ἀπὸ δὴν ὅτι πημῶν διεξήλθον. ὅτε γὰρ ἄλλως
 τῶν ἡσκηκῶν ἐγῶγε ὁ τοιοῦτον, ἀλλ' εἰδέναι τοῖς πο
 ιοῖσι συγχαίρω. Ἡροδοτῶ τε εἰ αὐτῶν τῶν ἔρωτος,
 χερσὶν, ὅν ἡμῶν τῶν εἰδέναι εἰδέναι Αἰγύπτου καὶ τὰλλα
 20 φασὶν (αὐτὸς παρρησία ζῶντο, φίλος αἰὲρ. ἀλλ' εἴπω
 τῶν εἰδέναι τῶν παλαιοῦν εἴη). τῶν εἰδέναι ὁ πορρωτέρω
 τῶν εἰδέναι, ἡνα ὡς ἐρ κεφαλαῖα κελακλειδεῖς ὁ
 λῶν, βεβαίωθῃ. ὅρχει) μὲν γὰρ ἡ ἀνάστασις τῶν πηγῶν
 τῶν εἰδέναι ἢ ὀλίγα βραδυτέρων. ὅτε δὲ Αἰγύπτου τῶν
 τῶν Αἰθιοπίας καὶ Λιβύης τῶν τῶν Αἰγύπτου, ὡ
 τῶν κεφαλαῖα ὁ ἥλιος ἴσταται. ὁ δὴ δὴν εἰ δὴ οἶν τῶν
 30 μεγίστων σημείων, ὡν εἰδέναι τῶν πλὴν ἄλλῶν
 συμβαίνει γὰρ, ὅσον ἡμεῖς οἰκοῦμεθα. δυοῖν γὰρ
 ὄντων πολισμάτων ὡν εἰδέναι ἐμνησθῆναι ἐπ' ἀκροῖς
 40 τῶν Αἰγύπτου, (Φίλας γὰρ τῶν τῶν ὡς ἐρ τῶν κα
 ρακῶν, μεθ' ἑαυτῶν λέγω καὶ Αἰθιοπίας)
 εἰ μὲν Ἐλεφαντίνῃ, λαμπεταὶ πῶντα, καὶ νεῶν, καὶ
 αἰθιοπῶν, καὶ τῶν ἡλίας, καὶ εἰδέναι εἶχεν σκίαν τῶν με
 σσηβείας, ἐπειδὴ πλὴν μεγίστων ὁ ἥλιος πληροῖ
 εἰ δὲ Σύνῃ, τῶν αὐτῶν ἡμέρας τε καὶ ὡρας, μέσος εἰ
 μέσῳ τῶν ἱερῶν φρέατι ὁ κύκλος τῶν ἡλίου φαίνεται,
 ὡς ἐρ ὅτι γῆμα, ἴσον πῶντα ὅθεν τῶν εἰδέναι ὁ χεῖλος
 εἰδέναι. καὶ τῶν εἰδέναι ἀμφοτέρων εἶδέναι σημείων
 τῶν τε μὴ τῶν χερσὶν ἐγγυτέρω τῶν Λιβύης γῆ
 40 νεαδαι (αὐτὸς ἥλιον ἢ τῶν ἡμέρας εἶχε δὴ δυοῖν ὄντων τῶν
 Αἰγύπτου μερῶν, ὅτι τῶν Λιβύης ἢ Ἐλεφαντίνῃ πε
 πόλισται. πῶντα γὰρ, ὡν ταῦτα ἡδὴ συμπέσωκεν,
 Αἰγύπτου, Ἀραβίας, Λιβύης, Αἰθιοπίας. ταῦτα
 εἶδέναι, τα δὲ, εἶδέναι εἰς ταῦτα ἡκοντα. ἐπειτα εἰ ταῦτα
 λισαῖς αὐτῶν εἶδέναι ὁ τῶν ἥλιον τῶν Λιβύης πλησία ζῶντο

τήκειν ὁ ὕδωρ, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὸ γίγνεται. εἰ γὰρ
 δεῖται τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸν ἀπὸ τοῦ ποροῦ
 ρῆν, δὴλον ὅτι τὸ γε γέρας ὀπηνίκα ἐστὶ καὶ αὐτὸ
 πρὸς τελαρῶν αἰαρπάζου, ὡς γὰρ αὐτὸ οὐ γὰρ ἄλλον γε
 που ἔσπον ἐξυτέρω τῆς γῆς ἐν γίγνεσθαι φῆσαι ὁ
 ἥλιον, ἢ ὅταν εἰς καθετον ὑψωθῆ. ἐπεὶ, ὅτι γε οὐτε
 τῆ Λιβύῃ πλησιάζει ποτε ὁ ἥλιος, οὐτ' ἄλλω μέρει
 τῆς γῆς ἑσθέρν, ῥαδίως αὐτὸς ἐξέρχεται μαθεῖν. οὐ γὰρ μέ-
 ρει τῆς γῆς ἐπέρχεται δὴ που, ἡ μὲν, γέρας, ἡ δὲ,
 χειμῶνος ἀλλ' ἡ γῆ μάλλον ἐν μέρει τῆς ἐκείνης ὡς
 φορεῖς ὅστιν. ἀλλ' ἀπέχεται ὁ ἴσον πάσης αἰεὶ τῆς γῆς
 οἷς δὲ αὐτὸ κορυφῆς ἵσθηται ἡ μεσημβρινά, τὸ
 ρῆς πλείω φέρει τὴν φλόγα. φάνεται τοίνυν οὐδὲ
 ἐπὶ τῶν, ὅσδε ἰσῆς, οὐδὲ ἀναρπάζων ὁ ποταμὸν
 ὅτε, οὐδὲ ἐλάττω ποταμὸν ἐκ μείζονος, ἀλλ' αὐξά-
 νομετρον καὶ ποροθῆκω αἰεὶ τῶν ῥόματι λαμβάνον-
 τα, ἐφορᾶν οἷς ἡμαρτῆς. καὶ τὸ πότε λειπὸν τῆ-
 κεσθαι φῆσαι τῆ ἡρμῆ Νεῖλον, εἰ ἡσὸ γε
 τὴν κινῶν ἀκμῶν, αἰεὶ ὅσται; ἡσὸ ῥῆς
 ῥῆν ὁ ἥλιος ἐκ τῶν, ἐπὶ Αἰθιοπίας χωρεῖ. λέ-
 γω δὲ πως καὶ Ἡρόδοτον τῶν ῥῆμα. ὡς αἰεὶ τοῖς
 αἰωτέρω τῶν τῶν ἔχων ῥῆμα πορβύεται. τῶν
 ῥῆς ὅστιν, ἢ τῶν ποταμῶν πορεία. ὡς αἰεὶ πῆρῆιτ'
 αὐτὸν ὀλίγῳ μείζον τῶ ὕδατος, καὶ ἡ μικρὸν ἐ-
 ξέρχεται αὐτὸ οὐ τοῦ αὐτοῦ φάνεται ποταμῶν. εἰ τῶν
 ῥῆς εἰπεῖν δεῖ μάλλον δὲ οὐχ ὁ ἥλιος οἷμα φάνε-
 ται ποταμῶν, ἀλλ' ὁ Νεῖλος τοῦ αὐτοῦ. εἰ τῶν πο-
 ταμῶν, εἰτε πάσων δεῖ λέγειν. δεόν γὰρ αὐτὸν λήγειν
 ἡ μικρὸν ῥῆς τὴν ἡλίου κίνησιν, ῥῆς ἀμῆρος
 αὐξάνου, αὐξεί κατὰ μικρὸν αὐτὸν τὴν ἐπίδοσιν, καὶ τὴν αὐτὸν ῥῆς, καὶ τὴν αὐτὸν ἀκμῶν
 ὁ μὲν τῶ καύματος, ὁ δὲ, τῶ ἐπιρροῆς πῆρῆεται.

π. ὡς ὁ αὐ-
 τὸν

π. τοῖς τῶ-
 τῆ καὶ τῶ
 τῶν

Aliorum sententias ut ordine refutat Aristides ista oratione, supra lectori breuiter indicaui-
 mus. quid vero statuit ipse? queris. Sapientia ac prouidentia diuinae rem totam pie attribuit, ita
 paullo antequam orationem finiat, inquit: ὅπως δὲ εἰς τὸ τοῦ ἡκεῖ ὅθεν ἵστατο τὸ ἀναβάσεως, ἐκ πῆρ-
 γῆ ἵσθηται. τῶ δὲ ἡ μὲν τὴν αὐτὸν ἀπασῶν χωρῶν ὡσπέρ τι ζῶν καθεσάναι πρὸς ἀμώτερα ἡσὸ τῶ πῶμα,
 τῶ τῶ χερσῶν ἡσὸ καὶ αὐτὸ ἡσὸ ῥῆς, αὐτὸς δὲ ἐν τῶ ὕδατι ὅσται, τῶ ῥῆς τῶν ποροθῆναι, ὡλλῶ εἰ τῶ
 ῥῆς ὀλίγῳ μείζον τῶ ὕδατος, καὶ ἡ μικρὸν ἐξέρχεται αὐτὸ οὐ τοῦ αὐτοῦ φάνεται ποταμῶν. εἰ τῶν
 ῥῆς εἰπεῖν δεῖ μάλλον δὲ οὐχ ὁ ἥλιος οἷμα φάνε-
 ται ποταμῶν, ἀλλ' ὁ Νεῖλος τοῦ αὐτοῦ. εἰ τῶν πο-
 ταμῶν, εἰτε πάσων δεῖ λέγειν. δεόν γὰρ αὐτὸν λήγειν
 ἡ μικρὸν ῥῆς τὴν ἡλίου κίνησιν, ῥῆς ἀμῆρος
 αὐξάνου, αὐξεί κατὰ μικρὸν αὐτὸν τὴν ἐπίδοσιν, καὶ τὴν αὐτὸν ῥῆς, καὶ τὴν αὐτὸν ἀκμῶν
 ὁ μὲν τῶ καύματος, ὁ δὲ, τῶ ἐπιρροῆς πῆρῆεται.

G. Cante-
 ro interp.

Εἰ γὰρ ἀρὰ τῆς ἐξελύσσουσι ὄψιν καὶ νῦν ἐπιζη-
 τεῖται, ἢ δὴ ποτε ἦεν χιμῆρος δὲ οὐ; καὶ ἐν τοῖς
 νοτιωτάτοις, ἐν δὲ τῇ Θεβαΐδι, καὶ τῇ παρὰ Συλίην
 οὐ συμπέσοισιν ὄμβροσι, ὅτι ὅτι δὲ ὄμβρων αἱ ἀ-
 ναβάσεις, μὴ ζητεῖν, μηδὲ τοιούτων δεῖσθαι μῆ-
 τρων, οἷος Ποσειδώνιος εἶρηκε. φησὶ γὰρ Καλ-
 λιμαχὸς λέγειν πλεῖστον ἐκ τῶν ὄμβρων αἰθῆρα τῶν θε-
 εινῶν, καὶ τὰ Αἰγυπτίους λαβόντα ἐκείνον δὲ πα-
 ρὰ Θερασάλκου τῆς Θασιῦ (τῶν ἀρχαίων δὲ
 φυσικῶν εἰς τὸν αἰῶνα) ἐκείνον δὲ πρὸ ἄλλου. ὅτι, πρὸ
 Ὀμήρου διπτετὰ φάσκοντος Νείλου.

*οδυσσ. α.
581.* Αἰγύπτου διπτετὸς ποταμοῦ.
 ἀλλ' ἐὰν ταῦτα πολλὰν εἰρηκῶτων, ὡς ἀρκέσει δύο
 μιλύσια τῶν ποταμῶν καὶ ἡμᾶς δὲ παρὰ τῆς Νεί-
 λου βιβλίον, εὐδαρὸν τε καὶ ἀείκονα. ὅτι ἐκ
 τῆς παρὰ τῶν πλεῖστον τῆς ἀξέως τὰ τε ἄλλα
 καὶ τῆς φρεσὶ, καὶ τῆς ἐπιχειρήσει ταῦτα ἐστὶ κείματα
 πρὸ ἀμφοτέρωθεν, &c.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΩΝΟΣ. 20

ἐκ τῆς ἑπιτομῆς Ῥωμαϊκῆς ἰστορίας ὑποσυνέτακτο
 Ἰωάννης ὁ Ξιφιλίνος.

Εἰ γὰρ δὲ ἀμφοτέρωθεν τῆς Αἰγύπτου ὁρᾶν δὲ
 ὁμογενεῖν ὅτι δὴ παρὰ τῆς Νείλου πολ-
 λαχρῶς ἀκρεβώσας ἔχω, διαφόρατος εἰμὶ εἰπεῖν.
 ἐκ γὰρ τῆς Ἀπλαντοῦ τοῦ ὄρους (αφ᾽ ἧς ἀναδίδει)
 τὸ ὄρος δὲ ἐστὶ ἐν τῇ Μακενίτιδι πρὸ αὐτῆς τῆς Ὠ-
 κεδῶν παρὰ τὴν ἑσπέρην, καὶ ὑφαίρει πολὺ πλεῖστον
 ἀπὸ τῶν ὄρων ὅταν ὁ ποιητὴς κίονα ἀδῶν τῆς ἕρα-
 νοῦ (εἰ) ἔφησεν. οὐτε γὰρ ἀνέβη ποτὲ τις ἐπ' ἀκρῶν
 αὐτῆς, ὅτι τὰς κορυφὰς αὐτῆς εἶδε. χρόνος τε δὲ αἰ-
 ῶνα ταῦτα πεπλήρωται, καὶ ὁ ὕδαρ δὲ αὐτῆς παμ-
 πλητὴς ὑπὸ τῆς ἡέρας ἀφίησιν. ἐστὶ μὲν καὶ ἄλλως ἐ-
 λῶδη πόρτα τῆς παρὰ τῶν ὄρων ποταμῶν αὐτῆς, ὅτι ὅτι
 μᾶλλον πληθύνεται, καὶ ἐκ τούτου Νείλου πλεῖ-
 ὠρεῖται ἐπαύξει. πηγὴ γὰρ ἐστὶ αὐτῆς, ὡσπερ ποταμὸς καὶ
 τοῖς κροχιδέλοις ἐἴκοσις ἑκατέρωθεν ὁμοίως ἡρνω-
 μένοις τεκμηριούται. καὶ ταυμάσιον μὲν εἶναι τῶν πο-
 τῶν ἀρχαίους Ἕλλησιν ἀγνοῦσα εἰρηκῶτα. πλε-
 σίον γὰρ ἐκ Μακενίτιδος τῆς Μαυριτανίας τῆς κατὰ
 οἰκῶσι, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκείνους στρατονομῶν καὶ
 παρὰ τῆς Ἀπλαντοῦ ἀφικνουῦται. τὸ ποταμὸς οὐ-
 τως ἔχει.

Etenim, si dignum disquisitione visum
 fuit, quod adhuc quæri solet: cur æstate,
 & nō hyeme partibus australissimis im-
 bres cadant, in Thebaide vero & circa
 Syencn non item: cur non de hoc etiam
 disputaretur, quomodo ex imbribus Ni-
 lus augetur? ne talibus testibus uti co-
 geremur, quales producit Posidonius.
 Ait enim Eratosthenem tradere æstiuos
 imbres causam esse. Idque hunc ab Ari-
 stotele sumpsisse, Aristotelem vero à
 Thrasyalce. Thrasyalcem autem ab alio,
 atque illum ab Homero qui Nilum
 cælitus delapsum autor sit:

Rursus ad Aegypti calo delapsa fluentia.

Verum isthæc mitto, quum à multis
 sint tractata: de quibus satis sit duos af-
 ferre, qui ætate nostra de Nilo scripse-
 runt, Eudorum & Aristonem peripate-
 ticos. Hi demto saltem ordine, cetera om-
 nia & stylo & argumentis iisdem fere
 vterque posuerunt, &c.

EX DIONE.

*Ex epitome historie Rom. quam confe-
 cit Io. Xiphilinus.*

ΜΗΝΙ [vero] non est necesse scribe-
 re cetera quæ ad Ægyptum perti-
 nent: quanquam ea quæ de Nilo multis
 habeo rationibus perspecta atq; cogni-
 ta, iure possum referre. Is ex monte At-
 lante certo fluit, qui mons est in Macen-
 nitide, non longe ab Oceano, qua parte
 spectat ad occasum Solis. mons est lon-
 ge omnium altissimus, quem poætæ ob
 eam causam columnam cæli esse dixe-
 runt. nam ad summum eius verticem
 nemo ascendit unquam, neq; culmina
 videre potuit. quamobrem plenus est
 perpetuis niuibus, ex quibus æstate ma-
 gnâ copiam aquæ emittit, cum alioqui
 ad radices undique paludes habeat, quæ
 tunc multo fiunt maiores, augeturque
 Nilus propterea, quod fons eius est; ut
 ex crocodilis, ceterisq; quæ utrobique
 nascuntur, conicitur. Neq; vero mirari
 quisquam debet, si nos ea diximus quæ
 sunt à veteribus Græcis ignorata. Nam
 Macennitæ propter Mauritaniam in-
 feriozem habitant, multique ex iis qui
 illic bella gerunt, ad Atlantem perue-
 niunt. sed de his hætenus.

2 Nilus æstiuo tempore præterea. Lennel. 2 militant Lennel.

ΕΚ ΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ
Ἐπισκόπου Κύρου.

EX THEODORETO
Episcopo Cyri.

Ἐν τῆς Ἑλληνικῶν παθημάτων θεραπειῶν
λόγῳ τῷ δὲ ὀπιζομένῳ περὶ ὕλης
καὶ κόσμου.

In Græcorum affectionum curationis ser-
mone IV. qui inscribitur de Ma-
teria & Mundo.

Καὶ οὐτὶ λέγω, πόθεν δὴ ἀρὰ τῶν ποταμῶν τὰ
ῥέματα φέρεται ἄρρητος γὰρ δὴ μοι πάμπαν καὶ
ἔστ' ὁ λόγος ὅπως ὁ καὶ ἡλίου τ' ὑψὲν ἔοιδ' ἀπέφυ-
κεν ἀναλίσκεν, ὑπεπέτε μάλ' αὖ βουλομένη κατα-
μαθεῖν καὶ γὰρ δὴ ξηραίνει τὰ πέλαγα καὶ τὰ τῶν ὑδά-
των ἀναλίσκεν ἕως ἡμεῶν, καὶ τὰ ἡμέτερα ὄματα
ἀφαιρεί καὶ μὲν τοῖς ποταμοῖς σμικρῶν ὕδατος
ἔστιν ἰδεῖν, ὅταν εἴδῃς ἀφ' ἑσῆς ἀνὰ τὰ μέρη, ὅτι τὰ βό-
ρρα πρέχῃ, καὶ ὁ θεὸς ἐργάζηται. ἀφ' ἑσῆς τὸ
Νεῖλον φασὶν, ὃ καὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἀποτομοῖς
πλημμυρῆν κινεῖν, διὰ μισοῦντος ὃ θεὸς ὀπιζέ-
ζην τὸ Αἴγυπτον ὡς τὰ γε ἡλίου τὴν βορρῶτερον ἰσο-
θεόντος ζώνου, καὶ τοῖς ἀποτομοῖς μὲν ποταμοῖς ὀνομα-
σῆς, τοῦτου δὲ γε πλείστον ἀπέχοντος. εἰ δὲ καὶ ἀλλὰ
αἰτίας τὸ τοῦτου γε πλημμυρίας εἶναι φασὶ ἴνες, ἀλλ'
οὐκ ἔστιν ἡμῶν ἀρμύνην τὸν δένον τὸν λόγον ὑπε-
ληθα. καὶ γὰρ τοῖς ἀποτομοῖς πᾶσι τῆς ἀποτομῆς οἰκονο-
μίας μὴ πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίας, θαυμάζειν δὲ
τὰ γινόμενα, καὶ τὸ ποιητὴν ἀνυμνεῖν.

ἢ διασφαι-
ρεῖται

additum
ex mss.

Neque vero nunc differendum pu-
to, unde iugis fluviorum copia de-
uoluatur: ineffabilis enim mihi penitus
que abstrusa hæc quoque ratio est: quo
autem pacto sol aprus natus sit humi-
dam aquæ vitæ comminuere, pronum
est cunctis volentibus edoceri. Æstua-
ria enim paludesque exficcat; aquarum
præterea collectiones ac stagna consu-
mit: corpora quoque hominum siccio-
ra efficit. Quinetiam fluuios videmus
decrecendo subduci, cum sol relictis
australibus locis ad boreales tractus cō-
cedit, ætateque nobis efficit. Eamque
ob rem, Nilum aiunt non eodem tem-
pore quo ceteri solent fluuii, extra al-
ueum inundare, sed media æstate aquis
exuberantibus Ægyptum perfundere,
sole tunc ad Borealem circulum acce-
dente, ac ceteris quidem fluuiis radiis ar-
dentioribus incubante, ab ipso autem
Nilo magnis sane spatiis abscedente. Si
vero & alias Niliaci incrementi causas
quidam esse contendunt, ego tamen

Zenob. de
ciolo in-
terp.

hoc tempore materiam hanc conuenire mihi non arbitror: quippe qui alios cohorter, ne cau-
sas diuinæ gubernationis curiosius indagent, sed admirentur potius ea quæ facta sunt, ipsum-
que opificem hymnis laudando concelebrent.

FRID.

annum esse
tempora co
intercalari
gintadiec
de Perulu
se Paulo L
215 Cr
tonem de
23. 7. 7
gratiam re
24. 7. 7
rudens. 2
25. 7. 7
conuenire
26. 7. 7
statim, ut
iterum & p
27. 7. 7
28. 7. 7
29. 7. 7
30. 7. 7
31. 7. 7
32. 7. 7
33. 7. 7
34. 7. 7
35. 7. 7
36. 7. 7
37. 7. 7
38. 7. 7
39. 7. 7
40. 7. 7
41. 7. 7
42. 7. 7
43. 7. 7
44. 7. 7
45. 7. 7
46. 7. 7
47. 7. 7
48. 7. 7
49. 7. 7
50. 7. 7
51. 7. 7
52. 7. 7
53. 7. 7
54. 7. 7
55. 7. 7
56. 7. 7
57. 7. 7
58. 7. 7
59. 7. 7
60. 7. 7

FRID. SYLBURGII SPICILEGIUM.

In quo loca Herodoti aliquot aliter interpretata, partim & illustrata.

AD LIBRUM I.

PAG. 5, v. 27. Aut enim) Aut enim Candau-
le interfecto, me tibi cum regno Lydorum
habe: aut t.

13, 12 Quod si velis) Quod si volet alterū
annum esse quam alterum vno mense maiorem, vt
tempora eodem opportune recurrant, menses quidē
intercalarii triginta quinque fiūt per annos septua-
ginta: dies vero ex his mensibus mille & quingenti;
vt Perellus vertit apud Theodor. Gaz. in lib. de mensibus: se-
ste Paulo Leopardo Emend. lib. 6. c. 21.

21, 33 Cretonem) Dionysius Halicar. li. 1. pag. 19. Cro-
tonem vocat.

23, v. vlt. in extrema ora, cum seditionis.) vel, vt alij, in
gratiam rediit cum diuersae factionis hominibus.

24, v. vlt. in extr. ora, thynni cl.) Camer. vertit, lacta
rudens. alij, lactus est iactus.

25, v. antep. in extr. pag. conglobarentur) vel, vt alij,
conuenirent.

26, v. pen. in extr. pag. post prospere rem gess.) vel, Sed
statim, vt in bona & populosa regione, succreuerūt
iterum & prospera fortuna vsi sunt: vt Suid. quoque
αὐτὰρ ἐδραρον exponit ἠὲ ἴσθραυ.

ead. p. 26, v. 21. fane) Paul. Leopard. Emend. li. 7. c. 7. m-
toul scheno.

28, v. antep. in extr. pag. ante illa Vbi vero tandem & c.
hactantum Sylb.) conducit ab eo nolente locare: Paul.
Leop. lib. 7. c. 7.

30, 8 benigne alloq.) benigne tractabat.

33, v. pen. in extr. pag. post infunditur mari ita Sylb.)
Paul. Leopard. Emend. lib. 7. c. 9. legit Hyllus, ex Homero
& Strabone, atque adeo sic habent etiam Graeci codices non-
nulli.

37, 36 absunit) alij, differt, dissipat.

46, 33 Neque alias vnquam) Neque alias vnquam
notasti (seu deprehendisti) in hoc viro illepidū quid-
quam. est enim hic παρῆς idem quod ἐνείδης: vt ex Tho-
ma Magistro docet Paul. Leopard. Emend. lib. 7. c. 11.

49, 19 multis verberibus affecit) alij, verberibus
eum admodum aspere tractauit.

ib. v. 35. tam indignis) alij, tam indigne tractare.

62, 3 ante Sicyonem) Pausan. 2. 11, 26. & 234, 37 habet
πρὸς Σικυῶνος: quod significat, ex ea parte qua Sicyonem
attingit Achaia.

73, v. antep. extr. pag. post Hi soli & c.) Infra 496, 40
hoc ipsum repetitur, & a Strabone lib. 13. ab Aristotele quo-
que histor. animal. lib. 3. ca. 11. vt annotauit Paul. Leop. E-
mend. lib. 7. cap. 11.

80, 25 scrobibus) celoniis, sive tolenonibus.

84, 9 In pilam coniciunt) In pilam coniectos, &
pistillis comminutos incernunt per linteum, vt ver-
sit Paul. Leopard. Emend. lib. 7. cap. 11. est enim σῶν cribra-
re, per cribrum seu incerniculum transmittere:

AD LIBRUM II.

Pag. 99, v. 13 dum exæquat) videtur διγῶν legisse pro

διγῶν. Græca sonant, dum transitum ei perurit. id est,
dum cum permeantem vrit.

100, 45 alij ad urbem Elephantinam) Franc. Iun. in
Esaiam p. 68. Græca sic distinguit, ἐν τῇ Ἐλεφαντίνῃ πρὸς
πρὸς Αἰθίοπων καὶ ἐν Δάφνησι τῆσι Πηλουσίῃσιν ἄλλῃ πρὸς Α-
ραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων. id est, alij ad urbem Elephanti-
nam, Æthiopicibus oppositi: alij ad Daphnas Pelu-
sias, oppositi Arabibus & Assyriis.

107, v. vlt. extr. pag. post conuertisse) alij sic totum
locum vertunt, atque interim quietum mansisse. at cū
ei ad aram admoto molam inspergerent (vel, vt Bud-
sentit, capillum vellerent) ad vires exercendas versum
omnes illos interemisse.

113, v. antep. post ellychnium) alij, superne autem in-
est ipsum ellychnium.

116, 17. veluti hostes exag.) alij, tractant vt hostes:

120, 7 alij morborum occultorum) Hier. Mercu-
rialis Var. lect. lib. 2. c. 8. putat pro alij legi posse siue: vt hanc
sequentia exponant precedentia.

135, v. vlt. extr. pag. post vinculis) Leopard. Emend. lib.
7. c. 12. vertit, duos aut tres vtrium petiolos pendulos
resoluisse. Infra sane in oraculo προέχων ἀσπὲς ποδῶν dici-
tur penis, qui è ventre velut ex vtre petiolus prominet.

153, v. vlt. extr. pag. post assentior) Plutarch. pro eodem
ἀπὸ φόβου, id est, crepitum ventris emisit.

AD LIBRUM III.

P. 167, v. 26 Nec ipsis Inaro) tametsi quam Inarus
& Amyrtæus nullus dum Persis plus damni dedit: vt
vertit Paul. Leopard. Emend. lib. 7. c. 14.

170, v. vlt. pag. post breuuaage) Eam lectionem secutus
Paulus Leopard. Emend. lib. 7. cap. 14. sic vertit: neque e-
nim tot eos victuros fuisse annos, nisi potu consper-
gerent atque miserent: de vino hoc dicens Ichthyo-
phagis. hac enim re se Persis esse inferiores.

213, 2 & lenia post acria) alij in Græco legunt ἢ πῖμα-
κα ἰσχυρὰ προσάγων. id est, fomenta efficacia & vche-
mentia admouens. vt vertit Paul. Leopard. Emend. lib. 7.
cap. 14.

AD LIBRUM IV.

P. 229, 37. nam anima) Sincetior videtur hac Græci
contextus lectio apud Eustath. Comment. in Dionysii Pe-
riegesi, pag. 16. ἀπὸ μὲν γὰρ τὸ ἐν Σκυθίῃ, μασπός ἢ ὁ ὀφ-
θαλμός. id est, nam ARI Scythice VNVM dicitur;
M ASPVS VERO OCVLVS. vt Hartung. annotauit decu-
ria 1. c. 2.

236, v. pen. extr. pag. post Est autem sep.) Pausanias hæc
Argin vocat Hecæergen, 41, 22 & 154, 13.

241, 37 Amaxampeus) Infra 251, Exampeus scribitur;
etiam in Græco: itidemque apud Solinum c. 24. & apud
Pomp. Melam. lib. 2. ca. 1.

245, v. pen. extr. pag. post ἢ οἱ ἀνδρ.) Pro ἐνδραῖς supra
fuit ἐνδραῖς p. 45. quod sonat excretioni obnoxios. Co-
rinthus, qui de dialectis scripsit, ἐνδραῖς interpretatur ἐνδραῖ-
τας. nonnulli tradunt ἐνδραῖς Scythas esse ἄνδρας eius ἀνδρῶν.

quos Hippocrates dicitur ἀγανθεῖς appellauerit: ut annot. Paul. Leopard. Emend. lib. 7. c. 10.

274, 6 (sono vocis exili) Budaus ex antiquo exemplari legit ἰχθῆρος, id est, hāsītans lingua, ut annotauit Paul. Leopard. Emend. l. 3. ca. 11. Ex terrore id vocis vitium emendatum refert Pausan. 331, 16.

286, 22 Zyngantes) Γόζαντις pro gente Libya ex Herodoti quarto citatur à Stephano: ut annotauit Turneb. Aduers. lib. 10. c. 24. Sed idem tamen Steph. & Ζόζαντις pro Libya populo citat ex Hecatao & Eudoxo.

AD LIBRUM VII.

392, 7. 71. extr. pag. post somniasse) ad verbum sonat, multa & magna eueria esse ab inferioribus.

417, 21 Bogem) Paus. Boen vocat 242, 44.

418, 38 Niphragæ) Phagragæ legendum esse docet Paul. Leop. Emend. l. 8. c. 1. ex Thucyd. l. 2. & Strabonis Epitome.

424, 10 Enienes) Ænienes hi dicuntur à ceteris scriptoribus, de quibus vide Stephanum.

434, 31 Cyllirii) Suidas Καλλικυεῖους vocat: itidemque Aldus in Proverbiorum collectaneis habet Καλλικυεῖων πλειούς. Qui vero hic (itidemque apud Hesychium) more Siculo seu Dorico vocantur γάμοροι, in iisdem Proverbis & apud Suidam nominantur γέμοροι, quasi dicas Agrorum possessores, Agricola.

443, 2 χύτρους) Eustathius feminino genere χύτρας habet, Comment. in Dionysii Periegesin. pag. 73.

455, 28 lapidem nomine Melampygi) Paul. Leop. Emend. lib. 8. ca. 1. mauiit, lapidem Melampygi, id est, Hercules nigro podice praditi.

459, 11 bis modo) Forsan bis duo: cum in Græco sit χιλιάδες τέτραις, id est, quatuor millia. In præcedenti versu Diodorus Siculus pag. 259 pro τετρακισίας, habet δ' ἑκκοσίας: id est, Bis decies centum millibus.

AD LIBRUM VIII.

471, 2 & optimam portionem agrī Hist.) Ellopii- que agrī & Histice regionis maritimos vicos omn. p. 472, 12 male mulctati) aspere tractati.

473, 45 Drymon) Paus. Δρυμαῖαν vocat, 18, 34. itidemque Plin. l. 4. c. 3. Stephanus vero Δρυμαῖαν.

475, 37 Mineruæ protemplaris) Προπροῖας, quod secutus est interpres, legitur apud Paus. 323, 40. Προποῖας, quod sonat Mineruæ Prouidentia. Idem tamen Pausanias & Προῖας Ἀβλώας (id est Protemplatis Mineruæ) mentionem facit, 289, 25. Suidas quoque Ἰτραμque agnoscit, sed ita ut Προποῖαν hic legerit. Προποῖαν ex Eschilo, Callimacho & Demosthene citat Paul. Leopard. Emend. lib. 8. cap. 1.

476, 20 obseruatum. Et) versatum: nec solum hæc dicunt, sed etiam perinde ac si esset, menstrua ei libamina apponunt, libum scilicet mellitum; seu placenta mellitam.

481, 40 credibile est) λόγιόν ἐστι significat potius oraculo prædictum est, Leop. Emend. lib. 8. c. Veru fatalis.

507, 27 Murem in Lebadiam) Murem Lebadiam (Bæotia oppidum) venisse, & mercede pellecto quodam indigena, ad Trophonium (id est, in antrum Trophonij) descendisse.

ibid. v. 35. vaticinum esse) μαντιῶος θαι significat hic Verus Oraculum consulere: ut annot. Paul. Leopard. Emend. lib. 8. c. 1.

AD LIBRUM IX.

547, 23. pecora & in Dod.) Interpres legit ὀρέλατα, sed scriptura est ὀρέγατα, id est, oracula: ut monuit Paul. Leop. Emend. lib. 8. c. 1.

556, 26 resiliit) vibrauit: seu concussa est: à verbo πάλισθαι.

FINIS.

EX

ΕΚ ΤΩΝ ΚΤΗΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ
ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΝΔΙΚΩΝ
ΕΚΛΟΓΑΙ.

Ε X
C T E S I A E C N I D I I
P E R S I C I S E T I N D I C I S
E X C E R P T A A P H O T I O .

Cum interpretatione H. STEPHANI; & Indicorum quidem du-
plici, quarum altera L. RHODOMANI.

I N H Æ C

*Nota, varia lectiones, & diuersa interpretationes H. STEPHANI,
D. HOESCHELII, A. SCHOTTI.*

A D H Æ C

alia eiusdem C T E S I A E ex iisdem & aliis ipsius libris Fragmenta
aucta iam & locupletata.

HENR. STEPHANI
DE CTESIA HISTORICO ANTIQV-
simo disquisitio.

QUOD melius, qui certius de rebus Persicis scribere potuerit quam Ctesias, arbitror fuisse neminem. Quod quo magis mihi persuadeo semperque persuasi, eo certe magis (vt homo Persicæ historiæ studiosissimus) aliquam eius scriptorum partem in quopiam bibliothecæ angulo reperire posse desidero ac semper desideravi. Nam istæ ex eius scriptis ἐκλογαὶ tantum abest vt desiderio meo satisfaciant, vt illud, non aliter quam ex longo contractâ sitim pauculæ aquæ guttæ, multo vehementius accendant. Vt autem Ctesia tantum tribuam cum alia multa faciunt, tum vero quod illum à Xenophonte laudatissimo auctore laudari videam. Eū enim cuius vnus ex omnibus ab illo citetur testimonium, vt locupletissimum, laudari certe, & magnificentissime quidem, interpretor. Vnde fit etiam, vt Plutarcho, modestissimo alioqui & prudentissimo scriptori, succenseam: qui ita huius historici mores exagitat, vt omnibus modis suspectam nobis eius reddere velle videatur fidem. Sed quum duo in historico requirantur, posse & velle de rebus vere scribere: primum, an id præstare potuerit, videamus: deinde de eo, an voluisse verisimile sit, disputabimus. At illud vel ipse Plutarchus nobis testabitur: & testatus erat ante eum laudatissimus, vti dixi, scriptor Xenophon. Respondeant igitur pro me ambo: Xenophon quidem in libro Κύρου ἀναβάσεως primo, his verbis, vbi narrat vulneratum à Cyro Artaxerxem regem, eius fratrem, καὶ παῖσι καὶ τῷ σέρονι, καὶ πτωχῶσι δὲ τῷ δούλω, ὡς φησι Κτησίας ὁ ἱατρός. καὶ ἰᾶσαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησι. & paucissimis interiectis verbis, ὅποσοι μὲν τῆς ὑμετέρας βασιλείας ἀπέθανον, Κτησίας λέγει παρ' ἐκείνων γὰρ ἴδω. Plutarchus autē initio Ἀρωξέρξου (ita enim illic nominatur, consentientibus etiam veteribus exemplaribus) hæc scribens, ἀλλὰ τὴν Κτησίαν ἐκ εἰνός ἐστιν ἀγνοεῖν τοιοῦτον τῆς βασιλείας παρ' ἧς διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυνάμνα. Ἐμπέρος καὶ πῦδας. Et pagina illius libri secunda, Κτησίας ὅ, ὅν ἐτε ἀγνοεῖν τὸ χεῖρον εἰνός ἐστι, παρὸν ταῖς πράξεσιν, ἐτε ἐκείναις εἶχεν ἐν τῷ χεῖρον μεταστῆσαι τὸ ἔργον ὡς ἐπελάθη Δημόκριτος. Ex his igitur quum res omnes compertas exploratasque Ctesiam habere potuisse, (præsertim quum medicorum apud reges multo maior tunc temporis quam nunc autoritas esset) & vt de compertis atque exploratis vere scribere potuisse intelligamus: nunc an eum (vt φιλαλίθη, id est, veritatis amatorem) id etiam voluisse probabile sit, cōsideremus. Nimirum & de hoc ἀπλοῖς ὁ λόγος. Nam si mētiri volebat Ctesias, nempe assentationis studium in causa fuisse dicamus necesse est. Si assentator erat, certe mentiēdo, eius auri- bus à quo plurimum commodi expectabat, aliquid dare, eiusque ambitioni subseruire sibi propositum habebat. A quo autem plura quam à rege suo aut à regis matre sperare eum par erat? Superest igitur vt Ctesiam, dum Artaxerxi & Parysatidi statuit adulari, falsam illis laudem in historia sua plerunque affinxisse existimemus. Atqui tantum abest vt iis, ac Parysatidi præsertim, falsam laudem affinxerit, vt veram potius detraxisse, ex iis passim quæ de ea commemorat, omnibus videri possit. Et de his quidem ita loquor, quasi ante illorum obitum historiā suam edidisse Ctesiam constet. Nam si post eorum obitum in lucem ab eo prolatam fuisse credamus, quomodo eum huius culpæ, imo vel huius suspitionis dicere affinem fuisse audebimus? Quod autem ad res Indicas attinet, profecto mendacii illum multis in locis nemo non facile suspectum habuerit: sed quotusquisque est qui convincere queat & coarguere? Nescio (respondebit quispiam) quis eo tempore potuerit: at nunc possunt mercatores nostri qui illuc & ipsi nauigant. Ain' tu? at vnde illis, vt, quum sint ἀναλαβῆτοι, ideoque iudicio eo quod litteris & doctrina quæritur, omnino carcant: obseruare & obseruata aliis postea commemorare eadem quæ viri docti, possint? Ne longe abeamus, vnde homini omnium litterarum rudi, vt ligni παρήβη dicti naturam ita animaduertisse, & animaduersam ita queat describere vt hoc in libello à Ctesia descriptam habemus? vt omittam illud quod pro artis suæ (quum medicus esset) solertia, vt obseruauit, ita & obseruasse debuit: nimirum illud lignum διδοῦσαι τοῖς κοιλιακοῖς βοήθημα. vel tale quid quale alio quodam loco narratur? nempe aut mirā cuiusdam radicis ad corrigendum nimium lactis vsum virtutem: aut, quod de asinorum syluestrium cornu refert: qui è poculis ex eorum cornu confectis biberint, neque spasmo eos, neque comitiali morbo corripi: sed neq;, dummodo aut vinum aut aquā aut poculentum aliquid aliud

ex hu-

ex huiusmodi poculis bibant, illos hausto aut ante aut post minime interire veneno? Nequaquam profecto ab imperitis istis mercatoribus expectanda hæc narratio fuerit. quid igitur illi narrabunt? nimirum se vidisse sylvestres asinos cornu in fronte gestantes, quod cuius coloris esset discernere non potuerint, sed nec satis eius magnitudinem considerauerint. Hanc autem vim huic cornu esse insitam, tam sunt nescii, quam ij qui nunquam ne Indorum quidem nomen audiuerunt. Hæc autem à me idcirco hic dicuntur, lector, vt quoties in quosdam homines incidet, qui plus fidei de illis rebus, mercatoribus etiam litterarum imperitis, quam vel doctissimis antiquis scriptoribus adhibendū esse credunt, in promptu tibi quod illis nugatoribus respondeas, esse possit. Quod si quis merget, an nec Ctesia, nec aliis vetustis authoribus rerum huiusmodi historiam describentibus derogandam arbitrer esse fidem, ille à me hoc responsum feret: me domi & in patria mea tot tantaq; rerum videre passim miracula, vt quum illos qui de peregrinarum regionum miraculis scripserunt lego: tum demum velim, Scepticam vsurpans ἐποχὴν, dicere ἢ μάλλον, id est, ἢ μάλλον πτεύω, ἢ ἐπτεύω. si tantum illa excipias quæ ita à ratione abhorrent, vt ne ipse quidem sensus communis ea quenquam patiatur admittere. Quid si vero, quo magis tales sunt res aliquæ, eo etiam magis inter miracula, sed non inter incredibilia ramen referendæ sint? Nam vel istud quale sit considera. Fuerunt nonnulli prisco sæculo homines, qui quod de quadam Indicâ auenarrabatur, eam videlicet in India, Indicum, illinc in Græciam transportatam, Græcum sermonem discere, & hominum more articulatas distinctasque voces tandem proferre: hoc vt plane absurdum & ineptum commentum, exhibendum explodendumque esse dixerint. Quinam? Nempe non alii quam quibus huiusmodi auem ex Indicis oris aduectam videre nunquam contigisset. Nam Ouidius & Statius, fortasse & ipsi, hominem id commemorantem, vt aperte mendacem aliquando risu exceperant: at postquam ipsam illis datum fuit auem cerneret & audire, quam ea de re famæ & aliorum sermoni adhibere fidem noluerant, eam suis ipsorum oculis adhibere coacti fuerunt. Et, vt illos taceamus, hodieque vulgaris est adeo illa auis, vt extare aliquem qui dicat incredibile esse quod de illa narratur, id demum nobis plane sit incredibile. Quem enim, psittacum (quem βίττακον Ctesias hic appellat) præter illum Veronensem Claudiani senem, aut aliquem illi similem, nunquam vidisse putabimus? Finge tamen reperiri senem aliquem (& reperiuntur forsitan aliquot ex illis etiam qui in urbibus degunt) qui nunquam eam volucrem viderit, aut, si viderit, loquentem certe nunquam audierit: an eum qui hanc illi aui inditam esse naturam affirmabit, fidem apud huiusmodi hominem impetraturum reris? Hoc certe si credis, longe falleris. His igitur tandem hunc sermonem claudamus verbis. Quemadmodum si psittacus nunquam ex India aduectus ad nos fuisset, auem apud Indos esse humanas voces sonantem nemo crederet: nunc vero, quoniam vulgaris est illa, vix quisquam hoc miraculi loco habet: itidem etiam multa de aliis Indicis animalibus referri, & de plantis atque arboribus, nominatim etiam de quibusdam radicibus, item de aquis, de metallis, de aliis denique multis illi regioni peculiaribus rebus commemorari, quæ multorum fidem superant: at si tam facilis illarum rerum, quam psittaci, asportatio esset, tam facile firma ab omnibus persuasionem reciperentur, quam ea quæ de psittaco scripta sunt, recipiuntur. Ergo quod Plutarchus Ctesia Persicis tribuit μυθῶδες (apud eum corrupte legitur θυμῶδες) ego id in eum, ne in Indicis quidem, nedum in Persicis, cadere existimo. At erat φιλόλακον. Fuerit vero φιλαδελφικός, fuerit φιλοδήλιος, quid tum? Hoc certe vt aliquo in loco Lacedæmoniorum autibus aut Atheniensium aut Thebanorum potius quam veritati seruiret, facere potuisse dixerim: at ex vna historiarum particula totam illam mendaciam arguere, hoc ego iniquissimi iudicis esse censeo. Sed Plutarchum, aliquo præiudicio fortasse præoccupatum, quicquid libuerit, impune scribere sinamus, & de Ctesia Persicis, penes ipsos Persas: de Indicis, penes Indos esto fides. Hic certe libellus, qualis qualis est, si aliud quo commendaretur, non haberet, vel hoc vnum abunde ad eius commendationem valere posset, quod aliquot cum ab aliis, tum vero à Plinio citati in eo reperiantur loci. Sunt veto & maxime memorabiles in eo & minime ramen vulgares historiarum. quarum vnam, lector, Latino sermone interpretatam, proferam: *ἰστορία* certe huiusmodi quod rhetori cupiam *ῥητορίας* pulcherrimæ argumentum, poetarum iocoso quidem facietorum epigrammatum: severo autem, grauissimæ tragediæ amplissimam suppeditare possit materiam. Mortuo, inquit, Megabyzo, vxor eius Amytis, libidinosa matre filia libidinosa, summe virorum erat appetens, & suam vndique explebat libidinem. Forte accidit vt agrotaret, non graui morbo illa quidem: sed qui tamen medici desideraret opem. Eam igitur inuisens Apollonides medicus Couis, quum iam pridem eius esset amore correptus, conualituram illam (vt pote quæ hysterica esset) si cum viro congrederetur, affirmavit. Hac arte fit voti compos Apollonides, & amata potitur Amytide. Verum tabescen-

tem eam paulatim quum cerneret, à congressu abstinere cœpit. Illa autem tandem quum matri suæ rem totam aperuisset, eam, ne hanc quam ab Apollonide acceperat, inultam impunitamque dimitteret iniuriam, rogauit. Mater, quæ audiuerat, ad Artaxerxen defert: narratque ut congressu eius usus esset, nec, nisi ea indignis prius abusus modis, illo abstinuisset. Rex matri de his agendi ut vellet, potestatem permittit. Illa igitur comprehensum & in vincula coniectum Apollonidem duos menses in tormentis & cruciatibus habuit: tandem vero viuuum etiam defodit. Hic iam mihi lector (quod in legendis historicorum scriptis longe & iucundissimum & utilissimum est) historiam cum historia confer, Persicam nimirum cum Romana. Amytin cum Messalina, regis Persarum filiam cum imperatoris Romani coniuge mihi compara: & muliebri utrobique, quasi in speculo quodam, contemplare ingenium.

----- *Claudius audi*

*Quæ tulerit, dormire virum quum senserat vxor,
Ausa Palatino, &c.*

fatis enim tibi notos esse puto versus. Aptissime autem, meo quidem iudicio, hoc par mulierum copulauerimus: ut quas personas & longa temporum intercapedo & longum locorum interuallum & linguæ magna discrepantia dissociauerunt, generis nobilitas (licet in altera maior) & morum sceditas ac turpitude minime nobili vinculo nobis consocient atque coniungant. Et de Messalinæ quidem ut audias libidine, tibi longe abeundum non fuerit. Amytin autem præterquam Ctesia, etiam Dinonis grauissimi authoris hoc infamatum reperi elogio, *Ἀμυτις, καλλίστη ἴσθ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν & ἀπολαστοτάτη*. id est, *Amytis omnium Asiae feminarum ut pulcherrima, ita libidinosisissima*. Historiam cum historia contulisti, lector: nunc autem poetæ quomodo cum historicis conferri debeant, & ut cum illorum sententiis horum pulchre testimonia consonent, considera. Nimirum quod à poeta Latinorum omnium ingeniosissimo pronunciatum est, Litem magnam pudicitia cum forma esse, non minus vere quam eleganter esse dictum, iam antea tibi, ut opinor, persuaseras: sed ita verum tamen hoc esse, ut non in omnes hanc cadere suspicionem existimare deberemus. At nunc hæc te docent historiae, non obscuras tantum, non priuatas tantum affines huic culpæ esse personas, verum etiam imperatrices, eorum etiam qui reges regum vocabantur (& merito quidem vocabantur) filias. Sed cur ego tam memorabilem vndique hanc tibi reddere conor narrationem? nimirum quod illa vel certissimum Ctesia *φιλανθρίας* datura sit testimonium. Quem enim missum me facere velle simulaueram, nunc quasi ex insidiis repetere libet sermonem, Ecquis vnicuique erga suam artem & erga eiusdem artis societate iunctos (quod eiusdem velut facti sint cultores) naturaliter quosdam amoris excitati nescit igniculos? Nisi igitur Ctesia amica quidem ars sua, amicus vero Apollonides, sed amica magis historiae veritas fuisset, hæccine cum tanto vtriusque narrasset dedecore? At ego (dicet fortasse Plutarchus) istud factum longe aliter interpreto. Nam ut *νεεμίδες νεεμῶν ποτέ*, sic etiam *ἰατρὸς ἰατρῶν*. hinc illa diffamatio. Itane tandem hæc eius diffamandi studio commemoret, quem aliquot in locis non multo ante sponte laudauerit? Quo te iam vertes Plutarche? Video video quo euaderē velis. Passim ab Herodoto dissentit. Patrem fabularum mihi narras. tandem te tuo confodisti gladio. Nimirum verax Ctesias mendaci Herodoto repugnat. Quid tu autem ad hæc, lector? nonne iam tibi teneri Plutarchus videtur? Hoc si tibi persuasi, Ctesia *τὸ φιλόληδες* admirare mecum potius, quam cum Plutarcho *τὸ φιλοφθόδες* reprehende. Aut, si tibi paria in vtramque partem rationum videntur esse momenta, saltem te neutrum serua, & uti dixi, de Ctesia Persicis, penes Persas, de Indicis, penes Indos fides esto, Vale.

DE

DE ΔΙΤΤΟΓΡΑΦΙΑ QUORVNDAM NOMINVM
IN CTESIA PRÆSERTIM: ET DE EXCERPTIS
ipsis ac voce Ἐκλογῶν.

Ex eiusd. H. STEPHANI *Castigationibus ad Appiani Iberica & Annibalica,*
Ctesiaque Agatharchidis, & Memnonis excerpta, in fine.

DVO sunt præterea, lector, de quibus te admonitum volo: vnum, quod ad nomina multa, in Ctesia præsertim exemplaribus, διττογραφία alterum autem, quod ad vocem ἐκλογῶν attinet. Exemplum huius διττογραφίας ponam ex multis vnum, Περσίας, cap. 38. in vno codice cum ἰ scriptum, quum in altero scribatur cum η. Certe huius nominis & aliorum huiusmodi quærere scripturam, nescio cuius laboris, imo vero nescio cuius curiositatis esset. Nam si tandem reperiretur (quod tamen nullo fieri modo posse credo) quid tale repperitum commodi nobis afferre posset, non video. Vnum tamen optabile foret, vt quo modo apud vnum historicum nomen aliquod proprium scribitur, eodem apud alios quoque scriptum esset: ne erroris (vt sæpe accidere videmus) diuersa scriptura nobis occasionem præberet: dum quod de vna eademque persona dicitur, de diuersis dici existimamus. Sed illud quid fieri possit? Si tamen & hic coniectura locum habere debet, credo, quo longiora sunt, eo magis Persicæ linguæ characterem seruare nomina. scimus enim Persas, in suis denominandis, nequaquam id quod quidam dixit, curasse, πάντα δὲ ἄλλο ἐῖναι τῶν διαφόρων μονοσύλλαβων, imo potius ἢ δὲ ἄλλο & διαφόρων εἶναι πολυσύλλαβων ἢ μακροσύλλαβων. Quam rem videmus vt facere Plautus etiam notet. Hæc igitur ratio videtur idonea ad probandum magis veram esse scripturam (duplex enim in hoc nomine reperitur) Σφενδάδατις quam Σφενδάτις, vt pote longiorem: eandemque in id genus aliis esse debere rationem. Itidem in nonnullis nominibus, in quibus diuersa scriptura, nimirum & per ζ & per ξ, quæ est per ξ meis auribus nescio quid Persicum magis sonat, ideoque magis mihi probatur. Vt Ἰζαβάτις quam Ἰζαβάτις, sic Ἀρτιβαρξάνης quam Ἀρτιβαρζάνης. nam etiam Ἀρξάνης non Ἀρζάνης dicitur. In nonnullis melioris exemplaris fidem vbique secutus sum. vt Σκυθάρκης vbique non Σκυθάρης. Item Ἀμυπής non Ἀμυπής. quam Ἀνστίν à Dinone appellatam reperio, si quidem non mendosum est exemplar. De duplici autem scriptura Ἀρτοξέρξης & Ἀρταξέρξης non habeo quod dicam. Quin & ἐθνηκῶν in dubium vocari scriptura possit. Nam quos Δέρβικας consensu vtriusque exemplaris appellatos hic habes, Stephanus ait ipsum Ctesiam appellasse Δερβίς, ἢ Τερβισοίς. Sed & male illic Δελβίκη legitur pro Δερβίκη per ρ & vnum η, prius. Alicubi certe exemplari alteri fidem audacter derogavi. vt in iis locis qui sunt cap. 17. & 21. habebat enim Καρχηδονίων & Καρχηδονίους pro Χαλκηδονίων & Χαλκηδονίους. (cuiusmodi mendum in hoc ipso nomine in aliorum authorum antigraphis, vt Strabonis, mihi occurrit) quod exemplar etiam male & graui cum errore permutatas nonnunquam habebat nominum quorundam sedes. vt cap. 29. [ibi, ἢ ὠδραγίνεσται Δαρεϊαῖος ἀγρόμυρος ὑπὸ Ἀρταπάνος εἰς τὴν οἰκίαν Ἀρτοξέρξης] in eo scriptum est Ἀρτοξέρξης vbi habes Δαρεϊαῖος, & Δαρεϊαῖος vbi habes Ἀρτοξέρξης. Nec in propriis nominibus tantum, sed vbique à partibus melioris (vt mihi quidem videbatur) exemplaris stare volui: in incertis, alterutrum sine delectu, sequutus sum: sed ita vt alterius quoque lectionem tibi adnotatam in fine libri dederim, non in Ctesia solum, sed & in Agatharchide, & Memnone. Nam quod ad Appianum attinet, eius vnicum exemplar nancisci potui. Sed hoc addere oblitus eram, non esse quod in nonnullis & propriis & appellatiuis nominibus, Ionici idiomatis terminationes in his ex Ctesia libris ἐκλογαῖς reperire mireris, quum Ionica dialecto illos conscripsisse dicatur. quanquam, vt harum ἐκλογῶν testatur author, ἐν τοῖς Ἰνδοῖς μέλλον ἰωνίζετ' ἢ ἐν τοῖς Περσικοῖς.

ALTERVM autem quod te scire tua interesse existimo, hoc est. Ex Ctesia scriptis hæc ita fuerunt excerpta, vt is qui excerpserit, aliquando verba ipsius sola posuerit: interdum autem, & sane plurimum, sua illis admixta nobis dederit, simul etiam in pauca & velut in arctum ea quæ ille latius ac fusius exposuerat, contrahens. Vtro igitur potius an ἐκλογῶν an ἐπιτομῆς appellanda sint ea nomine, videamus. Ἐπιτομῆς appellationem dare solitos Græcos existimo iis quæ ex scriptore aliquo ita describuntur, vt primum ordo idem qui apud eum est, seruetur: deinde vero ipsa etiam verba (quantum fieri potest) sed ex multis pauca, aut ex paucis paucissima, retineantur. Eos autem locos qui ex aliquo authoris libro hinc inde, prout visum est, sed ἀπολεξεί describuntur, ἐκλογαῖς ab iis vocitari solitos fuisse arbitror. Nec vero Athenæum cum alibi, tum vero vbi ἐκλογαῖς δραματῶν ποιοσάμενος dicit, aliud hoc nomine

significare voluisse crediderim. Quo fit etiam ut iis quæ nouissime in Germania editæ fuerunt posteriorum Polybii librorum particulis, nequaquam ἐπιτομῆς sed ἐκλογῶν imponendum fuisse nomen putem, & ita putem, ut affirmare audeam. Nam quin illic habeantur illa ipsa Polybii verba, mihi, qui locos aliquot ex iis à quodam Græco authore (ab Athenæo, si bene meminim) quales illic sunt, ex Polybio citatos repererim: minime dubium amplius esse possit. Sed quod ad hæc ex Ctesia libris excerpta attinet, quum, uti dixi, nonnunquam ipsa authoris verba & eum ipsum velut loquentem à nobis audiri faciat (ut Indic. cap. 25. τὸ ἡ ἀσφάλων κἀλλισον ὦν ἐγὼ ἐώρεσα, οἷόν περ βοὸς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος) interdum vero, & multo frequentius id quidem, non μιμητικῶς, ut ita dicam, id est, non ipsum scriptorem loquentem inducendo, & verba quasi ex eius ore excipienda nobis relinquendo, sed διηγηματικῶς, id est, ipse nobis quid apud Ctesiam legerit, narrans (ut Indic. cap. 4. quum dicit, ἐξ ἑ [σιδήρης] ἔδύο ξίφει Κτησίας φησὶν ἐσχημέναι, ἐν ᾧ βασιλέως, ἔν τῷ βασιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος. φησὶ ἡ ἀπὸ αὐτῶν, ὅτι, &c. Indic. item cap. 28. καὶ φησὶν ἰδεῖν αὐτὸ [τὸ δένδρον] ὁ Κτησίας, καὶ ὁσφρανθῆναι ὁσμῆς, οἷας ἔτε ἐπιπλεῖν ἡ, ἔτε εἰκόσαι.) Quum, inquam, hæc ita sint, nomen ἐκλογῆς admittere nos hic ita oportet, ut quum quid proprie hac in re significet, non ignoremus, ad receptum tamen apud authores usum significationem eius hic non esse restringendam, sed paulo latius extendendam sciamus. Quod autem de ἐκλογαῖς ἐν τῷ Κτησίας dixi, idem & de ἐκλογαῖς ἐν τῷ Ἀγαθαρχίδει dictum tibi esse puta. At in Memnone paulo alia ratio est. quia is qui ex eius scriptis hæc ἐξείλετο, hic quoque, fateor, modo μιμητικῶς, modo διηγηματικῶς eius nobis orationem proponit, sed ita ut hic non ita ut in epitome, multa verba in pauca contrahat: sed potius eius narrationes, ut opinor, integras nobis, si non ubique, plurimis certe in locis proferat. Hoc autem ut credam, eo adducor, quod minutissima quæque plerumque in his narrationibus perfequi cum videam, & certum quendam sermonis characterem vno eodemque quasi tenore continuatum esse animaduertam.

ELOGIVM

CTESIÆ CNIDII.

EX BARNABA BRISSONIO, lib. I. de regio Persarum principatu.

IN Persicorum Archiatrorum ordine, & numero, non infimum locum Ctesias Gnidius tenet, quem Persicarum rerum bonum auctorem, in primis, indictum tacitus præterire non possum. à me ergo is hoc μνημόσυον feret, quod ei lubens, merito, do dicoque. Hunc Artaxerxis Mnemonis archiatrum fuisse, prælioque quod inter ipsum & Cyrum fratrem commissum est, interfuisse, atque adeo curasse vulnus regi à fratre inflatum, constat ex Xenophonte, lib. I. Ἀναβάσ. & Plutarcho in Artaxerxe. Xenophontis verba quæ & Plutarchus strictim attingit, sunt, παῖς (videlicet Cyrus minor Artaxerxem fratrem) καὶ τὸ σέρνον, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔδωκεν ἄρτον, ὡς φησὶ Κτησίας ὁ ἰατρός, καὶ ἰάσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησὶ. Et mox, ὅποσοι μὲν τῷ ἀμφὶ βασιλείᾳ ἀπέδωον, Κτησίας λέγει παρ' ἐκείνων ὅτι. A quibus Diod. Siculus dissentiens, in Cyri minoris partibus, Ctesiam fuisse, eoque prælio captum, in Artaxerxis potestatem venisse, & propter artis præstantiam à rege ad curam corporis adsumptum, lib. II. ita scribit, Κτησίας ἢ ὁ Κνίδιος, &c. [quæ statim habes inter e-logia è veteribus prompta] Strabo de Cnido loquens, li. XIV. ἐν τούτῳ ἢ καὶ Κτησίας, ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξῳ, συγγράψας ἢ τὰ Σουελαχῶ, καὶ τὰ Περσικῶ. Extat & apud Suidam, de Ctesia, elogium huiusmodi, Κτησίας, Κτησιάρχης, &c. [& hæc statim habes] Præterea ἀπὸ τῶν καὶ τῶν Ἀσίαν φόρον, libros scripsisse eum, Athenæus lib. X. docet: quorum tertium, lib. II. laudat. Apud Stobæum quoque serm. XCVIII. eiusdem de Montibus liber X. citatur. Atque Ctesiam hunc potissimum ducem & auctorem in Assyriorum historia conscribenda, sese secutum esse, Diodorus Siculus profiteretur. Meminit & huius Cnidii Ctesia Plin. lib. II. cap. CVI. Vnus in huius Ctesia historia, fidem desiderat Plutarchus, qui in Artaxerxe fama eius non parcat his verbis, Κτησίας, ὡς ἔοικε, φιλόπυρος ὦν, καὶ ἔχ' ἡττον φιλολαϊκῶν καὶ φιλοκλέαρχος, ἀείπνας, ἐν τῇ διηγήσει, χάρας ἑαυτοῦ δίδωσιν, ἐν αἷς ἠγρόμυρος, πολλὰ καὶ καλά μνημόσειται Κλεάρχου καὶ τῷ Λακεδαιμόνους. Nec vero æquum ei fuisse Plutarchum, hæc initio vite Artaxerxis ab eo posita declarant, ἀλλὰ τοὶ Κτησίας, & cetera.

VETE-

VETERVM QVORVNDAM TESTIMONIA

DE CTESIA, eiusque scriptis, & dicendi genere.

Diodorus Siculus

bibliotheca histor. libro II.

L. Rhodoma-
mano in
interp.

At Ctesias Cnidius, Herodoto recentior, sub expeditionem Cyri aduersus Artaxerxé fratrem vixit. Captus enim tunc, & ob artis medicae scientiam à rege in gratiâ receptus, xvi. annos cum honore apud illū exegit. Hic regiis membranis (in quibus res antiquas Persia, iussu legis cuiusdā, ordine descriptas habebat) studiose indagauit singula, inq; historicū ordinē redacta ad Græcos transfulit.

Strabo

rerum geographicarum lib. XIV.

G. Xylan-
drom interp.

Cnidii viti memoria digni fuerunt, &c. Cnidius fuit etiā Ctesias Artaxerxis medicorū princeps, qui Syriaca scripsit & Persica.

Suidas.

H. Wolfio
interp.

Ctesias, Ctesiarchi siue Ctesiochi filius, Cnidius, in Persia medicus fuit Artaxerxis, cognomēto Mnemonis. Scripsit Persica libris xxiii.

Ioannes Tzetzes.

lib. histor. Alpha dicto, chil. I. vers. 82.

P. Lacisio
interp.

Ctesias autem medicus, filius Ctesiochi, profectus ex vrbe Cnido Cypriæ, qui cū Artaxerxa victus, velut socius Cyro, in Persis commoratus est annis septem & decem, Libris tribus & viginti Persicas res describēs.

Dionysius Halicarnassensis

de structura vel collocatione apta verborum.

Dictio vero Thucydidis, Rhamnufiq; Antiphontis, quod ad cōpositionē attinet, proba in eherele, si vllē aliā: nō vsquequaq; tamē suauis. At Cnidii illius historici Ctesia & Xenophontis suauis est quammaxime, non tamē quantum oportebat proba. Dico autē hoc in cōmune, nō quod profusus ita habeat. nā & apud illos quedā disposita sūt suauiter, & cōtra apud hos nonnulla probe dicuntur.

Demetrius Phalereus

de elocutione, cap. de perspicuitate orationis.

Quod vero Ctesia obiciunt, loquaciorem scilicet esse ob verborū repetitiones, id quidē forte recte faciunt sapius: sapius tamen haud animaduertunt viti in dicendo perspicuitatē. reponit enim idē, vt inde significatio efficiatur expressior, &c. In summa, poeta iste, ita enim quis non inepte adpellauerit, perspicuitatis in tota scriptione est artifex.

Exempla huius enarrēias quæ Demetrius adfert, infra subiiciemus cum Ctesianis fragmentis, vbi et alia insperguntur quibus partim laudatur Ctesias, partim notatur & quidem sapius.

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης

βιβλιοθήκης ἱστορικῆς ἐν τῷ δευτέρῳ.

Κτησίας ὁ Κνίδιος τῶς καὶ Ἡρόδοτον μὲν χρόνους ὕψιστος ἦν καὶ πλεονέκτητον στρατείαν ἔπαι Ἀρταξέρξῳ τὸν ἀδελφόν γέννημα ὁ ἀρχιμαγιστὸς, καὶ ὅτε πλεονέκτητον ἰατρικῆν ὅπως ἠέλει ἀναλαβόμενος ὑπὸ τῷ βασιλέως, ἐπὶ τακτικὰ ἐτη διετέλεσε τιμωμῶνος ὑπὸ αὐτοῦ. οὗτος οὖν ἐπιστὴν ἐκ τῶν βασιλικῶν ἰδιόφθεραν (ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς πολιτικὰς πράξεις κατὰ τινὰ νόμον ἐχόντων συνταγματικῶς) πολυπραγμονήσας τὰ καὶ ἐκαστὰ καὶ συνταγματικῶν πλεονέκτητων ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξενεργήσας.

Στραβῶν

γεωγραφικῶν βιβλ. ιδʹ.

Ἄνδρες δὲ ὁμοῦ λόγοι Κνίδιοι, &c. Ἐντεῦθεν ὁ καὶ Κτησίας ὁ ἰατρικός, μὲν Ἀρταξέρξῳ τὸν Μνημόνα κληθέντα, καὶ συνταγματικῶς καὶ Περσικῶς.

Σεΐδας.

Κτησίας, Κτησιάρχου, ἢ Κτησιόχου, Κνίδιος ἰατρός, ὃς ἰατρικῶς ἐπὶ Πέρσαις Ἀρταξέρξῳ τὸν Μνημόνα κληθέντα, καὶ συνταγματικῶς Περσικῶς ἐν βιβλίοις καὶ καὶ τῆσι.

Γωκύνης ὁ Τζέτζης

βιβλ. ἱστορ. τῷ Ἀλφά, χιλ. α. σελ. πβʹ.

Ὁ ὁ Κτησίας ἰατρός, ὕψιστος Κτησιόχου, ἢ Ἐξωρημῶνος πάλαι ἐκ Κνίδου ἢ Κυπρίας, ὃς Ἀρταξέρξῳ κρατικῶς, ὡς συμμοχῶν τῷ Κύρῳ, ἐν Πέρσαις διετέλεσε χρόνους ἐπὶ καὶ δέκα, βίβλους τῆσι καὶ εἰκοσι Περσικῶς συγγραψας.

Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς

ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων.

Ἡ δὲ τῶν Θεοκυδίδου λέξις, ἢ Ἀντιφώντος ἢ Ραμνυσίου καλῶς μὲν συγκρατεῖται τῇ Δία, εἴπερ τινὲς καὶ ἀλλὰ, ἢ μὲν ἠδέως γε πάντων ἢ δὲ γε Κνιδίου συγγραφέως Κτησίας, καὶ ἢ τῷ Σωκρατικοῦ Ξενοφάντος, ἠδέως μὲν ὡς ἐνὶ μάστιγα, ἐμὲν καλῶς γε ἐπὶ ὅσον ἔδει. λέγω ὁ κοινότερον, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ πάσας ἰπέει καὶ παρ' ἐκείνοις ἤρμους ἢ τινὰ ἠδέως, καὶ ὡς τῶν τῶν καλῶς.

Δημήτριος ὁ Φαληρεύς.

ὡς ἐπιμύειας, κεφ. περὶ ἐναργείας.

Ὅπερ ὁ τῶν Κτησίας ἐγκαλεῖται ὡς ἀδολογότερον ὅτι τὰς διλογίας, πολλαχῶς μὲν ἴσως ἐγκαλεῖται ὁρθῶς πολλαχῶς ὅτι ἀσθάνονται τῆς ἐναργείας ἢ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταῦτ', ὅτι τῶ πολλὰς ποιεῖν ἐμφορῶν πλεονέκτημα, &c. καὶ ὅπως ὁ ποιητὴς ἔτος, ποιητῶν γὰρ αὐτὸν καλοῖν τις εἰκότως, ἐναργείας δημιουργοῦ ἔστι ἐν τῇ γράφῃ συμπάσῃ.

1 Membranis usos Persas, papyri uero & chartarum usum ignorasse & hinc colligit Briffonius l. de reg. Pers. 2 Ita legentium ut Aldi codex habet, vel Κορυμῶν ut est in vet. lib. nec recte itaque Xylandrum Σουεῖαν maluisse: ut vel ex initio Excerptorum & libris Ctesia pateat, monet Is. Casaubonus ad Strabonis locum tam ad oram quam in Comm. & Briffonius itaque non recte eamdem lectionem Σουεῖαν sequitur videtur l. I. de reg. Pers. princ. quæ ante attulimus. 3 Verte potius, Prof. ex vrbe Cnido Cypria qui ab Artaxerxe captus ut Cyri in pugna socius, In Persia, &c. manifestum id ē prioribus Diodori, & quibus sine dubio ista cantilla in Tzetzes. quæ amittit quod ad rem ipsam attinet, inter Diodorum & alios videtur dissensus, sicut & Briffonius dicto loco adnotauit.

AD LECTOREM.

Δαδοποιζεσας in Graeci contextus Ctesiae ora sunt ex editione Photij, quam cl. vir DAVID HOESCHELIUS ante aliquot annos publicavit, quibus nimirum illa eximia editio à Stephaniana, quam nostra hac sequimur, Variat: quod semper indicatum additis litteris D.H. Cetera quibus haec littera non sunt addita, sunt & ista tamen ex eiusdem doctissimi & amicissimi viri editione eadem, ab ipso ibi in oram paginarum collocata, uti hic pariter representamus. Quae vero auctiora in ipsius quibusdam mss. fuere, ut praesertim in Indicis contingit, ea contextui nostro fere inseruimus, vnicuique tamen eiusmodi [ ] inclusa: id quod & in interpretatione fecimus, quam tum à clariss. A. Schotto viro pariter amico & beneuolo sumus mutuati, quem diuersam interpretationem in hisce Ctesiae Persicis & Indicis adhibuisse & illustrasse ab ea (ut ipse suis *ἑρμηνεύσεις* in Photium indicat) quae typographorum separata opera circumferunt, id inquam ex ipsius Latino Photio non se potest fugere.

Quae itaque extrema quoque pagina sum adiecta, priora continent interpretationes diuersas in Persicis & Indicis excerptis eiusd. A. SCHOTTI, (de cuius opera in hoc auctore collocata iam diximus) quas ex eius Latina Photij editione excerptimus, raptim (ne quis nos adpendisse putet ipsius versione Ctesiana cum H. Stephani collata).

Posteriora vero quae à tali hoc signo incipiunt, ea exhibent Notis in Persicorum & Indicorum excerpta tam H. STEPHANI, quam D. HOESCHELII. Ista ut ab his discerneres, litteris principibus H.S. adpositis notauimus: interdum tamen & alteras his D.H. ne vlla vllibi facile occasio dubitandi foret. Numeris suis in contextu singulis singuli indices. Quod autem H. Stephanus aliam ms. lectionem in Notis quoque proponit, nosse debes eum nimirum & altero ms. usum, ut ipse indicat in dissertatiuncula super *διεξήγησις* quorundam nominum in Ctesiae praesertim eclogis, quam ante paullo posuisti habuisti. En vero tibi pro summario Ctesiae Persicorum & hanc ab A. SCHOTTO seriem regiam.

REGVM PERSICORVM SERIES EX CTESIA.

Rex	Vxor	Liberi	regnavit	mortuus
I. CYRVS	Amytis	Cambyfes, & Tanyoxarces	annos xxx	ex vulnere in praelio accepto.
II. CAMBYSES	Roxane		annos xviii	casu ictus suomet cultello.
III. SPHENDADATES magus, alijs SMERDES			mensis vii	à vii coniuratis interfectus.
IV. DARIVS Hystaspae F.		Xerxes	annos xxxi	post xxx dierum morbum.
V. XERXES	Amistris	Dariæus, Hystaspes, Artaxerxes, Achæmenides, Artarius, Amytis, & Rhodogunc.	annos xxii alijs auctoribus	ab Artapano & Spamitre peremptus.
Artapanus Xerxa percussor ab alijs hic inseritur, & dicitur regnum tenuisse			mensis vii.	eadem morte, qua Artaxerxem statuerat è medio tollere.
VI. ARTAXERXES, Longimanus appellatus.	Damaspia	Xerxes solus legitimus: spurij xvii inter quos SECYNDIANVS & OCHVS postea in regnum successerunt.	annos xlii	morte naturali.
VII. XERXES alter			dies xlv	Secyndiani & Pharnacia manu.
VIII. SECYNDIANVS, alijs SOGDIANVS			mens. vi. dies xxv.	in cinerem coniectus.
IX. OCHVS, qui & DARIÆVS, DARIVS Nothus alijs.	Paryfatis	Arfaces, Cyrus, Artostes, Oxendras, & alij xlii, qui cito vita abierunt. Amistris filia.	annos xxxv	ex morbo, Babylone.
X. ARSACES, idem mutato nomine ARTAXERXES, alijs Mnemon cognominatus.	Staterra			

aduersus hunc Cyrus frater consurgens in praelio occubuit. Reliqua huius dabit Plutarchus in Artaxerxe.